Doğan Kardeş

Haziran 1962 ★ 125 Kuruş

Dünyada garip âdetler

Almanyanın bazı bölgelerinde, ana ve babaların okula yeni başlıyan çocuklarına 'schultute' adı verilen içi, şeker, pasta ve oyuncaklarla dolu koni şeklinde büyük bir külâh hediye etmeleri âdettir.

Ekim ayının sonlarına rastlıyan Dipavali Festivalinde Hintliler, Bombay şehri yakınlarındaki bir körfezde toplanırlar. Her birinin elinde ortasından ikiye ayrılmış bir Hindistan cevizi kabuğu, bir mum fitili ve biraz da kâfur vardır. Hava kararınca, fitiller ateşlenir ve kabuklar suya bırakılır. Hintliler, hangi kabuktaki fitil en geç sönerse o kabuğu suya koyanın ertesi seneyi büyük bir bahtiyarlık içersinde geçireceğine inanırlar.

Hindistanın bazı bölgelerinde, her yıl tekrarlanan Naga Panchami Festivalinden önce halk, evlerinin duvarlarına kuş ve yılan resimleri çizer. Festival sabahı ise, yılanlara, özel surette hazırlanmış yiyecek ve tatlılar ikram edilir.

Büyük Okyanusta Fiji adalarında hâlâ ateşte yürüme merasimleri yapılır. Yerliler sıraya dizilerek bir hendeğin içinde yakılan odunların üzerinden yürürler. Bir dakikadan daha fazla bir süre, kıpkırmızı korun üzerinde duran yerliler pek çoktur. İşin en şaşılacak tarafı, ateşte yürüyenlerin acı duyduklarına dair hiçbir belirti göstermemeleridir.

Doğan Kardeş
ÇOCUK DERGİSİ

Sayı: 519 - Haziran 1962

•

Kuruluşu: 23 Nisan 1945

Fiatı: 125 kuruş

•

Aylık çocuk dergisi ✱ Sahibi: Kâzım Taşkent ✱ Yazı işlerini fiilen idare eden: Vedat Nedim Tör ✱ Yazı Isleri bürosu: Galata, Kuledibi, İlkbelediye Caddesi, Küçükhendek sokağı No. 27, Kat 1 ✱ Mektup adresi: Posta Kutusu: 217 - Beyoğlu ✱ Yazı işleri için telefon: 44 74 37 - 44 05 39 ✱ Abone, posta ve banka havaleleri ve her türlü siparişler, Divanyolu Klodfarer Caddesi No. 7 de Doğan Kardeş Yayınevine yapılmalıdır ✱ Yayınevi ile mektuplaşma adresi: P. K. 1146 İstanbul ✱ Yayınevi telefonu: 27 34 54 ✱ Abone şartları: 12 sayı hesabiyle yıllık 10 lira ✱ Yurt dışı iki misli ✱ Adres değişikliği için 50 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir ✱ Gelen yazılar, resimler basılsın basılmasın sahibine geri verilmez ✱ Basıldığı yer: Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi

Dergimiz «Basın Ahlâk Yasasına» uymayı taahhüt etmiştir.

Doğan Kardeş Dergisi ve kitapları
YAPI ve KREDİ BANKASI
un kültür hizmetlerinden biridir.

Tatil Yarışmalarımız

Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da «4 Tatil Yarışması» açıyoruz. Kardeşlerimizin çok beğendikleri ve büyük ilgi gösterdikleri bu yarışmalarımız şunlardır :

1. **Şiir**
2. **Hikâye**
3. **Resim** (Sulu boya, yağlı boya)
4. **Karikatür** (Çini mürekkebi ile)

Tatilde mutlaka kendi başınızdan geçen olaylara, görgülere dayanarak yazacağınız şiirleri, hikâyeleri, yapacağınız resimleri, karikatürleri en geç Eylül sonuna kadar «P. K. 217 - Beyoğlu/İstanbul» adresine yollayınız.

Sakın büyüklerinizin yardımını istemeyin, başkalarını kopyaya kalkışmayın. Hazırlıyacağınız bütün eserleri kendi kendinize yapın.

İstiyen yalnız bir koldan, istiyen birkaç koldan yarışmaya katılabilir.

Her seride en çok beğenilen 5'er esere birer güzel kitap hediye edilecektir.

■

KIYMETBİLİR BİR KARDEŞ

İzmit'ten Ahmet Özcan adlı bir okuyucumuzdan şu mektubu aldık :

«Sevgili Doğan Kardeş, babam son çıkardığın (Küçük Lord, Leylek Dede, Yaşanmış Hikâyeler, Gri Şapkalı Adam) adlı kitapları sınıf geçme hediyesi olarak almış. O kadar sevindim ki, anlatamam. Senin yayınlarının çoğu kitaplığımda var. Bu son kitapların da ne cici şeyler öyle.»

Ahmet Özcan kardeşin bu kıymetbilir sözlerine pek sevindik, kendisine çok çok teşekkür ederiz.

■

BİZ DE SEVİNDİK !

İstanbul'dan «Bir anne» imzalı şu mektubu aldık:

«Doğan Kardeş, kitapların o kadar güzel ki, onlar sayesinde benim yaramaz oğlum bile okumaktan hoşlanmağa başladı. Kitaplarının tiryakisi oldu. Bu işe babası da ben de şaşakaldık. Sevincimizi seninle paylaşmak istedik.»

Bu annenin mektubuna biz de o kadar sevindik ki, yaramaz oğluna bir kitap da biz hediye etmek isterdik. Lûtfen bize adresini bildirsin.

Dünyanın etrafında dolaşan ilk Amerikalı astronot

ALBAY JOHN GLENN

heyecanlı uçuşunu anlatıyor

«Motörler çalışmaya başladı. Makinaların harekete geçtiğini hissediyor, çıkan büyük gürültüyü duyuyordum. Artık havalandığımızın da farkındaydım. Ben bunun bir asansörün yukarı çıkması gibi sarsıntısız ve rahat olacağını sanıyordum ama hiç de umduğum gibi olmadı. Kalkış yukarı doğru sert bir hamle şeklinde başladı.

Bu, tamamiyle uzaya çıkabilmek için geçmem gereken dört kademenin ilki, fakat en önemlisiydi.

İlk iki saniye Atlas roketi dümdüz ilerledi. Bundan sonraki 13 dakikada otomatik kontrol sistemi yardımıyla kuzey doğuya doğru yöneldik. İlk kademede uçuş biraz sarsıntılıydı ama telâşlanacak önemli bir şey yoktu.

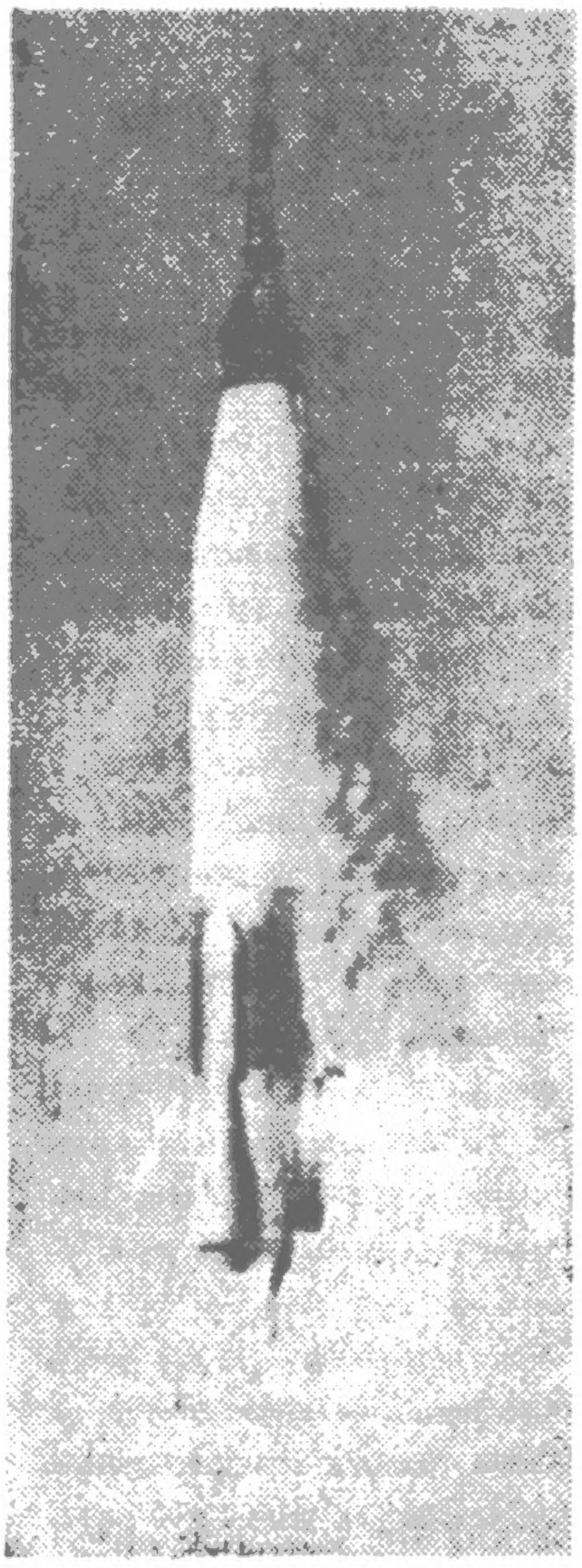

Atlas roketi, Mercury kapsülü ile birlikte Cape Canaveral'dan uzaya fırlatılıyor.

Bu ilk kademeyi başarıyla atlattık. Göstergelerden işlerin yolunda gittiği anlaşılıyordu.

Fırlatılışımızdan 45 saniye sonra girdiğimiz ikinci merhale de 30 saniye kadar sürdü. Burada roketin sarsıntısı kendini daha çok belli ediyordu. Herhangi bir arıza olduğunu sanmıyordum. Atlas füzesinin ve kapsülün daha ileriye geçmemesi gereken bazı sınırlar vardı... Boş bir kapsül kullanılarak Merküri füzesiyle yapılan bir deneme bu bölgede çok kötü bir şekilde sonuçlanmıştı.

Yörüngeye giriş

Nihayet bu merhaleyi de atlattık. Füzeyi ileri doğru harekete geçiren kısım düşerek tam önceden tasarlanan saatte üçüncü merhaleye girdik. Artık atmosferin dışına çıkmıştık. Şimdi gerekli olan tek şey bizi yörüngeye sokacak son bir itmeydi.

Artık burada süratli gitme heyecanı diye bir şey kalmıyordu çünkü ilerlediğimizi gösteren herhangi bir işaret yoktu.

Pencereden bakınca Atlas Okyanusu gözüme ilişti...

Yörüngeye giriş yeri olan dördüncü merhaleye yaklaşırken daha hâlâ

yükseliyorduk.

Yörüngeye giriş kusursuz oldu. Kapsülle, füzeyi bir arada tutan halkanın menteşeleri açıldı. Kapsülün tek başına ilerlemesini sağlıyacak, ona gereken itmeyi verecek roketler ateşlendi.

Periskop açıldı, kapsül yörüngede bulunduğu sürece gideceği yöne doğru vaziyet almaya başladı. Bu şekilde kapsülün küt tarafı gidiş yönüne çevrilerek otomatik surette dönüşe geçti.

Manzara muhteşemdi... Yüzlerce mil ötesini görebiliyordum. Beyaz bulutlar üzerinde güneş, aşağıda yer yer mavilikler, Florida ve Amerika Birleşik Devletlerinin Güney doğusu. Kapsül yol alırken yerçekiminden kurtulduğumu hissediyordum.

Göğüs kayışımı gevşetip çalışmaya başladım. Atlas Okyanusu üzerinden geçerken kontrol araçlarını (hem elle hem de otomatik olarak işliyenleri) gözden geçirdim.

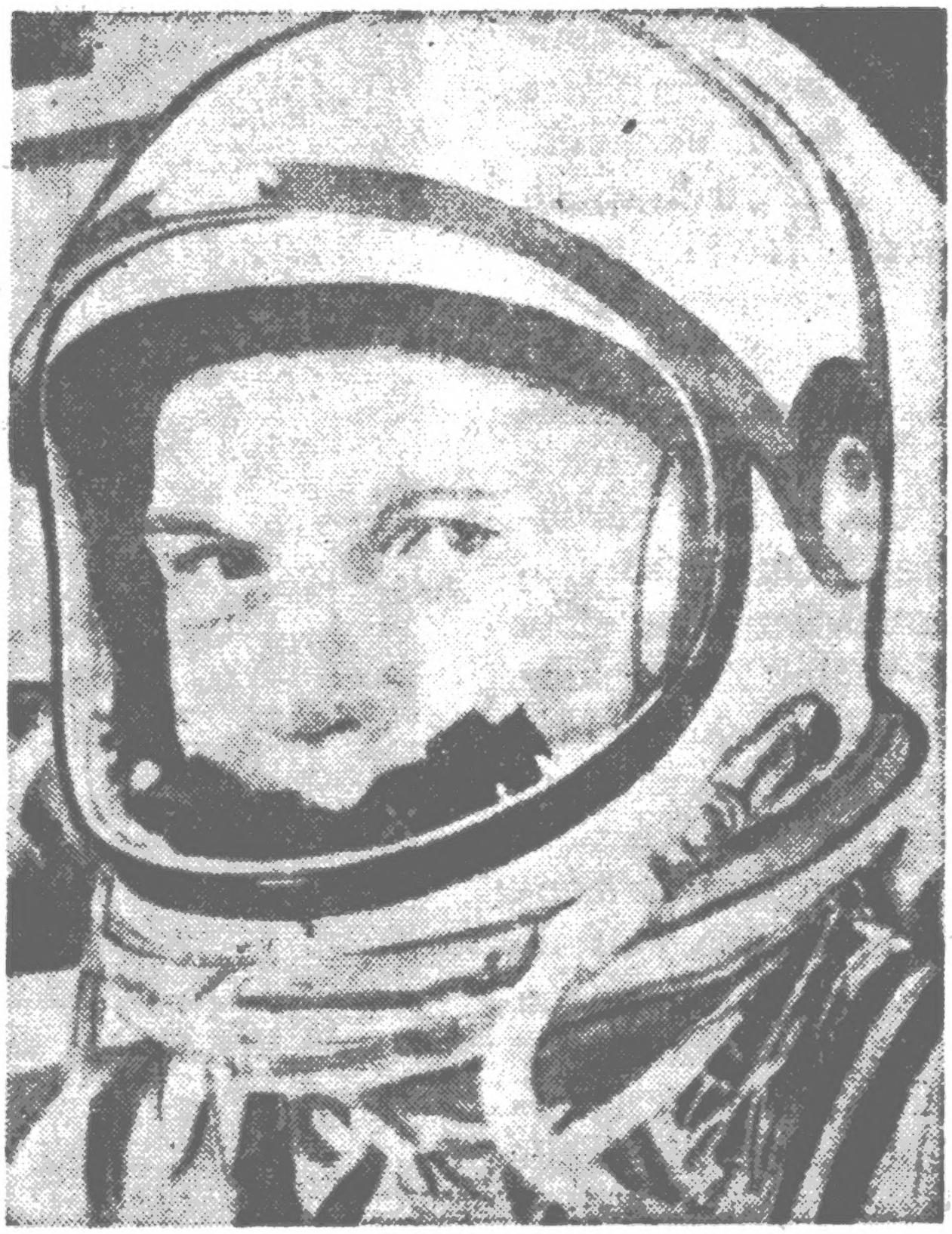

Dünyanın etrafında dolaşmayı başaran Deniz Piyade Yarbayı John H. Glenn uzay elbisesiyle.

Kalkıştan 15 Dakika sonra

Kalkıştan 15 dakika sonra Kanarya Adalarının yerini tâyin ettim. İki dakika sonra da Afrika kıyılarını farkedebildim.

Hint Okyanusu üzerinden yansıyan ve turuncu, sarı, mor gibi canlı renklerin bir araya toplanmasından doğan gurup ışıkları son derece güzel bir manzara yaratıyordu. Güneş öylesine parlaktı ki, bakabilmek için filtreli cam kullanmak zorunda kaldım.

Geceleyin yıldızlar gözlerimin önünde battı.

En garip manzara o zamana kadar gördüğüm şeylerin en tuhafı, Büyük Okyanus üzerinden Amerika Birleşik Devletlerine geçerken güneşin ilk ışıklarıyla ortaya çıktı. Pencereden baktığımda göz alabildiğine geniş bir alanda binlerce parlak, minik cisim dikkatimi çekti... Bunlar karanlık gökyüzünde ateş böcekleri gibi ışıldıyorlardı. Yeşilimsi sarı renkli olan bu cisimler birbirlerinden birkaç metre aralıklıymış gibi görünüyorlardı. Bunların arasından saatte 3-5 millik bir hızla geçtim.

İlk Arıza

Otomatik kontrol araçlarındaki ilk arıza ilk yörüngede başgösterdi. Bir şeyin bozulduğu açıkça anlaşılıyordu. Artık kapsülün hareketlerini elle idare etmem gerekiyordu.

Bu da, daha önce yapılması kararlaştırılan işlere nispeten engel oluyordu. Meselâ tasarladığımdan çok daha az fotoğraf çekebildim. Uçuş sırasında iki öğün yemek yemek plânımdan da vazgeçmem lâzımdı. Ancak bir öğün yiyebildim. Birinci yörüngede Atlas Okyanusu üzerinden uçarken biraz elma ezmesi yedim. Tüpü çıkardım, miğferin ön kısmını açarken tüpü havada durdurdum. Sonra da tüpü ağzıma sıkıp yere bir damla bile dökmeden yuttum.

Yerçekiminin etkisinden kurtulduğumda son derece rahattım. İnsanın ağırlığının olmaması, hiç değilse birkaç saatlik uzay uçuşlarında hiçbir güçlük vermiyor. Bu, uzay araştırmalarında alınan en önemli sonuçlardan biridir.

İkinci yörüngeye girerken uzunca bir süre kontrol aletlerini elle idare ettim. Bu, büyük dikkat istiyen bir iş olmasına rağmen çok hoşuma gitmişti.

Atmosfere Giriş

Üçüncü yörüngeye giriş beni iyice güneye götürdü. Etraf karanlık ve bulutluydu. Tekrar atmosfere girme hazırlıklarına başladım. Bütün kontrol aletlerini yeniden gözden geçirdim. Geri dönme roketleri ateş alıp hızı azaltınca atmosfere girmeğe hazırlandım.

Uzay gemisi büyük bir hızla dünya etrafnda dolaşırken Glenn hiçbir ağırlık hissetmiyordu.

Yerden sıcaklık siperimin gevşemiş olabileceğini bildiriyorlardı. Bu siper yer atmosferine giriş sırasında meydana gelen muazzam ısının büyük bir kısmını yansıtmak için yapılmıştı.

Atmosfere girince de sağ salim dönmem veya ölmem buna bağlı olacaktı.

Atmosfere girerken kapsül ısı almağa başlayınca arka tarafından bir şeyin kopup ayrıldığını hissettim. Az sonra da parlak turuncu bir pırıltı gördüm. Hemen aklıma sıcaklık siperinin kopmuş olabileceği geldi. Buna karşı yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

Bu ısı siperi düşünce arkamda muazzam sıcaklık duymam gerekiyordu ama hiç böyle bir şey hissetmiyordum. O parıltı da kaybolmağa başlamıştı.

Sallantıyı kesmek için gerekenleri yaptım. Aşağı doğru süzülürken sert bir şeye çarptığımızı hissettim.

Kapsül Denize İniyor

Kapsül denize inmişti. Noa muhribiyle temasa geçtik... Pek az sonra güvertedeydim. Böylece büyük serüven sona ermişti.

Daha sonra üzerinde sorular bulunan bir kâğıdı doldurdum. Son soru şuydu: «Uzaydayken olağanüstü bir olayla karşılaştınız mı?» Buna hemen şöyle cevap verdim: «Uzayda son derece normal bir gün geçirdim.»

KARAGÖZ OYNUYORUZ

Tatil aylarında ne yapalım?

Karagözcük — Öğretmenimiz geçen gün sınıfta tatil aylarını canınız sıkılmadan faydalı olarak nasıl geçirmeyi düşünüyorsunuz? diye sordu.

Karagöz — Sizin çok akıllı bir öğretmeniniz var doğrusu, hep sizi böyle düşündürüp konuşturuyor.

Karagözcük — Evet babacığım, biz de onu bunun için çok seviyoruz ya.

Karagöz — Kimbilir bu soruya da ne güzel cevaplar bulmuşsunuzdur.

Karagözcük — Evet babacığım, yine herkes bir fikir ortaya attı. Biribirinden güzel.

Karagöz — Eee, anlat bakalım, ben de merak ettim.

Karagözcük — Dur, defterime bakayım. Unutmıyalım diye hepimiz not aldık.

Karagöz — Aferin çok iyi etmişsiniz.

Karagözcük — İlkin şuna karar verildi: Herkes kendi isteklerine göre haftalık programlar yapacak.

Karagöz — Bak bunu çok iyi düşünmüşsünüz.

Karagözcük — Fakat bir de herkesin yapması gereken işler var. Meselâ dişlerin tedavisi. Tatil aylarından faydalanarak hepimiz çürük dişlerimizi tedavi ettireceğiz.

Karagöz — Bizim çocuklar bizden akıllı derim de inanmazlar. Bak ben dişlerimi tatil aylarında tedavi ettirmediğim için, şimdi böyle dişsiz kaldım.

Karagözcük — Sonra her gün açık havada beş dakika jimnastik yapacağız. Sabah, öğle, akşam da onar defa, yani günde 30 defa yine açık havada derin derin nefes alacağız.

Karagöz — Jimnastik yapmağa belki üşenirim ama, ben de seninle beraber derin nefes alırım. Doktorlar bana derin nefes almayı tavsiye ediyorlar.

Karagözcük — Söz ama.

Karagöz — Söz.

Karagözcük — Sonra her gün öğle yemeğinden sonra bir saat yatacağız. Uyuyabilirsek ne âlâ. Uyuyamazsak da yatıp dinleneceğiz.

Karagöz — Bunda ben de varım.

Karagözcük — Sonra her gün öğleden evvel ve öğleden sonra birer saat kitap okuyacağız.

Karagöz — Oh bu da güzel. Sen okursun ben dinlerim.

Karagözcük — Doğan Kardeşin yeni çıkan kitaplarından bakalım kaç tanesini okuyabileceğiz.

Karagöz — «Küçük Lord»u pek merak ediyorum. Önce onunla başlıyalım.

Karagözcük — Peki babacığım.

Karagöz — Daha başka.

Karagözcük — Doğan Kardeş'in tatil yarışmalarına hazırlanacağız. Tatil aylarında başımızdan geçen olaylar üzerine ya bir hikâye yazacağız, ya bir şiir, ya bir karikatür yapacağız, ya bir resim.

Karagöz — Geçen yıl yarışmalara katılan Gaziantep'li Zerrin Yaşar adlı kızın «Tatil Arkadaşım» adlı hikâyesini hiç unutamıyorum doğrusu. Ne güzel bir yazıydı o?

Karagözcük — Evet babacığım, bakalım bu yıl yarışmaları kimler kazanacak?

Karagöz — Ben de çok merak ediyorum.

Karagözcük — Öğretmenimiz bize, tatil aylarında, hangi şehirde iseniz onu iyi tanımağa çalışın dedi. Meselâ ben İstanbul'un görmediğim yerlerini dolaşacağım. Arkeoloji müzesine hiç gitmemiştim, Üsküdar tarafındaki camileri de bilmiyorum, Ada'ları, Yıldız Parkını, Belgrad Ormanını, Kilyos'u, Çamlıca tepesini de görmedim. Bunların hepsini bir bir gezip dolaşacağım.

Karagöz — Oh âlâ, ben de sana takılırım beraber dola-

(Devamı S. 21 de)

KALBİM BENİM

Kalbim benim renk renk çiçektir
Sarı mavi çiçektir benim kalbim
Kalbimde kırmızı nar çiçekleri yanar
Kalbim bana yol gösterir.

Mine AYDIN

Japonların masal babası

JODO KUMAMİ

Böyle bir zevki tattıktan sonra ölebilirim artık.

31 Aralık 1959 da Japonya'nın eski başkenti Kyoto'da 77 yaşında bir ihtiyar bu dünyadan sessizce göçüp gitti...

Aşağı yukarı elli yıldır herkes bu simayı görmeğe alışmıştı. Jodo Kumami iki köpeğin çektiği üç tekerlekli sandalyesi, kendisine bir Çinli doktor veya falcı görünüşü veren upuzun saçları ve sakalıyla hemen dikkati çektiğinden şehirde kendisini tanımıyan yoktu.

Jodo Kumami bir masalcıydı. Çocuklara bayılırdı... Daha kimsenin şehirde çocuk bahçeleri oyun sahaları kurmayı pek düşünmediği bir devirde, o çocukların boş zamanlarını değerlendirmek için birçok faaliyetler tertiplemişti.

KÖTÜRÜM KALMASINA BİR KAZA SEBEP OLDU

1882 yılında Osakada fakir bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Annesinin babasının ölümünden sonra kendisine Ako'daki ağabeysi bakmağa başladı. Burası Japon derebeylik tarihinin ünlü şehirlerinden biriydi. Daha on üç yaşındayken kaderin büyük bir darbesini yemiş, kazara devirdiği bir gaz lâmbasının yanıkları çocuğun ömrü boyunca kötürüm kalmasına sebep olmuştu... Zavallı çocuk bu büyük talihsizliği lehine çevirmesini başardı. Denilebilir ki bu büyük kaza onun hayal gücünü kamçılamaya, gizli kabiliyetlerini meydana çıkarmaya ve geliştirmeye vesile oldu.

İlkin ressam olmağa heveslendi. Ağabeysinin yanından ayrılıp tekrar Kyoto'ya döndü. Bir ustanın yanında resmin inceliklerini öğrenmeğe çalışıyordu. Pek az bir para karşılığında kimonolara desenler çizerken komşu çocuklarını eğlendirmek için peri masalları uydurmağa başlamıştı. Çocuklar hikâyelerine bayılıyorlar, arkadaşlarına anlata anlata bitiremiyorlardı. Ünü, çocuklar arasında öylesine yayılmıştı ki, etrafına toplananlar her

gün biraz daha artıyordu... Kısa bir süre sonra minik odası dostlarına dar gelmeğe başladı. Bu yüzden de büyük bir toplantı salonu kiralamak zorunda kaldı.

PERİ MASALLARI KULÜBÜ

İşte yine bu sıralarda yeni bir teşebbüse geçti: «Kyoto Peri Masalları Kulübü» nü kurdu. Burada çevredeki çocukların katıldığı toplantılar düzenliyor, ayrıca bir de aylık dergi yayınlıyordu. İşte anlattığı hikâyeler bu dergide çıkıyordu.

Kumami sadece yeni, güzel masallar yaratarak çocukları eğlendirmekle kalmadı, onların yararlanabileceği daha birçok faaliyetlere de ön ayak oldu. Meselâ beyzbol takımları, geziler ve tatil kampları bunların başında gelmektedir.

Artık Kyoto'da herkesin tanıdığı, ünlü bir masalcıydı. Büyük, küçük herkes ona hayrandı. Hele çocuklar onu öyle çok seviyorlardı ki, kendisine «usta» anlamına gelen «sensei» adını vermişlerdi. Sokakta gördüklerinde hemen yanına koşup arabasını iterek onu gezdirmeğe başlıyorlardı. O da bunlara karşılık, hikâyelerindeki sahneleri canlandıran resimler dağıtırdı onlara.

ÇOCUKLAR ARASINDA HİKÂYE YARIŞMASI

Kyoto Peri Masalları Kulübünün onuncu yılı şerefine 1920 de Belediye Salonunda bir hikâye yarışması tertiplendi. Bu okul çocukları için açılan ilk yarışmaydı. Bunu belli başlı Japon gazetelerinden biri destekliyordu. Yarışmaya ondan fazla okul katılmıştı.

Daha sonra, başka bir münasebetle kulüp, Teğmen Shirase'nin Antartika seyahati için para toplama kampanyası açtı. Antartika Yolculuğu çocukların muhayyilesinde vepyeni ufuklar açmıştı.

1922 de Kyoto'yu ziyaretinde Britanya veliahdı kulübe, çocukların çok sevdiği Peri Masallarından birinin, Dilsiz Serçe hikâyesinin kahramanlarını canlandıran ve

Kyoto'nun en usta oyuncakçılarının yaptığı bir bebek takımı hediye etti.

Jodo Kumami, pek çok sanatkâr gibi paraya hiç önem vermezdi. Ara sıra durumu bozulur, geçim sıkıntısı çekerdi. Hattâ bu yüzden de kulübü kapamak zorunda kaldığı zamanlar bile olurdu. Bir defasında ev kirasını ödeyemediğinden sokağa atılmıştı. Hikâyelerinin hayranlarından sekiz yaşında bir kız kendisine rastlamış ve onu evine götürmüştü. Kızın babası otelciydi, çocuğun bu örnek davranışı anne, babanın çok hoşuna gitmiş ve ünlü masalcıyı evlerinde bir yıl misafir etmişlerdi.

Kumami sayısız denilecek kadar çok hikâye yazdı. Ama para sıkıntısı yüzünden bunları kitap halinde yayınlıyamadı. Zamanla da hikâyelerin müsveddeleri dağıldı, böylece çoğu kayboldu.

«BİR VARMIŞ BİR YOKMUŞ»

Hikâyelerinin hemen hepsi «Bir Varmış Bir Yokmuş» diye başlardı. Konuları basit fakat son derece sürükleyiciydi. Hikâyelerin kahramanları Karıncalar, Kelebekler, Yusufçuklar, Tarla Fareleri, Tavşanlar, Balıklar ve bunlara benzer şeylerdi.

Jodo Kumami'nin, çocukların yararına giriştiği faaliyetlerden ancak son birkaç yıldır Japon halkının çoğunluğu haberdar olabildi. Ama artık bu usta hikâyeci radyo, televizyon ve sinema etkileri altında yetişen Japon gençliğini pek doyurmaz olmuştu.

Yüzlerce çocuğa neşe, mutluluk veren bu ihtiyara 1953 yılında Kyoto valisi şehir adına motörlü ufak bir araba hediye etti. Ama bunun ona uğurlu geldiği pek söylenemez. Çok geçmeden bu güzel arabacık bir tramvaya çarptı ve kendisi de ağır bir şekilde yaralandı.

Onun apayrı bir dünyası vardı. Modern eğlencelerden uzakta, kendi özel âleminde yaşıyordu. Motörlü araçlara da hemen hiç ısınamamıştı.

İyileştikten sonra yine köpeklerin çektiği eski sandalyesini kullanmağa başladı.

1959 da hastalanıp yatağa düştüğünde dostlarından biri onu tekrar eski neşesine kavuşturmak için bitişikteki okula başvurarak birkaç çocuk göndermelerini istedi... Bunun üzerine bir grup çocuk gelerek artık bir köşede unutulmağa başlamış hikâyeciye güzel bir konser verdiler. Bu, yarım saat kadar süren bir ziyaretti ama Ku-

KARDEŞ OKULA YARDIM GÜNÜ — Hemen bütün şehir okullarımız kendilerine birer kardeş köy okulu seçip köylerdeki öğrenci kardeşlere kitap, dergi, defter, kalem gibi çeşitli ders araçları göndererek yardımlarda bulunmağa başladılar. İstanbuldaki Zübeydehanım Yuvasının öğrencileri de geçenlerde bu yardıma katıldılar. Onların kardeş okulu kendilerinden pek çok uzakta, Doğubeyazıt'ın Sürbehan köyünde idi.
Zübeydehanım Yuvasındaki kardeşleriniz armağanlarını postaya verecekleri gün bir tören yaptılar. Şarkılar söylediler, şiirler okudular.
Resimde bu yardımsever kardeşleri görüyorsunuz.

mami öylesine memnun oldu ki, heyecandan ağlamağa başladı ve o günkü büyük mutluluğunu şu sözlerle dile getirdi: «Böyle bir zevki tattıktan sonra ölebilirim artık.»

ANDERSEN ve KUMAMİ

Kyoto'da çocukluklarında Kumaminin hikâyelerini dinlemiş, bugün de ona dair anılarını zevkle anlatan pek çok kimse varsa da Kyoto dışındakiler, hattâ oradaki gençler arasında bile bu masal babasını tanımayanlar pek çoktur.

Artık bazılarınca hikâyelerine her ne kadar modası geçmiş gözüyle bakılmakta ise de bunların yine de küçüklüklerinde onları okumuş olanlar tarafından unutulmaları imkânsız gibidir... Çünkü bu hikâyelerin zihinlerde bıraktıkları izler, kolay kolay silinecek cinsten değildir.

Kumami, hikâyelerini okuyan kimseler arasında efsanevi bir varlık haline getirildiğinden Hans Christian Andersen'e benzetilmektedir. Gerçekten de bu iki masal ustasının hayatlarında birbirine benzer noktalar pek çoktur. Bir kere her ikisi de fakir ailelerin çocukları olup küçüklüklerini yokluk ve sıkıntı içinde geçirmişler, sonunda da ünlü hikâyeciler olmuşlardı.

Aralarında önemli farklar da yok değildir. Andersen'in elinde okula gitmek, okumak imkânları vardı. Aşağı yukarı Avrupa'yı baştan başa gezip görmüştü Öte yandan Kumami sakat bir kimseydi. Kyoto şehrinin dışına bile çıkamamıştı... Andersen'in Charles Oickens gibi ünlü kişilerle dostluğu vardı. Danimarka Kıralı VI. Frederikin de büyük yardımını görmüştü. Eserlerini yayınlamak için de elinde imkânları çoktu.

Yazdığı tatlı peri masallarını yayınlamak için Kumami'nin eline hiç bir fırsat geçmedi, hiç kimsenin yardımını görmedi.

Son günlerde iki dergi onu herkese tanıtmağa çalışmaktadır. Yeryüzünün neresinde olursa olsun, «bir varmış bir yokmuş» sözlerinin çocuklar üzerinde sihirli bir etkisi vardır. Bu Japon masalcı baba da eserleri okundukça çok sevdiği çocuklar arasında yaşamağa devam edecektir.

Unesco'dan

Ah Karnım!

ÇOCUĞUN yaşı 12-13 var yok. İki büklüm olmuş, durmadan öğürüyor.

— Ah karnım! Ah! diye bağırıyor. Anne, baba, bütün ev halkı telâş içinde. Belli ki yavrucuğun ıstırabı büyük. Şıpır şıpır terliyor. Beni görünce bitkin bir şekilde konuşmaya başladı:

— Aman doktor amca, dayanamıyacağım, ne olur birşeyler yapın da rahatlıyayım.

— Merak etme, şimdi sancını geçiririm. Yalnız sen bana şikâyetlerini iyi anlat, ona göre ilâcını yazayım.

— Belimin sağ tarafından bir sancı, kasıklarıma doğru yayılıyor. Sanki büyük abdestim varmış gibi, yüz numaraya koşuyorum. Fakat her gidişim boşuna. Küçük suyumu ağrı ile döküyorum. Hele bulantım bir türlü geçmiyor.

Annesi atıldı:

— Apandisit olmasın?

— Merak etmeyiniz hanımefendi, hele ben bir muayenemi yapayım. Siz misafir odasına geçiniz. Babası yanımda kalsın, neticeyi size bildiririm, dedim ve Ahmedi yatağına güçlükle uzattım. Sağ böbreğine elimi dokundurmamla çocuğun çığlık atması bir oldu. Bu, teşhisime yardım etti

— Böbrek kuluncu! Bulantının ve ağrının sebebi anlaşıldı. İdrarını bir şişeye yaptırdım: Kıpkırmızı, kanlı... Çantamdan kaynamış şırıngamı çıkardım, bir iğne yaptım. İğneyi görünce korkmadı, ağlamadı, hattâ gık bile demedi.

— Aferin Ahmet, ilâçtan korkmadın.

— Benim iyiliğim için yapıyorsunuz, niçin korkayım. İnşallah ağrım geçer doktor amca

— Beş dakika içersinde rahatlıyacaksın.

3 - 5 dakika sonra çocuğun acıları dinmişti.

— Sağ olunuz, teşekkür ederim Doktor amca, şimdi rahatladım, dedi ve yatağına uzandı. Ben de bitişik odaya geçtim ve beni merakla bekleyen aile efradı ile konuşmaya başladım:

— Ne mide, ne de apandisit.

— Ya, ne Doktor Bey?

— Böbrek kuluncu, ufacık bir kum tanesinin marifeti.

— Ufacık bir kum bu derece şiddetli sancı yapar mı?

— O da söz mü? Kum, taş, böbreklerden dışarı atılırken, karnı gerer, kasıklarda şiddetli ağrılar yapar, dışarı düştüğü zaman da insan hemen rahatlar. Maşallah çocuğunuz dayanıklı. Böbrek rahatsızlıklarında koskoca insanlar dahi bar bar bağırırlar. Aferin delikanlıya!

— Peki şimdi ne yapacağız?

— Ben de size yazdığım ilâçları tarif edecektim. Evvelâ böbrek ve idrar yollarının röntgenini çektireceksiniz. Ayak ve böbreklerini üşütmeyeceksiniz. İyileşinceye kadar, bir iki kere idrar tahlili yaptıracaksınız.

— Niçin?

— Kum olsun, taş olsun, böbreklerden çıktıktan sonra geçerken idrar yolunu zedeler, kanatır. O yüzden idrar kanlı çıkar. Kanama düzelir, ağrı kesilirse artık, kum, taş düşmüyor demektir. Bu ise idrar tahlilinden anlaşılır.

— Bu kadarcık çocuğun kum düşüreceğini aklıma getirmezdim.

— Hekimler, kum teşekkülünün bünye ile ilgili olduğunu, daha çok şişman kimselerde görüldüğünü söylerler ve sebep olarak da içilen kirli suları ve iyi yıkanmadan yenen meyva ve sebzeleri ileri sürerler.

— Şimdi anladım Doktor Bey! Oğlum, çok top oynar ve kuyu suları filân içer.

— Aman bir daha böyle kirli suları içmesin, kendisine tembih ediniz, ben de söyliyeceğim, şimdi uyuyor, uyandırmıyalım.

.....

Bir hafta sonra bütün söylediklerim yapılmış ve ağrılar da dinmişti.

Dr. Kâmran Şenel

Bir Japon Masalı

Dilsiz Serçe

EVVEL zaman içinde Japonya'da bir köyde minik bir kulübede ihtiyar, yoksul bir karı - koca yaşıyordu. Bir sabah ihtiyar kadın erkenden perdeleri açıp dışarı bakınca kapının eşiğinde tir tir titriyen bir serçe gördü. Hayvancağız öylesine açtı ki, geceleyin yuvasına kadar uçmağa gücü yetişmemiş yığılıp oracıkta kalmış sabaha kadar da çiğden sırılsıklam olmuştu.

İyi yürekli kadın hemen dışarı çıkıp kuşu usulca eşikten aldı. Bir tarafını incitmeden avucunun içinde odasına götürdü. Tüylerini sildi, hayvanın karnını da iyice doyurdu. Hayvanın üstü kuruyunca uçup yuvasına gitsin diye yine kapının eşiğine bıraktı ama kuş gitmedi, durup kadına kuş diliyle şarkılar söyliyerek kendisine yapılan iyiliğe teşekkür etti.

Her sabah, dağ tepeleri güneşin ilk ışıklariyle pembeleşmeğe başlayınca, kendisine yapılan iyiliği unutmayan serçe gelip evin damına tüner, neşeli şarkılar söylemeğe başlardı.

İhtiyarlar da kuştan çok hoşlanmışlardı. Çünkü onun sayesinde erkenden kalkıp işlerine vaktinde başlıyabiliyorlardı.

Ama bunların bitişiğinde aksi, hiç yüzü gülmez kötü kalbli bir kadın oturuyordu. Her sabah böyle erkenden uyandırılmasına çok kızıyordu. Bir sabah o kadar çok öfkelendi ki, serçeyi yakalayıp dilini kesiverdi. Bunun üzerine hayvancağız yuvasına döndü bir daha da onu görüp işiten olmadı.

İyi kalbli ihtiyarlar sevgili kuşlarının başına gelenleri işitince çok üzüldüler. Aradan epeyce bir süre geçtikten sonra bir gün kadın, «Ne dersin bey» dedi, «gidip şu bizim serçeyi bir yoklasak.»

Birlikte yola koyuldular... Zavallı kuşun yerini bulabilmek için önlerine gelen her hayvana onun yuvasını sormağa başladılar.

Böylece sora sora bir köprüye vardılar. Ne tarafa gideceklerini bilemiyorlardı. Görünürlerde yol soracak bir kimse de yoktu. Birini bulabilmek için etraflarını araştırırken bir mağarada baş aşağı uyuyan bir yarasaya rastladılar. «Yarasa kardeş» dediler, «Dili kesik serçenin ne tarafa gittiğini gördün mü?»

Öğle uykusundan kaldırılan hayvan gözlerini güçlükle açarak «Ya evet,» diye cevap verdi. «Şu köprüyü geçip dağa doğru gitti.»

Bunları söyledikten sonra da yarasa kardeş gözlerini kapatıp tekrar derin bir uykuya daldı.

İhtiyarlar köprüyü aşıp dağa doğru ilerlemeğe koyuldular. Bu defa da önlerine iki yol çıktı. Bunlardan hangisini tutacaklarını şaşırıp kaldılar. Bu sırada otlar arasından başını uzatıp ürkek bakışlarla etrafını gözliyen minik bir tarla faresi gözlerine ilişti. Hemen ona da dili kesik serçenin yerini sordular. Minik fare yollardan birini burnuyla işaret ederek, «şuradan ormana doğru gidin» dedi.

Gerçekten de farenin dediği yönü tutunca minik dostlarının evini kolayca buldular. Onların kendisini ziyarete geldiklerini görünce serçecik sevincinden deliye döndü. Karısı, çocukları yu-

HANGİSİ DOĞRU

1. **Avustralya'nın başkenti neresidir?**
   Sidney - Melbourne - Kanberra.
2. **Nobel Armağanı'nı iki defa kim kazandı?**
   Madame Curie - Marconi - Bernard Shaw.
3. **Balıkların kaynatılmış suda yaşıyamamalarının sebebi içinde hangi maddenin olmayışıdır?**
   Azot - Oksijen - Besin.
4. **Vücudun gelişmesine yarıyan A vitamininin en çok bulunduğu besin hangisidir?**
   Havuç - Ekmek - Pirinç - Portakal.
5. **Dünyanın neresinde geceyle gündüz süresi birbirine eşittir?**
   Kutuplarda - Ekvatorda - Dönencelerde.

(Cevabı S. 16 da)

valarının önünde sıralanıp yerlere kadar eğildiler. Sonra serçe misafirlerini yuvasının önündeki çayıra oturtup balık, pilâv ve çeşitli meyvalar ikram etti. Yemekten sonra da gelenleri eğlendirmek için önlerinde «serçe dansı» denilen bir oyuna başladılar.

Uzun bir süre, böylece neşe içinde geçti. Güneş batarken ihtiyarlar evlerine dönmek için ev sahiplerinden izin istediler. Tam ayrılacakları sırada dili kesik serçe biri büyük, biri küçük iki sepet getirdi. Bayan serçe, «Bunlardan birini size hediye etmek istiyoruz. Hangisini istersiniz?» diye sordu. İhtiyarlar serçelerinin varlarının yoklarının büyük sepette olduğunu düşünerek onlara yıkım olmamak için:

«Yolumuz hayli uzun. Biz iki ihtiyar bu koskocaman şeyi nasıl taşırız» diyerek ufak sepeti aldılar ve o günkü gezilerinden son derece memnun ağır ağır evlerine döndüler.

Kulübeciklerine varır varmaz merakla sepeti açtıklarında gözlerine inanamadılar. Çünkü içi altın, elmas ve incilerle doluydu. Sepet açılırken kötü yürekli komşuları da perdenin aralığından onları gözetliyordu. Gördükleri öylesine gözlerini kamaştırdı ki, kendisi de aynı hediyeleri alabilmenin yollarını araştırmağa koyuldu.

Ertesi sabalı iyi yürekli komşusuna gidip, «Nasıl oldu da o hayvancağızın dilini kestim. O gün çok sinirliydim. Yaptığıma öyle pişman oldum. öyle pişman oldum ki, üzüntümden geceleri hiç uyuyamıyorum. Ne olur hayvancağızın yerini tarif et de gidip özür dileyeyim, kendimi affettirmek için yalvarayım» dedi.

İyi kalbli kadın, komşusunun bu iyi duygularına pek sevindi ve ona serçenin yerini tarif etti.

Kötü kalbli kadın hemen yola çıktı. Köprüyü geçti, dağa tırmandı, ormanı geçip dilini kestiği kuşun yuvasını eliyle koymuş gibi buluverdi.

Serçe onu görünce biraz keyfi kaçtı ama yine de kendisini görmeğe gelen bu misafiri ağırlamak için elinden geleni yaptı. Giderken ona da iki sepet uzattı. Kadın aklınca sepetten ne çıkacağını biliyordu. Üstelik komşusundan daha çok zengin olmayı düşündüğünden hemen büyük sepete sarıldı. Bu, taşıyamıyacağı kadar ağırdı, ikide bir yerdeki çalılara takılıyordu. Bu yükle dağı aşıncaya kadar nefes nefese kaldı. Kolları ayakları kopacakmış gibi ağrımağa başlamıştı. Köprüye vardığında hava kararmıştı. Dengesi kaybolup sepeti ırmağa yuvarlanmasın diye büyük sıkıntılara katlanarak bu engeli de aştı.

Bütün güçlükleri yenerek evine ulaştığında yorgunluktan bitkin düşmüştü. Hemen içeri girip kapısını kilitledi. Kimse bakıp servetini görmesin diye sıkıca perdelerini kapattıktan sonra heyecanla hazineyi açmağa koyuldu.

Gerçekten de ne kadar şaşırtıcı hazineydi bu. Sepetin kapağını kaldırır kaldırmaz bir sürü korkunç yaratık dışarı uğradı. Kadının üstüne atılarak ısırıp sokmağa, odanın içinde oradan oraya sürüklenmeğe başladılar.

Kadın bu sırada kapının önüne geldiğini farketti. Bir ara ellerinden kurtularak kapıyı açtı ve dışarı fırladı. Bunun üzerine ötekiler de peşinden koştular. Onu gagalarına alıp kanatlarını çırparak kimsenin bilmediği bir yere doğru uçtular.

O günden sonra da kadından hiçbir haber alınamadı.

HERKES GELECEĞİNİ KÜÇÜKTEN HAZIRLAR

Çocuklarını seven, onların geleceğini düşünen ana babalar, yavrularını Doğan Sigorta'nın tahsil ve çeyiz sigortalarına yazdırırlar. Çocuklar için hazırlanan bu sigortalara ne kadar erken başlanırsa elde edilecek istifade o kadar fazla olur.

BİRAZ DA TARİH

Yazan :

Enver Naci GÖKŞEN

— Usta, artık yetiştim, beni ne zaman dükkân, tezgâh sahibi edeceksin?

Mehmet Usta, sakalını okşıyarak gülümsedi:

— Hele dur oğlum, bunun bir püf noktası var!...

Hasan Kalfa, canı sıkılarak, yine başını sallıya sallıya, önündeki henüz fırınlanmamış çömleğe şekil vermeğe koyuldu.

Hasan Kalfa, tam yedi yıldır bu dükkânda çalışıyordu. Önce çırak olarak işe başlamış, üç yıl sonra da ustası onu kalfa yapmıştı. Genç kalfa, çömlekçiliğin bütün inceliklerini artık öğrendiğine inanıyor, geleneğe göre, ustasının da yardımiyle başlı başına bir dükkân açarak çalışmak istiyordu. Bu isteğini Mehmet Ustaya ne zaman açsa ihtiyar, gülümser:

— Oğlum, acele etme, bunun bir püf noktası var!... karşılığını verirdi.

Hasan Kalfa; az konuşan, başını işinden kaldırmıyan Mehmet Ustadan yüz bulamadığı için, her zaman tekrarladığı bu sözün anlamını sormağa bir türlü cesaret edemezdi. Fakat içinden de zaman zaman ustasına kızdığı; kendi kendine «bu da ne biçim lâf!» dediği olurdu. Bazan da ustasını bırakıp kendi başına bir dükkân açmağı tasarlardı ama herkesin ayıplıyacağından ve gereken sermayeyi bulamıyacağından çekinerek bir süre daha beklemeği uygun bulurdu. O zamanki geleneğe göre, önce usta, kalfasının gerektiği kadar yetiştiğine inanmalıydı. Zira yarım yamalak bilgi ve görgü ile dükkân açan kalfa, sonra ustasına da söz getirebilirdi. Başlı başına dükkân açan kalfanın başarısından ve başarısızlığından ustası sorumlu sayılırdı. Böyle olunca da işinin ehli, halkı kandırmaktan korkan ustalar, kalfalarına sermaye yardımı yaparak, kolay kolay dükkân açmazlardı.

Bizim Hasan Kalfa, kendine güveni fazla ve aceleci bir insan olduğu için, bir dükkân sahibi olma dileğini sık sık açarak ustasının sabrını tüketiyordu. Bir gün yine tutturdu:

— Usta, ne olur, artık beni de adam sırasına koy; benim de bir dükkânım ve çıraklarım olsun. İnan ki yüzünü kara çıkarmam!...

O gün Mehmet Ustanın sabrı tükendi, hiddetle: «peki, peki!...» dedi.

★

Aynı çarşının bir köşesinde yeni bir dükkân açıldı; üzerine de «Çömlekçi Hasan Usta» levhası asıldı. Çömlek tezgâhları, makaraları ve tekneleri kuruldu.

Artık Hasan Ustanın neşesine ve gururuna diyecek yoktu. Yanına bir de çırak almıştı. Makaralar dönüyor; Hasan Usta bu dönen tezgâhların başında boy boy, biçim biçim çömlekler, testiler, saksılar... yapıyordu.

Kilden yapılan eşyaların kullanılabilmesi için fırına girip çıkması, pişmesi gerekiyordu. Hasan Usta, fırından çıkan şeylere baktıkça neşesi kaçıyor:

«Allah Allah, bunun sebebi ne ki...» demekten kendini alamıyordu. Zira fırınlanan her şeyin üzerinde çatlaklar beliriyordu. Hasan Usta, önceleri bunu, işlediği kilin, yani çamurun kötülüğüne verdi; çamuru değiştirdi. Fakat fırından sonra çatlaklar yine görülüyordu.

Hasan Usta, ne yapacağını bilemiyor, üzüntü içini kemiriyordu... Bunun, elbette bir sebebi vardı. Eski ustasına sorabilse meseleyi halledecekti ama... Mübarek adamın: «Ya!... ben sana deme-

İlâncılık 3559 - 10

Püf Noktası

dim mi? Acelenin sonu budur işte!... Püf noktası var, diye diye dilimde tüy bitmişti!...» gibilerde konuşacağı şüphesizdi.

Hasan Usta, günlerce üzüntü içinde yaşadıktan sonra: «Ne olursa olsun, ustaya başvurmalıyım; bu, böyle devam edemez!» dedi ve Mehmet Ustaya gidip derdini açtı. Mehmet Usta, önce, eski kalfasını hiçbir şey söylemeden dinledi, dinledi ve sonra her zamanki gibi gülümsiyerek:

— Bunun böyle olacağını biliyor ve seni bekliyordum zaten!... Gördün mü koca dikkatsiz, korktuklarım başına geldi.

— Allah aşkına ustacığım, şu «püf noktası» nedir, anlat bana artık!...

— Evet, sırası geldi, söyliyeyim; iyi dinle beni!... bir usta, sanatının bütün inceliklerini kalfasına söylemez. Bir şeyi öğrenmek istiyenin dikkatli olması, kendisinin de görmesi gerekir. Ben, çömlekleri filân, tezgâhta işledikten sonra şöyle üstlerinden bir üflerim ki içlerinde hava kabarcıkları varsa sönsünler de fırında şişip çömlekleri çatlatmasınlar... Sen, bunun hiç farkında değildin. Dükkânımda da bildiğin gibi davrandın ve işlediğin şeyleri hava kabarcıklariyle fırına verdin; onlar da sıcağı görünce genişlediler ve kabı, kacağı çatlattılar. İşin iç yüzünü şimdi anladın mı?

— Sağ ol ustacığım!...

İşte bir şeyin özelliklerine, inceliklerine yeteri kadar dikkat etmek gerektiğini belirtmek maksadiyle söylenen «Püf noktası» sözü de bu olaydan çıkmış bulunuyor...

DOSTLAR ALIŞ VERİŞTE GÖRSÜN

Nasrettin Hoca, bir gün pazara gitmiş, görmüş ki

herkes bir şeyler alıp satıyor ve kendisinden başka işsiz, güçsüz dolaşan kimse de yok ortalarda. Ne yapsın, ne etsin, hemen bir köylüden 99 tanesi 5 kuruştan bir miktar yumurta almış. Başka bir köşeye otururak başlamış bunları satmağa. Adamın biri alıcı olmuş, yanına varmış:

Hocam, bunların kaçı kaç paraya? diye sormuş.

Hoca, önce biraz düşünmüş, sonra müşteri bulduğunu, bir iş yapmış olacağını düşünerek sevinmiş ve:

— Şey, demiş, 100 tanesi 5 kuruşa!...

Müşteri, herhalde çok cimri, ya da şakacı bir adammış:

— Aman Hocam, çok pahalı değil mi?

Bu sefer Hoca, adam akıllı kızmış:

— Sen ne diyorsun yahu, bunların 99 tanesini 5 kuruşa aldım ben!...

Müşteri gülümsemiş:

— Öyle ise neden bu kadar az kârla satıyorsun?

— Orasını ben bilirim!...

Müşteri diretmiş, illâ ki Hocayı söyletmek istemiş:

— Şunun nedenini söyle de hepsini alayım!...

— Dostlar alış verişte görsünler diye!... Şimdi anladın mı?

Getireceği karşılık, yorgunluğuna ve zahmetine değmiyen davranışlarda kullandığımız «dostlar alış verişte görsün!» sözü de böylece Nasrettin Hoca'nın bu sudan ticaretinden çıkmıştır.

Prensin istediği yemek:

Hem buz gibi soğuk hem ateş gibi sıcak

Uzak ülkelerin birinde büyük bir sarayda bir kıral, bir kıraliçe ve çok akıllı bir çocuk olan Küçük Prens oturuyordu. Prensin hiçbir şeyi eksik değildi. Çeşit çeşit oyuncakları, kedileri, köpekleri, balıkları, kat kat elbiseleri vardı. Annesi, babası, ülkedeki herkes onu çok seviyordu. Oysaki herkes atalarımızdan gördüklerimiz budur deyip hiç kafalarını işletmiyorlardı... Çocukcağız artık bu durumdan bıkıp usanmıştı. Çevresindekileri biraz olsun uyuşukluktan kurtarmak için boyuna onlardan bir şeyler isterdi.

Son günlerde aşçıbaşının iyiden iyiye gevşediğini, baştan savma yemekler hazırlayıp keyfine baktığını sezince mutfakta çalışan bir sürü insanı harekete geçirmek için düşündü taşındı sonunda herkesi şaşırtan bir istekte bulundu. O zamana kadar kimsenin tatmadığı bir şey pişirmelerini istiyordu. Bu hem buz gibi soğuk hem de ateş gibi sıcak olacaktı. Kıraliçe, «Yavrucuğum» dedi, «ben ömrümde böyle bir şey yemedim. Bu saçmalıklarından vazgeç. Yapılabilecek bir şeyler iste bizden.»

Küçük prens kurduğu plânın uygulanması için direnip duruyordu. Sonunda kıral biricik oğlunun gönlünü etmek için aşçıbaşını çağırıp dedi ki :

«Prens yepyeni bir yemek istiyor. Bu hem buz gibi soğuk, hem de ateş gibi sıcak olacak. Haydi çabuk pişirip getir.»

Aşçıbaşı ellerini oğuşturarak, «Yüce kıralım», dedi. «Kıralların ağzına lâyık çeşit çeşit yemekler yapmasını bilirim. Bunların herbiri ya soğuktur ya da sıcak. Atalarımız hem soğuk, hem de sıcak yemekler yemezlermiş.»

Ama Kıral yola gelecek gibi değildi. «Fazla söz istemem, ne dediysem o olacak. Yoksa sonunu siz düşünün.» diye gürleyince aşçıbaşı korkudan titriye titriye mutfağın yolunu tuttu. Aşçıları, yamakları etrafına toplayıp onlara kıralın emrini bildirdi. Hepsinin başı derde girmişti. Canlarını kurtarmak için arılar gibi çalışmaya koyuldular. Çoğu başlarını ellerinin arasına alıp annelerinin, ninelerinin pişirdiği mis gibi yemekleri hatırla-

HANGİSİ DOĞRU'nun CEVAPLARI

1 — Kanberra, 2 — Madame Curie, 3 — Oksijen, 4 — Havuç, 5 — Ekvatorda.

mağa çalışıyorlardı. Bir kısmı da harıl harıl yemek kitaplarını karıştırıp duruyordu. Hiç birisi böyle hem soğuk hem de sıcak bir yemeğe rastlıyamamıştı.

Sonunda aşçıbaşı dertli dertli, «Bu gidişle biz küçük prensin istediğini yerine getiremiyeceğiz.» diye söylenmeğe başladı.

Bu sırada mütfağın bir köşesinde patates soyan ufak aşçı yamağı işine biraz ara verip, «Başlarınızın gideceğinden bu kadar çok korkuyorsunuz da niçin ondan bir parçacık olsun faydalanmağa yanaşmıyorsunuz? Ben canlarınızı kurtarmanın yolunu biliyorum.» diye kurnaz kurnaz güldü

Ötekiler hemen çocuğun etrafını çevirip, «Ne olursun bize de söyle,» diye yalvarıp yakarmaya başladılar.

Çocuk, «Dinleyin öyleyse,» dedi, «Şurada patates soyarken prensin istediğinin nasıl yapılacağını buluverdim... Eğer hepiniz bana yardım ederseniz akşam yemeğine yetiştirebiliriz. Ama önce sizin; krema, şeker, yumurta gibi gereken şeyleri hemen bulup getirmeniz şart.»

Aşçıbaşının şaşkınlıktan ağzı açık kalmıştı. O zamana kadar aşçı yamağının dediklerine uymak bir yana dursun, yüzüne bile bakmazlardı. Mutfakta herkes onun sebzeleri ayıklamaktan başka hiçbir şeyden anlamadığını sanırdı, Yine de pek bu işi becereceğine inanamıyorlardı. Ama nasıl olsa kendileri de bir şey başaramıyacaklardı. Bir kere de bunu denemenin faydalı olacağını düşünerek dediklerini yapmağa karar verdiler. Çocuğa kar gibi bir başlık ve bir önlük giydirdiler. Her istediğini daha ağzından çıkar çıkmaz yetiştiriyorlardı.

Tam üç saat hepsi birlikte karıncalar gibi bir dakika bile durup dinlenmeden çalıştılar. Sarayın mutfağı, kurulalıberi böylesi çılgınca çalışmaya sahne olmamıştı.

Sonunda küçük çocuk kepçeyi önündeki kaba daldırıp buz gibi soğuk bir şey çıkardı. Bir başka kaptan da üstüne sıcak sulu bir şey döküp kaşığı aşçıbaşına uzattı.

Adam bu yeni yemekten bir parça alınca, «Aferin sana doğrusu,» dedi, «Gerçekten çok güzel olmuş. Ömrümde bu kadar hoş bir şey tatmamıştım. İnşallah prens de beğenir.»

Çocuğun önlüğünü değiştirip yaptığı yemeği eline vererek içeri yolladılar. Mutfakta çalışanların hepsi arkasından gidiyorlardı. Ama aralarında aşçıbaşı yoktu. O kadar heyecanlanmıştı ki yerinden kıpırdıyacak kuvveti kalmamıştı.

Çocuk, iyice yaklaşınca,

(Devamı S. 21 de)

KİM BİLİYOR'un CEVAPLARI

1. **Mikron Yunanca bir kelime olup, çok küçük anlamına gelmektedir. Bir milimetrenin binde birine eşit uzunluğa bu ad verilmiştir. Görülüyor ki, kelime yine esas anlamını taşımaktadır.**
2. **İçine başka bir maden karıştırılmamış saf altına «24 ayar altın» denilir. Fakat bu durumda altın çok yumuşak olduğundan kullanılmağa elverişli değildir. Dayanıklılığını ve sertliğini arttırmak için içine başka madenler katılır. Bunların başında bakır gelmektedir. Altın - bakır karışımının 18 kısmı altın geriye kalan 6 kısmı bakırdan meydana gelmişse buna «18 ayar altın» denilir. Karışımın 10 kısmı bakırsa bu defa «14 ayar altın» adını alır.**
3. **Kartaca komutanı Annibal.**
4. **İnsan vücudu çeşitli maddelerden yapılmıştır. Vücutta bulunan maddeler arasında en başta geleni su olup vücut ağırlığının 2/3 sini meydana getirir. İskeleti teşkil eden kemiklerde bile su vardır.**
   Sıhhatli bir insan günde 1-6 litre kadar su içer. Bu miktar çalışmaya ve ortamın sıcaklığına göre değişir. İçilen suyun pek azı vücutta kalır. Vücuttan kaybolan suyu tamamlamak için biz de tekrar su içeriz. Vücuda yaramıyan artıkların dışarı atılmasında suyun önemli bir rolü olduğundan su sağlığımız için gereken maddelerin başında gelir.
5. **İstiklâl marşımızın güftesi Milli Eğitim Bakanlığınca girişilen bir teşebbüs üzerine çeşitli şairler tarafından yazılmış 724 şiir arasından seçilmiştir. İlkin bunların arasından 7 tanesi seçilerek Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve sonunda da şair Mehmet Akif'in yazdığı şiir 12 Mart 1921 de Büyük Millet Meclisi tarafından Türk milletinin millî marşı olarak kabul edilmiştir. Bestesi için de yine çeşitli bestecilerin eserleri arasından Zeki Üngör'ünki seçilmiştir.**

Senfoni Müziğinin Babası

HAYDN

1732 senesinde bir Mart sabahı Avusturya'nın Rohrau kasabasında bir araba tamircisi, dükkânında bir yandan tekerlek tamir ederken bir yandan da yüksek sesle şarkı söylüyordu. Neşesinin sebebi o sabah doğan ve Joseph adı verilen çocuklarıydı.

Araba tamircisi Mathias her ne kadar nota bilmezse de, harp çalıp şarkı söylemeği çok severdi. Fakat o sabah doğan oğlunun, gelecek nesilleri kendi peşinden sürükleyecek dâhi bir besteci olacağı aklından bile geçmiyordu.

DİNLEDİĞİ İLK KONSER

Joseph henüz altı yaşındayken kuzenlerinden biri yakındaki Hainburg kasabasından Rohrau'ya gelerek konser verdi. Bunun, küçük Joseph'in üzerinde büyük bir etkisi oldu ve çocuk hemen kendine bir oyuncak kemanla tahtadan bir yay yaptı.

Hainburg'da bir okulun müdürü olan kuzeni, bir gün Matthias'a:

— Joseph'in sesi çok güzel, benimle beraber gönderirsen ona hem müzik dersi verir, hem de okuturum, dedi.

O akşam baba ve anne aralarında konuştular. Joseph'ten başka birkaç çocukları daha vardı. Kasabada çocuğun gidebileceği iyi bir okul da yoktu...

Joseph eğer evde kalırsa babası gibi araba tamircisi olurdu.

Böylece Matthias, küçük oğlunu Hainburg'a götürdü. O günden sonra Joseph, Haydn ailesine ancak kısa ziyaretler yapabildi.

Sekiz yaşına gelince Viyana'daki bir koroda şarkı söylemeğe başladı. Bir defasında kıraliçe Maria Theresa koroyu saraya şarkı söylemeğe davet etmişti. O gün Joseph, Sarayın bahçesindeki yüksek duvarlara arkadaşlariyle beraber tırmanıp etrafa bakmak istedi. O sırada sarayın pencerelerinin birinden bahçeyi seyretmekte olan kıraliçe, çocukları duvardan indirip iyice cezalandırılmaları için emir verdi.

Haydn seneler sonra artık yaşlanmış olan kıraliçeye bir konser arasında çocukluğunda geçen bu olayı hatırlattı.

Kıraliçe sert bir tavırla:

— Bu kadar iyi bir sonuç sağladığına çok memnunum, diye cevap verdi.

Joseph Haydn dokuz sene kilise korosunda kaldı. Şarkı söylemeyi, keman ve org çalmayı öğrendi; ama büyük bir başarı gösteremedi.

EN ÇOK İSTEDİĞİ ŞEY

Hayatında en çok istediği şey beste yapmaktı... Eline geçen en ufak bir kâğıt parçasını hemen notalarla doldururdu.

On yedi yaşına gelince sesi değişti ve korodan çıkarıldı. Kendisine talebe bulup ödünç para veren bazı arkadaşlarının yardımıyla ciddî bir çalışma devresine girdi. Uzun se-

neler, eline geçen pek az bir parayla soğukta yarı aç yaşadı. İşte bir oyun için yaptığı beste bu zamana rastlar. Meşhur Prens Paul Esterhazey'nin hususi orkestrasına bu oyundan sonra şef olarak tâyin edildi ve 1760 tan 1790 a kadar bu mevkide kaldı.

VEDA SENFONİSİ

Bir gün orkestra âzaları uzun zamandan beri gitmedikleri Viyana şehrine ailelerinin yanına dönmeyi istediler. Haydn onların şikâyetlerini dinledi. Ertesi akşam en son parçası senfoni olan konseri idare edecekti. Beklenen gün gelince müzik süratli bir tempo ile başladı, fakat gittikçe ağırlaştı. Senfonide kendi bölümlerini bitiren âzalar teker teker, diğerlerini beklemeden bir ellerinde alet, bir ellerinde şamdanlarla sahneyi terkettiler... En nihayet sahnede sadece orkestra şefi kalmıştı.

Prens bu şakaya hiç kızmadı. Ertesi gün bütün orkestra âzalarını beraberinde Viyana'ya götürdü. Bu parça meşhur Veda Senfonisidir.

Zamanla Joseph Haydn meşhur bir müzisyen oldu. Mozart'la tanıştı ve çok iyi arkadaş oldu. Mozart çok defalar Haydn'dan dünyanın en büyük bestekârı diye bahsederdi.

Kendi bestelerinin çalındığı konserler idare etmek için iki defa Londraya gitti. Orada çok meşhur şahıslarla tanıştı. Besteleri dünyaca şöhret kazandı.

Londra'dan döndüğünde Rohrau'da babasının dükkânına yakın bir yere heykeli dikildi. Haydn, heykeli halka açıldığı gün eski evine giderek kapıda diz çöktü ve kendisine pek çok lûtuflar bahşeden Tanrıya şükrederek takdirkârları için de teşekkür etti.

Bu gün Haydn senfoni müziğinin babası olarak tanınır. Hayatı boyunca senfoniler, oratoryolar, sonatlar ve daha pek çok besteler yaptı.

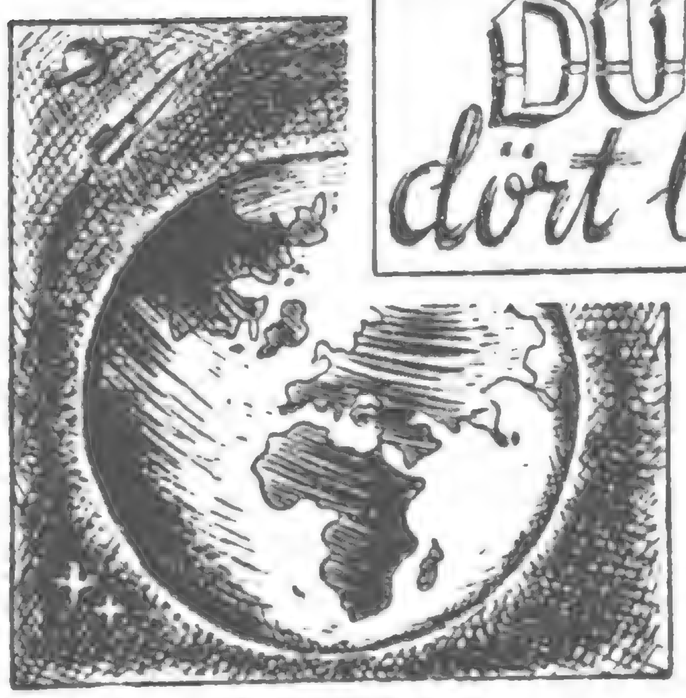

DÜNYAnın dört bucağından

UZAYDAKİ HAVA GÖZLEMLERİ

Amerikan sun'i peyki Tiros IV yeryüzünü saran bulut tabakalarından büyük bir kısmının resmini çekmiştir.

Florida'da Cape Canaveral üssünden uzaya fırlatılan Tiros IV davul biçiminde olup içinde iki televizyon alıcısı, ve ayrıca bulutların üst kısımlarının sıcaklıklarını ölçen aletler vardır. Bütün bu aletler güneş enerjisiyle işlemektedir.

Meteoroloji sun'i peyklerinin ilki olan Tiros I 1960 Haziranında uzaya gönderilmişti.

Tiros II aynı yılın Aralık ayında yörüngeye girmiş ve uzayda üç ay resim çekmiştir.

Geçen Temmuzda uzaya gönderilmiş olan Tiros III Atlas Okyanus'undaki ve Büyük Okyanus'daki şiddetli fırtınaları izlemiştir. Amerika Birleşik Devletleri daha karmaşık yapılı olan Nimbus peyklerini tecrübe etmeden önce üç tane daha Tiros peyki fırlatmayı kararlaştırmıştır. Bunlar kutuplar üzerinde yörüngeye girecektir.

★

GÜNEŞ ENERJİSİYLE İŞLİYEN FIRINLAR

Türkmenistan Cumhuriyetinde güneş enerjisiyle işliyen fırınlar satışa çıkarılmıştır.

Bu araç çukur bir aynanın güneş ışınlarını fırın üstünde toplamasiyle çalıştığından ancak güneşli günlerde kullanılabilmektedir. Güneş enerjisinden bundan başka Sovyetler Birliğinin diğer Orta Asya ülkelerinde de faydalanılmakta banyoların, çamaşırhanelerin suları ısıtılmaktadır.

Kıralın Karşısında

EVVEL zaman içinde neşeli, dürüst, akıllı bir çocuk vardı. İşlerine gelmediği için kötü kalbli ağabeyleri onu hiç sevmezlerdi. Artık çocuğun doğruluğundan bıkıp usanmışlardı. Bir gün avucuna iki altın sıkıştırıp, «bizim senin gibi bir aptalla uğraşacak vaktimiz yok. Git başının çaresine bak» diyerek evden kovdular.

Bunun üzerine çocukcağız şehrin yolunu tuttu. Ama nereye gittiğini kendisi de bilmiyordu. Hem yürüyor hem de cebindeki paralarını şıkırdatıyordu. Derken bir köylüye rastladı. Adam çocuğun kaygusuz haline bakıp içerledi:

«Herkes para kazanmak için türlü türlü yollar ararken sen böyle keyif mı çatıyorsun? Eline iki kuruş geçtiyse gösteriş mi yapmak lâzım?»

Çocuk eliyle cebini okşayıp:

«Yok amcacığım» dedi, «öyle bir iki kuruş değil. Tam iki tane altın. Sarı sarı iki altın. Ama bundan başka da bir şeyim yok. Ağabeylerim verdi. Aptal olduğum için sabahleyin beni evden kovdular.»

Köylü, çocuğun cebinde parası olduğunu öğrenince sinsi sinsi güldü. Aklına sepetindeki kazı bu aptal çocuğa satmak geldi. Hemen tatlı bir sesle:

«Şu kaza bir bak» dedi, «Dünyanın en güzel en besili kazıdır Delikanlı, nedense sana birdenbire kanım kaynayıverdi. Eğer istersen cebindeki altınlara karşılık sana bu eşsiz kazı veririm. Hatır için tabii. Hem sonra sepeti de bedava. Dedim ya çok hoşuma gittin.»

Çocuk bu sözlere kandı. Eline bir kelepir geçirdiğini sanarak hemen altınları adamın avucuna koyup kazı aldı. Bu alışverişten ikisi de çok memnundu.

Çocuk yine yola koyuldu. Giderken gözüne bir tepenin üstünde kurulmuş koskocaman, güzel bir köşk ilişti. Geçenlerden birini durdurup:

«Bu güzel ev kimin? Niçin bu kadar kocaman yerde oturuyor?» diye soru yağmuruna tutunca, yolundan alıkonduğu için hayli canı sıkılan adam:

«Gerçekten burada kimin oturduğunu bilmiyor musun? Ömrümde bu kadar aptal bir insana çatmamıştım. Sen hiç saray diye bir şey duymadın mı?» diye epeyce çıkıştı. Bunun üzerine çocuk sevinçle bağırdı:

«Anladım, anladım, burada kıral oturuyor. Kıralın sarayı burası!»

Sonra «Aklıma bir şey geldi» deyip koşa koşa sarayın yolunu tuttu. İçinden «Dünyanın en güzel kazı ancak bir kırala yaraşır. Önce şunu yerine yerleştireyim, sonra da başımı sokacak bir yer aramağa koyulurum» diyordu

Sarayın kocaman demir kapısını bekliyen nöbetçiler onu kapıcıbaşına götürdüler. İçeri girmenin hayli zor olduğunu anlıyan çocuk yalvarmağa başladı:

«Amcacığım, bu, dünyadaki kazların en güzelidir. Kırala hediye etmek istiyorum. İzin verin de içeri gireyim.»

Adam sert sert:

«Bana bak küçük» dedi. «Ben kapıcıbaşıyım. Kırala getirilen her şeyin yarısı benim payımdır. Hakkımı vermeden bir adım atamazsın.»

Adamın bu aksiliği karşısında çocukcağız şaşırıp kalmıştı.

«İyi ama» diye kekeledi. «Koskoca kırala da yarım kaz verilir mi hiç? Şimdi ne yapacağız?»

Kapıcıbaşı bu sözler üze-

KIRMIZI PABUCUM

Kırmızıdır benim pabucum
Beyaz bir düğmesi de var
O kadar da güzel ki...
Benim yaşım kaç? 7
Kaç numara giyerim? 27

Serpil Kenber BAŞAK

rine biraz yumuşadı. «Delikanlı» dedi, «Bak ben sana bunun kolayını öğreteyim. Şimdi götür kazını kırala hediye et. Kıral buna karşılık ne istediğini sorunca, altın, elmas, inci de. Ben öyle aç gözlü bir insan değilim. Alacaklarının yarısını verirsin anlaşırız gider.»

Çocuk bu fikri kabul edince beraberce içeri girdiler. Her taraf göz kamaştırıcı eşyalarla donanmıştı... Bu defa da karşılarına başka bir nöbetçi dikildi. Kapıcıbaşı çocuğa, «Bu nöbetçilerin başıdır» dedi, «getirdiğin hediyeyi göster de seni kıralın yanına bıraksın» deyip nöbetçiye göz kırptı.

Bu adam da kazın yarısını isterim diye tutturdu. Sonunda güç belâ kıraldan alınacak hediyenin yarısına razı oldu.

Nihayet çocuğu kıralın huzuruna çıkardılar. Çocuk, tahtın önünde diz çöküp kazı uzattı.

Böyle ufak bir çocuğun kendisine hediye getirmesi kıralın çok hoşuna gitmişti. «Yavrum şimdi hediye verme sırası bana geldi. Dile benden ne dilersin?» diye sordu.

Kapıcı «altın iste» diye fısıldadı. Nöbetçi de, «inci, elmas, iste» diye dudaklarını kıpırdattı.

Fakat çocuk bunların hiç birine aldırmıyarak gür bir sesle :

«Yüce kıralım, sizden iyi bir dayak istiyorum» demesin mi!

Kıral şaşkına döndü ve bu garip çocuğa âdeta çıkışmaya başladı :

«Bu saçma sözleri bırak da ne istiyorsan onu söyle.»

Çocuk yine, «iyi bir dayak» deyince kıral sinirlendi... Adamlarına dönüp, «Haydi götürün bu şaşkına sopa çekin» diye emir verdi.

Bu defa çocuk kırala dönüp, «Bu mükâfatı kendim için istemedim. Buraya girebilmek için kapıcıbaşıyla ve nöbetçilerin başıyla şöyle bir anlaşma yaptık. Onların beni içeri bırakmalarına karşılık alacağım hediyenin yarısını onlara verecektim...»

Kıral adamlarının gelenden gidenden rüşvet aldıkları öğrenince küplere bindi ve hemen suçluları cezalandırdı. Sonra çocuğa dönüp :

«Yavrum» dedi, «senin adın ne?»

Çocuk korka korka cevap verdi :

«Ağabeylerim beni 'aptal' diye çağırırlar. Aklım hiç bir şeye ermezdi. Bu yüzden de evden kovdular.»

Bu defa Kıral :

«Onlar seni anlıyamamışlar, dedi. «Az önce sen büyük bir sınav geçirip çok akıllı bir çocuk olduğunu ispat ettin. Madem ki, altında incide gözün yok, ben de sana çok daha iyi bir şey hediye edeceğim. Bundan böyle ömrün boyunca burada oturup adamlarımı idare edeceksin. Bizim sarayın senin gibi dürüst, akıllı, gözü tok insanlara ihtiyacı var.»

KARAGÖZ

(Baştarafı S. 7 de)

şırız.

Karagözcük — Ah ne iyi. Sonra babacığım, arkadaşlarımızla mektuplaşacağız. Sonra ben fotoğrafçılık öğreneceğim.

Karagöz — Çok iyi edersin. Ama ben bu yaştan sonra fotoğrafçılık öğrenemem.

Karagözcük — İngilizceye de çalışacağım.

Karagöz — Bu da mükemmel. Gençken yabancı dil öğrenmediğime ne kadar üzülürüm bilsen. İnsan ne öğrenirse genç yaşlarında öğrenir. Onun için hiç vakit kaybetmeden bol bol öğrenmeye bak.

Karagözcük — Sonra öğretmenimiz bol bol voleybol oynayın dedi. Mahallede bir kulüp kurduk, maçlar yapacağız.

★

PRENSİN İSTEDİĞİ YEMEK

(Baştarafı S. 16 da)

«Prensim» dedi, «bu defa size ömrünüzde yemediğiniz bir şey getirdim. İstediğiniz gibi hem soğuk hem de sıcak. Yapılışını ben kendim düşünüp buldum. Diğerleri de hazırlanmasına yardım ettiler.

Prens merakla tepsiye baktı. Önünde kar gibi beyaz bir şey duruyordu. Aşçı çocuk bunun üstüne koyu sıcak kahverengi bir şey döktü... Etrafa mis gibi iştah açıcı bir koku yayıldı. Prens hemen bir kaşık alıp ağzına attı. Doğrusu tam istediği gibi olmuştu. Küçük prens yemeğini iştahla kaşıklarken Kıraliçe başında durmuş ona bakıyordu.

Prens tabaktakinin hepsini silip süpürdükten sonra akıllı aşçı yamağına dönüp dedi ki:

«Eşsiz bir yemek yarattın. Önce seni bu başarından ötürü tebrik etmeliyim. Ülkemizin gelişmesi, ilerlemesi için senin gibi aklını işleten insanlara ihtiyacımız var. Ben Kıral olunca aşçıbaşım sen olacaksın.»

Karabiber'in muzipliği

ANA okulunda çocuklardan başka bir de minik keçi vardı. Ona ufacık süslü bir kulübe yapmışlar içini samanla doldurup yumuşak bir yatak hazırlamışlardı. Bu minik evin önünde iki kap dururdu. Emine öğretmen her sabah bunlardan birini suyla ötekini de kepek lapasıyla doldururdu.

Sabahleyin ders zilinden önce ve okul dağıldıktan sonra çocuklar onu da aralarına alırlardı. Minik keçi onların oyunlarına katılmaya bayılırdı.

Çocuklar evlerine gittiklerinde kulübesine çekilir, ağzı kuruyunca su içer, karnı acıkınca lapasından yer, yorulunca veya canı sıkılınca da yumuşacık otların üstüne uzanıp tatlı tatlı uyku kestirirdi. Hayatından son derece memnundu.. Sabahları küçük çocukların okula gelmeğe başladıklarını duyar duymaz bahçe kapısına seğirtir, her birini «Meee!» diyerek selâmlardı. Buna kızlar «Günaydın» diye cevap verirler, erkek çocuklardan ise hemen daima kendininkine çok benziyen bir karşılık alırdı. Onlar da onu «Mee!» diyerek selâmlardı. Çocuklar onun burnunu okşamağa, uzun kulaklarıyla oynamağa, kıvırcık tüylerinin arasına giren samanları ayıklamaya bayılırdı.

Bir gün çok önemli bir karar almak için hepsi bir araya toplandı Birisi söz alarak «Arkadaşlar» dedi, «artık keçimize bir ad koymanın zamanı geldi Haydi gelin elbirliğiyle kendisine en çok yaraşacak ismi bulalım.»

Sabırsız Ayşe hemen atıldı «Keçi»den daha iyi ad olabilir mi? Hem söylemesi de kolay. Sonra biz zaten onu bu isimle tanıyoruz. Bu arada Ahmet. «Ona Arap diyelim. Rengine de uygun olur» dedi

Altan'ın fikri daha başkaydı. Kıvırcık adı ona çok yakışacak.

Zeynep «yok, yok» dedi, «bence en uygunu 'Zıpzıp' Baksanıza bir dakika bile yerinde durabiliyor mu?»

Bu isimlerin hiçbirisine oy birliğiyle karar veremediler Herkes kendi fikrinin kabul edilmesini istiyordu.

O zamana kadar söze karışmayan Aylâ eliyle hayvanı göstererek, «tüyleri kıvırcık ve simsiyah, gözleri de kömür gibi. Kendisi minik. Bütün bu niteliklere uygun isim, olsa olsa 'Karabiber'dir Haydi gelin bu sevimli yaratığa bundan böyle Karabiber diyelim.

Bu ad çocukların da hoşuna gitmişti. Halka olup «Karabiber, karabiber» diye hayvanın etrafında dönmeğe başladılar O da onlarla birlikte sıçramaya başlamıştı. Çocuklara göre, oynayıp zıplamasına bakılırsa hayvan da bu adı çok beğenmişti.

Bir gün ana okulunda bir eğlence programı hazırlandı. Öğretmen, çocuklara bir ziyafet veriyordu. Sofrayı hazırlamak için salona girdiğinde Karabiber de peşine takılmıştı. İşlerine engel olmasın diye onu dışarı çıkarıp kapıyı kapadı Meraklı keçi ayaklarını pencereye dayayıp içeriye bakmaya başladı.

Emine öğretmen iskemleleri masanın etrafına dizdi. Her birinin önüne birer kâğıt peçete, iki kurabiye ve kocaman birer bardak dolusu meyva suyu yerleştirdi Bu işi bitirdikten sonra bahçeye, çocuklara ellerini iyice yıkamalarını söylemeğe çıktı.

Öğretmen çocuklarla uğraşırken Karabiber de başka bir işe girişmişti. Önce başını pencereye vurmağa başladı ama cam açılmadı Buradan içeri giremiyeceğini anlayınca kapıya koştu. Bir-

kaç kafa vurunca kapı ardına kadar açılıverdi ve hemen içeri daldı. İlkin salonun bir köşesindeki oyuncakları kokladı. Aralarında işine yarar hiçbir şey yoktu. Durup etrafına bakınınca gözüne donatılmış masa ilişti. Masaya yanaştı ama boyu bir türlü yetişmiyordu. Burnuna öyle güzel kokular geliyordu ki, nihayet dayanamadı ve bir sıçrayışta kendisini masanın üstünde buldu.

İlkin eğilip kurabiyeleri kokladı. Göz açıp kapayıncaya kadar da hepsini midesine indiriverdi. Yiyecek başka bir şey kalmayınca meyva sularının tadına bakmaga koyuldu. Bunlar çok hoşuna gitmişti ama upuzun bardaklardan içmesi hayli güç oluyordu. Birkaç denemeden sonra bardakları devirip dökülenleri diliyle yalamayı denedi. Masanın üzerinde dolaşırken bir yandan da bardakları devirip duruyordu. Hepsini içmeye yetişemediğinden bir kısmı da yere akıyordu

Az sonra meyva suları da bitti. Sıra kâğıt peçetelere gelmişti. Şöyle bir koklayınca bunların hiç de fena olmadıklarını gördü. Bu defa da onları biribiri ardından yutmağa başladı. Onlar da bitmek üzereydi. Hayvan daha başka ne yiyebileceğini kestirmek için etrafına bakınıp duruyordu.

Bu arada çocuklar ellerini iyice yıkamışlar sevinç ve merakla salonun yolunu tutmuşlardı. İçeri girdiklerinde birden şaşkına döndüler. Masanın üstünde umdukları yiyecekler yerine Karabiber'le karşılaştılar. Bu, pek iyi bir sürpriz olmamakla beraber çocuklar minik yaramazı çok seviyorlardı. Bütün bu işleri beceren Karabiberin bir de boynunu büküp suçlu suçlu baktığını görünce dayanamayıp gülmeğe başladılar.

Bu sırada Emine öğretmen içeri giriverdi. Çocuklar hep bir ağızdan «Karabiber herşeyi silip süpürmüş, baksanıza son peçete de ağzında» diye bağrışmaya başladılar.

Onun da hayli canı sıkılmıştı. «Aman allahım» diye söylendi.

Karabiber öğretmenin yüzüne yalvarırcasına bakarak, «Meee!» diye kendi diliyle özür dilemeğe başlayınca, öğretmen de kendini tutamayıp gülmeğe başladı.

Çocuklar Karabiberi bahçeye çıkardılar. Öğretmen masayı yeni baştan hazırlayıp çocukları tekrar içeri çağırdı. Onlarla birlikte sevimli afacan da içeri girmeğe çalışıyordu. Ahmet «Yook işte bu olmadı dostum sen giremezsin. Davetli değilsin ki,» diyerek kapının önüne geçmiş, hayvanı içeri sokmamağa çalışıyordu.

Halbuki Ahmet yanılıyordu. Karabibere de özel bir yer hazırlanmıştı. Öğretmen onu da çocuklardan ayırmamıştı. Genişçe bir kabı meyva suyuyla doldurup kapının yanına yerleştirmiş, tıpkı çocuklarınki gibi onun da yanına kurabiyeler ve kâğıttan peçete koymuştu.

Öğretmen onu da içeri alıp, «Kusurumuzu bağışla Karabiber» dedi. Az önce sofrada sana bir yer ayırmamakla çok hata ettik. Bundan böyle her toplantımıza sen de katılacaksın. Bak bu defa meyva suyu, kurabiye, tatlı yerine yiyebileceğin bir de kâğıt peçete koydum.» diyerek hayvanın başını okşadı.

Karabiber söylenenleri büyük bir dikkatle dinledikten sonra, «Meee, mee» diye tatlı tatlı meledi.

Öğretmen çocuklara dönüp «Bu mutlaka Karabiber'in diliyle teşekkür ederim demektir. Artık o da bu okulun gerçek bir üyesi olduğunu biliyor. Bakın nasıl herbirinize ayrı ayrı bakıp teşekkür ediyor» dedi.

Karabiber çocukların toplantısına ayrı bir neşe katmıştı. O gün uzun bir süre unutamıyacakları kadar çok eğlendiler.

RÜYAMDA ATATÜRK

Bir gece uyurken rüyamda onu,
Beyaz bir ata binerken gördüm.
İstiklâl tohumunu saçtığı yerde
Kırmızı güller toplarken gördüm.

Koştum önüne dizimi çöktüm,
Uzandım o güzel elini öptüm,
Başımı kaldırıp yüzüne baktım,
Gözünde şimşekler çakarken gördüm.

Uyandım rüya, içimi çektim.
Atatürk yoktu boynumu büktüm.
10 Kasım günü öldü dediler,
Ben onu yaşayan kalblerde gördüm.

Reşide Polatkan

Kardeşlerimizden

DOĞAN KARDEŞİM

Bana ders öğreten,
Doğan kardeşim.
Benim en iyi arkadaşım,
Doğan Kardeşim.
Her ay kendini bekleten,
Doğan kardeşim.
Benim en güzel kardeşim,
Doğan kardeşim.
Ben hiç onsuz yapamam,
Okumaya doyamam.

İclâl ARDATÜRK

■

YAZ GELİYOR

Gelir bize her sene
Çok sevdiğim yaz nine
Sepetinde yemiş var,
Kollarında deniz var.

Nur ÇAĞLAR

■

BURSA

Çamları Uludağ'ın
Hastalara şifadır.
Çekirge hamamları
Binbir derde devadır.
Cennetten bir köşedir
Bursanın her bir yeri
Mis gibi kokar durur
Şeftali bahçeleri.

Yıldız PENBECİ

■

ANNEMİN ÇİÇEKLERİ

Bugün çıktım kırlara,
Çiçekli bayırlara.
Koştum doğru çiçeklere,
Anneme götüreyim diye...

Sonra vardım evimize,
Büyük bir heyecan içinde.
Annem kapıyı açtı,
Beni sevinçle kucakladı.

Hemen verdim çiçekleri,
Annem sevindi çocuk gibi.
Bu ne güzel çiçek dedi,
Bir vazoya koyuverdi.

Reyhan TOPAKOĞLU

BAYRAĞIM

Seni canımdan çok severim.
Ayın var yıldızın var
Kırmızı beyaz renklerin var
Göklerde dalgalanır.
Benim güzel bayrağım.

Emre Gündem

DOĞAN KARDEŞ'e

Ne olurdu
O zalim kaya yerinde duraydı,
Doğan kardeş'in hâtırası yerine
Kendisi yaşasaydı.

★

Duyuyor musun sesimizi?
Biz senin kardeşlerin,
Hâtıranı anıyoruz sevgi ile.
Doğrul yavaş yavaş
O derin uykudan,
Bütün kardeşlerine gülümse
Karların ortasından.

Esra Görener

KEDİM

Benim uzun bıyıklı, kahverengi tüylü bir kedim var. Adı nedir biliyor musunuz? Tekir.
Sabahtan akşama kadar sobanın altında tembel, tembel uyur. Ama gece olunca âdeta aslan kesilir. Kedimin hoşuma gitmeyen bir huyu vardır. Açgözlülük. Bu yüzden başına gelenlerden birini anlatayım:
Bir gün öğle yemeği yerken, acı bir miyavlama duyduk. Hemen sesin geldiği tarafa koşunca bir de ne görelim. Açgözlü Tekir, evin sıvası için kazılan çukurdaki kireci bulamaç sanarak içine atlamamış mı? Zar zor kurtarabildik ve vaktinde yaralarını sardık. Bu olay bizim açgözlü Tekire ders oldu. Bir daha açgözlülük yapmadı.

Mümtaz ERASLAN

Çekirdekle Kitap

Olayı size anlatmadan evvel, o güzel kasabayı tarif edeceğim. Tatili geçirmek için Sivas'ın ilçelerinden birisinde oturan babaannemin yanına gitmiştik. Her taraf yeşildi. Bahçeler birbirinden büyüktü. Bu bahçeleri dut ve kayısı ağaçları süslemişti. Düz damlı, kerpiç veya beyaz kireç badanalı evler, ağaçların arasında kayboluyordu. Dedemin evi de üç katlı, büyük bir evdi. Odalarda yüksek sedirler vardı. Bunların üstüne çıkıp odanın ortasına atlamak geliyordu içimden. Bir defasında bunu yaptım, fakat annem gümbürtüyü çabuk duydu.

Amcamın ve halamınkilerle beraber 8 çocuk olmuştuk. Belimizde tahtadan kılıçlar, elimizde ok ve yaylar gezip oynuyorduk. Bir gün Hakkı: «Erik çiğitlerini (kayısı çekirdeklerini) toplayıp satalım, kitap alırız» dedi. Derhal etrafa dağıldık. Topladığımız çekirdekleri çeşmede yıkayıp, kuruladık, kesekâğıdına doldurduk, çarşının yolunu tuttuk. Burada tüccarlar çekirdekleri toplayıp İstanbul ve Kayseriye gönderiyorlarmış. Bizim çekirdekleri teraziye koyup, tarttılar, parasını verdiler. Sevinçle kitapçıya koştuk, 2 kitap aldık. Havuzun kenarına dizildik, okumaya başladık. Sessizliği farkeden annem, yanımıza geldi. Kitaplara baktı. Nereden aldığımızı sordu. Çekirdek satarak aldığımızı söyledik. «Aferin, çok iyi yapmışsınız» dedi. Yalnız bu kitapların baskı ve resimleri çok fena, gözlerinizi bozacak, konusu da size göre değil, okumanızı istemiyorum» dedi.

Neşemiz kaçmıştı. Bülentle Levent «tekrar toplarız» dediler. Yeniden çekirdekleri topladık. Götürüp sattık. Sonra da kitapçıya koştuk. Başka iyi kitaplar yoktu. Oradan üzüntü ile ayrıldık. Paramızla leblebi ve jiklet aldık. Yazık olmuştu heveslimize. Kitap okuyamamıştık. Doğan Kardeş'ciğim sen de orada yoktum. Benden çok uzaklarda kalmıştım.

Ömer KUTLU

Tıkır ile Şıkır

Yazın iki kardeş, deniz kenarındaki bahçemizde Doğan Kardeş okuyorduk. Bir ara kulağımıza hafif miyavlamalar gelmeğe başladı, dayanamıyarak sesin geldiği tarafa gittik. Birbirine sokulmuş iki yavru kedi gördük. Buna çok sevinmiştik. Ben hemen kedileri aldım, evimizin altında onlara bir sele içinde yer yaparak yerleştirdim. Fakat evdekiler kedi veya köpek beslemeye müsaade etmiyorlardı. Önce kedileri saklayıp fikirlerimizi sonra açıklamaya karar verdik.

Anneannemize fikrimizi açtık, bizi çok makul karşıladı, evdekileri de ikna etti. Kediler evdekilere ve bize alıştı. İsimlerini TIKIR ile ŞIKIR koyduk. Tıkır benim, Şıkır kardeşimindi. Şimdi okula giderken sanki bizi uğurlar gibi arkamızdan miyavlıyorlar.

Ali MENEMENLİOĞLU

GÜRBÜZ ÇOCUK YARIŞMASI

Fatih 14. İlkokulunda yapılan «Gürbüz Çocuk Yarışması» nda yukarıda resmini gördüğünüz Nilgün Ersin kardeş birincilik kazanmıştır.

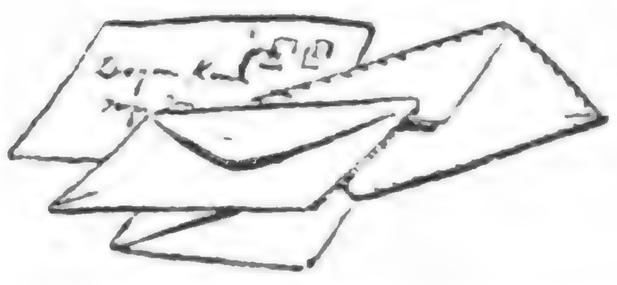

Yazılar

Sarah Bernhardt 1844 de Paris-te doğmuştur. Pek narin yapılı ve sinirli bir çocuk olduğu için ailesi onu büyük şehrin gürültüsünden uzak bir yerde bir yatılı okulda okutmuştu.

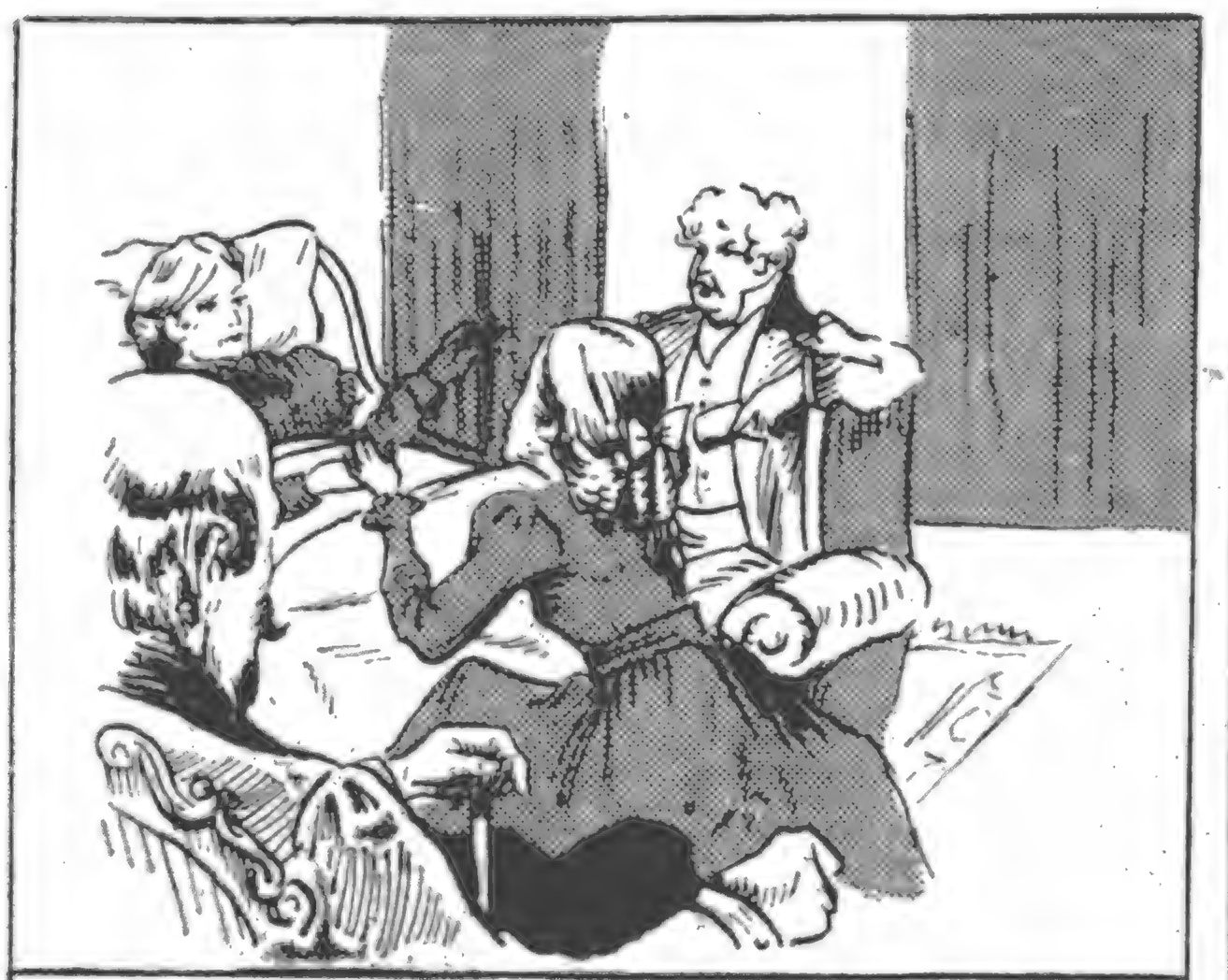

Sarah'ın babası öldüğü zaman Sarah gibi pek narin yapılı olan annesi hastalanmıştı. Kadın ailenin yakın dostlarından Morni dükü ile meşhur romancı Alexandre Dumas'ya Sarah'nın hangi mesleğe hazırlanması iyi olacağını danıştı. Her ikisi de onun tiyatro mesleğine girmesini ve buna göre tahsil görmesini tavsiye ettiler.

Sarah Paris Konservatuarına gitti. Profesörler Heyeti imtihan için ona uzun bir şiir okuttular. Kız şiiri o kadar güzel okudu ki, kendisini derhal konservatuvara öğrenci kabul ettiler.

Sarah Konservatuvarda çok çalıştı ve 1862 de bu gayretlerinin mükâfatına kavuştu. O yıl ilk defa olarak Paris'in meşhur bir tiyatrosunda sahneye çıktı. Fakat onun büyük bir artist şöhretini kazanması için daha seneler geçecekti.

Sarah'nın sanatın en yüksek mertebesine yükseleceği yıl olan 1870 de Fransa ile Almanya arasında harb çıktı. Tiyatrolar kapandı. Paris'de sokak muharebeleri oluyordu. Sarah hastabakıcı hemşire yazıldı ve yaralı askerlerin hizmetine koştu.

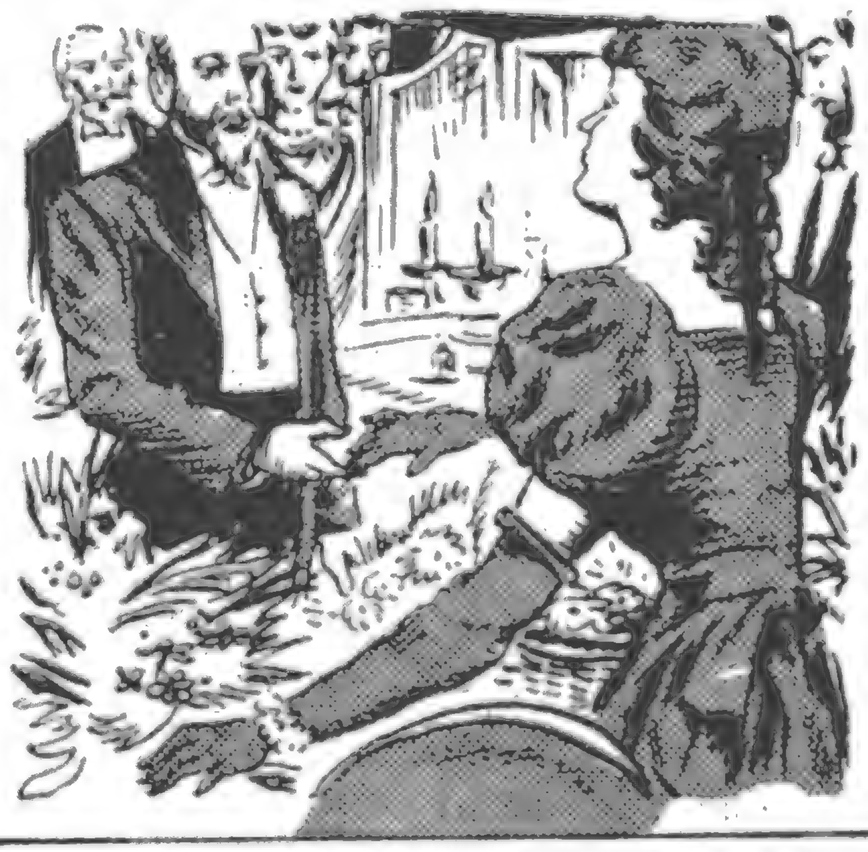

Harb bittikten sonra Sarah mesleğinin en yüksek mertebesine erişmişti. Victor Hugo'nun Ruy Blas adlı piyesinin ilk temsili sona erince seyirciler arasında bulunan Wales Prensi (sonra VII. Edward adı ile İngiltere Kıralı oldu) ile Victor Hugo kendisini harikulâde artistliğinden dolayı tebrik ettiler.

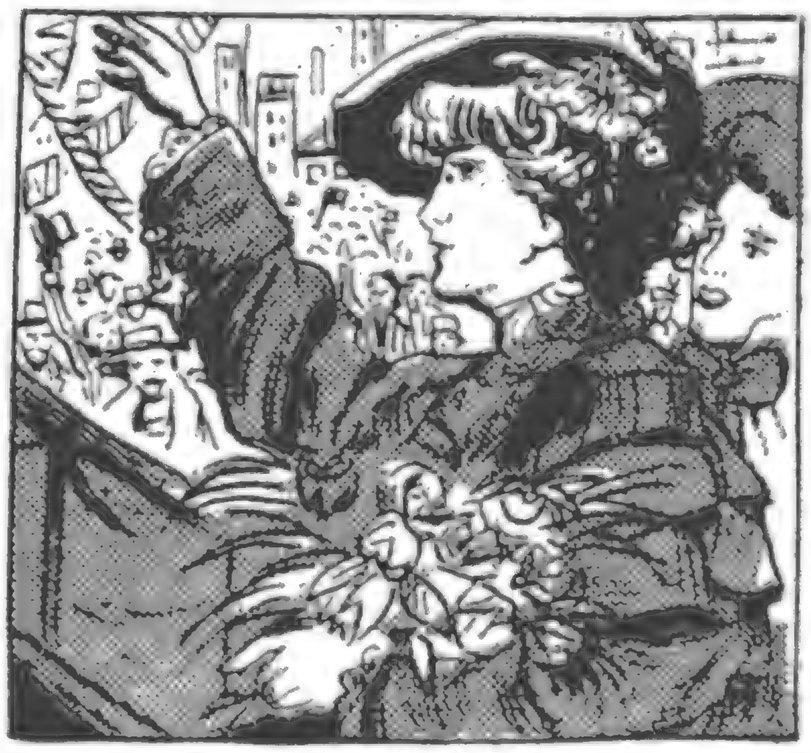

Sarah çok seyahat etti ve her gittiği memlekette pek büyük şenliklerle, törenlerle karşılanıyordu... Hayatının son yıllarında bir bacağı ameliyat sonunda kesilmişti. Fakat Sarah gene temsillerine devam ediyor ve seyircileri hayran bırakıyordu; 1923 de öldü ve bu ölüm dünyayı her zamanın en büyük dram artistinden mahrum bıraktı.

O hem cesur hem de iyi yürekli idi

LOGAN, Kayuga kabilesi reisinin oğluydu. Son günlerde çocuğun büyük bir derdi vardı. Ne yaparsa yapsın, nereye giderse gitsin, aklını hep o kurcalıyordu.

On iki yaşındaki çocuk bu derdini babasına da açtı. «Sen cesur bir kişisin. Hem de çok iyi yüreklisin. Senin gibi olmak isterim. Geçen güne kadar da öyleyim sanıyordum ama, Kızıl Ceket korkak olduğumu iddia ediyor.»

Büyük reis oğlunu tepeden tırnağa süzdükten sonra, «Üzülme yavrum» dedi. «Bu çok kolay bir iş. Ağabeyine cesur olduğunu isbat edersen mesele kökünden düzelir.»

Çocuk, babasının sözleri üzerinde düşünürken Kızıl Ceket nefes nefese yanlarına geldi ve Büyük Reise dedi ki: «Bir beyaz bu tarafa yaklaşıyor, hemen kendisini karşıla ve kahvaltıya davet et.»

Bütün aile ve misafir beyaz adam sofra başına oturmuşlardı. Adam onlara gelişinin sebebini şöylece açıkladı:

«Karım el işlerine çok meraklıdır. Sizin kabilenin kilim dokumaktaki ününü işitmiş. Ne zamandır benden bir kilim istiyor. Yarın kendisinin doğum günü. Ona eşsiz dokumalarınızdan bir şey hediye etmek istiyorum.»

Reis, «doğru» dedi, «Dokumacılıkta nehrin öbür kıyısında oturan adamlarımızla boy ölçüşecek hiç kimse yoktur.»

Bunun üzerine beyaz adam kendi kendine söylendi:

«Korkarım ki, buraya boşuna geldim.»

Logan. «Neden?» diye söze karıştı.

Beyaz adam, «Bir defa nehrin karşı kıyısına geçecek kadar vaktim yok. Ben bunu bu tarafta da kolayca bulabileceğimi sanmıştım» diye cevap verdi. Sonra atına bakıp, «Belki de çarçabuk gidip gelebilirim» diye söylendi.

Büyük reis, «Korkarım atla bu işi yapamazsınız» dedi.

Kızıl Ceket hemen atıldı: «Hayli tehlikeli bir yolculuğa çıkıyorsunuz. Arazi dağlık. Vahşi hayvanlarla dolu. Üstelik de sular kabarmış. Kısacası bir beyaz için çok tehlikeli bir şey bu.»

Adam gülerek: «Bunları bizim hanıma da anlatacağım. O kendisi de gelmek istemişti, ama köpeğimiz hasta. Ona bakmak için evde kaldı Biz ikimiz de hayvanlara bayılırız.»

Yabancı konuşurken Logan adamın omzuna dokunup:

«Üzülmeyin» dedi, «Ben gidip getiririm.»

Bunun üzerine Kızıl Ceket, «sen mi?» diye hayretle bağırdı. «Bu büyük cesaret ve ustalık istiyen bir iş. Kendine ne kadar da çok güveniyorsun.»

Logan böyle bir fırsatın bir daha ele geçmiyeceğini düşünerek ağabeyisinin dediklerine aldırış etmeden teklifini tekrarladı.

Beyaz adam da bu işe çok sevinmişti. «Öyleyse» dedi, «yarın akşam ben yine buraya uğrarım. O zamana kadar kilimi getirebilir misin acaba?»

Çocuk, getirmeğe çalışacağını söyleyince adam teşekkür ederek ayrıldı.

O gider gitmez çocuk da hazırlanmağa başladı. Üstünü sıkıca giyinip yanına yiyecek ve bir kangal kalın ip aldı.

Kendi kendine «Beyaz adam gelmeden nasıl olsa dönerim. Eğer üstünde hayvan desenleri olan kilimler varsa onlardan seçerim. Hanımı hayvanları çok sevdiğine göre, kimbilir ne kadar memnun olur.»

Az sonra yola koyuldu.

Nehrin kıyısına vardığında sular hayli kabarmıştı. Yüzen tahta parçalarını görünce köprünün de yıkıldığını anladı. Karşıya geçme yollarını araştırırken gözüne dalları yelpaze gibi açılmış, ulu bir ağaç ilişti. Aklına, ağaca tırmanmak gibi hayli tehlikeli bir şey geldi. Nehrin karşı kıyısına uzanan en kuvvetli dalı seçip ucuna kadar yürüdü. Sonra yanına aldığı ipi açıp bir ucunu sıkıca dala bağladıktan sonra ip tomarını karşı kıyıya fırlattı. Sonra ip üzerinden yavaş yavaş aşağıya doğru kaymağa başladı. Eğer suya düşerse üstü başı ıslanır, kurutuncaya kadar da hayli vakit kaybederdi. Bu yüzden çok dikkat ediyordu. Kendini birkaç kere yukarı çekti.

Epeyce uğraştıktan sonra ıslanmadan öbür kıyıya inmeyi başardı. Hemen ipin ucunu bir ağacın gövdesine bağladı. Böylece dönüşte buradan kolayca geçebilecekti.

Çocuk, ağaçlar arasındaki keçi yolundan ilerlemeğe başladı. Az sonra yumuşak toprak üzerinde bir takım izlere rastladı. Bunlar bir ayının ayak izleriydi. Çocuk bir ara durakladı. Yerde kan damlaları görmüştü. Demek ayı yaralıydı. Bunun çok tehlikeli olabileceğini düşünerek hemen geri döndü. İlerdeki tepeye tırmanmağa başladı. Yüksekçe bir yere varınca etrafına bakındı. Az ilerde koyu renkli kocaman bir şey boylu boyunca yere serilmiş vatıyordu. Bu yaralı hayvanın ta kendisiydi. Çocuk, «Acaba ölü mü, değil mi?» diye dikkatle bakarken hayvan hafifçe başını kaldırdı.

Logan soğuk terler dökmeğe başlamıştı. Bereket hayvanın fazla hareket edecek hali yoktu. Çocuk bundan faydalanarak etrafını dikkatle gözden geçirip ağaçlar arasından ilerlemeğe başladı. Epeyce gittikten sonra da toprak yola çıktı.

Yaklaşan bir avcı grupu çocuğu görünce ona, yaralı bir ayıya rastlayıp rastlamadığını sordular. Logan, ayıyı gördüğü yeri iyice tarif etti. Avcılardan biri «teşekkürler delikanlı» dedi. «Bu ayı yüzünden gölün kıyısında çok kıymetli bir avı da bırakıp yürümek zorunda kaldık.»

Çocuk «neydi bu?» diye sordu. «Ben o tarafa gidiyorum.»

Adam, «Ölü bir ana kunduz gördük. Mutlaka bir sürü yavrusu vardır» diyerek çocuğun merakını giderdi.

Logan, artık yavaş yavaş batan güneşe bakıp «Hava kararmadan onları bulmalıyım» diye kendi kendine söylendi.

Hızlı hızlı yürürken kafasında şöyle iki sahne canlanıyordu. Birinde kalın, yumuşak, etrafı hayvan desenleriyle süslü cicili bicili bir kilim, ötekinde de birbirine sokulmuş, çok geçmeden açlıktan ölecek sevimli öksüz yavrular.

Gölün kıyısına vardığında etrafta hiçbir ize rastlamadı. Burası büyük bir göldü. Etrafını baştanbaşa dolaşıp yavruları araştırmak hayli uzun sürecekti. Kilimle, yavrular arasında bir seçim yapması gerekiyordu.

Eğer kilimi götürürse korkak olmadığını ispat etmiş olacaktı. Bu işi mutlaka başarmalıydı. Sonra kabile içinde kimsenin yüzüne bakamazdı. Yoluna devam ederse bu işi başarmaması için de hiçbir sebep yoktu. Eğer durup hayvanları araştırırsa bir sürü zaman kaybedecekti Belki de onları bulamıyacaktı. Böylece elinde kendisini haklı gösterecek delil de olmıyacaktı.

Karanlık basıncaya kadar yoluna devam etti. Ortalık göz gözü görmez olunca, bir ateş yaktı. Deri ceketine sıkı sıkıya sarınıp yere uzandı.

Çok yorgundu ama bir türlü uyuyamıyordu. Biraz dalınca karma-karışık rüyalar görmeğe başlıyor, sonra sıçrıyarak uyanıyordu. Bazan böyle çetin bir yolculuğa çıktığı için Kızıl Ceketin kendisini övdüğünü, bazan da anasız yavruların ürkek ürkek yiyecek aradıklarını görüyordu.

Güneşin ilk ışıklarıyla birlikte uyandı. Birşeyler ye-

Yumurta biçiminden faydalanarak neler çizebiliriz

Acaba yumurta biçiminden faydalanarak neler çizebileceğinizi hiç düşündünüz mü? Eğer bir yumurta çizebiliyorsanız buna birkaç çizgi ekliyerek resimde gördüğünüz şeyleri de kolayca yapabilirsiniz. Bunları başardıktan sonra da bu şekli esas tutarak daha neleri çizebileceğinizi düşünün bakalım?

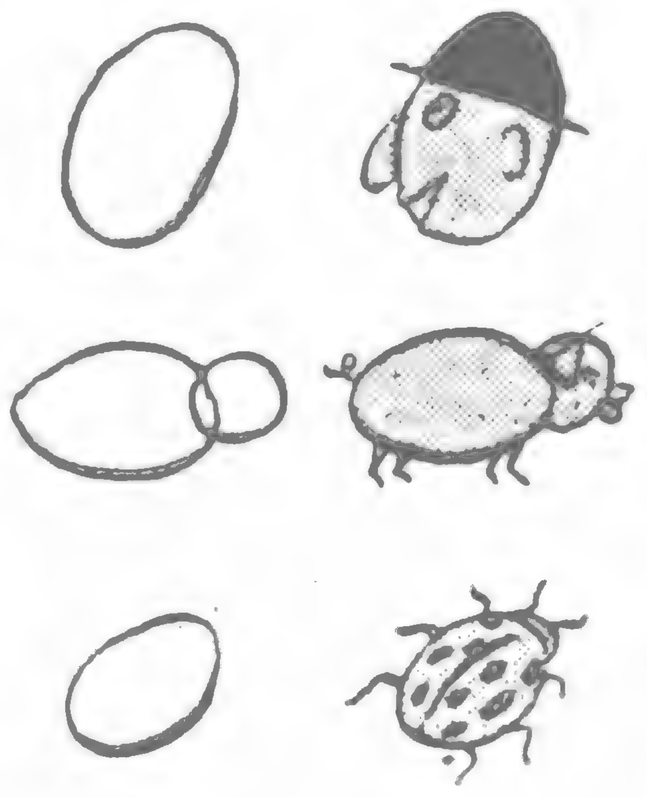

dikten sonra yola koyuldu. Aklı karmakarışıktı. Cesur olduğunu ispat etmesi gerekiyordu. Kendisine korkak denilmesine dayanamazdı. Öte yandan da...

Birdenbire yüksek sesle kendi kendine şöyle söylendi: «İşte asıl şimdi bir korkak gibi davranıyorum. Kilimi götüremediğimden ötürü ağabeyimin alaylarından korkuyorum. Halbuki şimdi dönüp yavruları arayıp bulamazsam bile ben üstüme düşen ödevi başarmış olacağım. Varsın bunu hiç kimse bilmesin. Ne çıkar?»

Çocuk kesin kararını vermişti. Geri dönüp göle doğru koşmağa başladı. Göl boyunca dolaşarak her tarafı aradı taradı ama hiçbir şey göremedi. Vakit ilerliyordu. Bir ara kendi kendine: «Avcı yanılmış olacak» diye söylendi. «Elim boş dönmek zorunda kalacağım galiba.»

Tam bu sırada su kenarındaki sazların hafifçe kıpırdadığını gördü. Emekliye emekliye âdeta nefes almadan yanaştı. Az ötesinde iki sevimli yavru duruyordu. Çarçabuk bunlara elini uzattı

O gece kulübelerinin önündeki ateşin etrafında toplandıklarında Logan başından geçenleri anlattı. Sonra beyaz adama dönüp «Hanımınıza kilimi getiremediğime çok, pek çok üzüldüm. Ama belki bu yavrular da beğeneceği bir hediye olabilir» dedi.

Adam, «kilimden çok daha fazla sevinecek bunlara» deyip çocuğa pek çok teşekkür etti.

Kızıl Ceket söze karışıp; «Sana bu işi beceremezsin demedim miydim?» diye alaylı alaylı gülümsedi.

Büyük reis «yanılıyorsun» dedi. «Logan başarısızlığa uğramış değil ki... Kardeşin bunları getirmekle cesaret ve iyi yüreklilik gibi iki önemli niteliğe sahip olduğunu gösterdi.»

Doğan Kardeş YAYINLARI

Öğretici, meraklı kitaplar :

- **Eşyaların Hikâyesi ..... 300 Kuruş**
- **Işığın Hikâyesi ..... 200 »**
- **Saatin Hikâyesi ..... 250 »**
- **Dünyanın Çehresini Değiştiren 12 Adam ..... 1000 »**

★

Heyecanlı romanlar :

- **Yeşil Mühürlü Mektup ... 200 »**
- **Pembe Evin Kedisi ..... 200 »**
- **Jenifer Teyzenin Anahtarları ..... 250 »**

★

Ciltli, hediyelik kitaplar :

- **Halime**
- **Hayvan Hikâyeleri**
- **Dünyanın Dört Bucağından Dostlar**
- **Allah Rahatlık Versin**
- **Wilhelm Tell**
- **Gökten Üç Elma Düştü**
- **Masal Bahçesi**
- **Dede Korkut Masalları**
- **Binbir Gece Masalları**
- **Tabiat Ana Anlatıyor**
- **Keşifler ve İcatlar Ansiklopedisi**
- **Bufalo Bill.**

Bez ciltli, iyi kâğıtlı, renkli kapaklı bu kitapların her biri onar liradır.
Ödemeli olarak (**P. K. 1146 - İstanbul**) adresine sipariş edebilirsiniz.

★

Yeni Çıkan Kitaplarımız :

- **Leylek Dede ..... 400 Kuruş**
- **Küçük Lord ..... 400 »**
- **Gri Şapkalı Adam ..... 300 »**
- **Yaşanmış Hikâyeler ..... 300 »**

BİLMECE BULMACA...

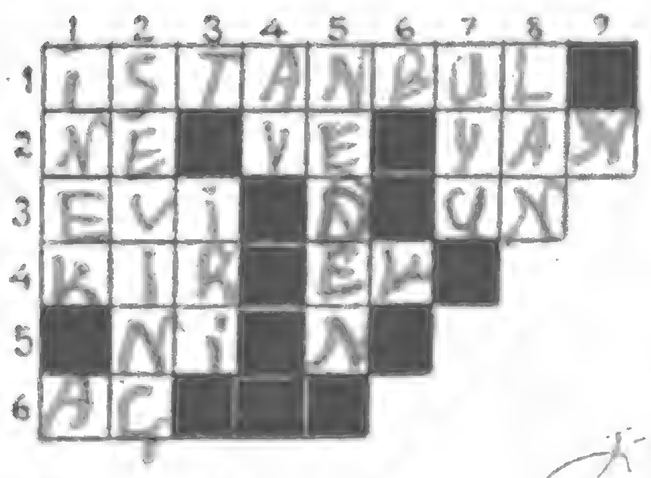

Soldan Sağa :

1 — Bir Vilâyetimiz. 2 — Bir soru, bir emir, kenar. 3 — İnsanların barındığı yer, C den sonra gelen, bir gıda maddesi. 4 — Temizin aksi, bağ. 5 — Tersi hayvan yuvası. 6 — Tok değil.

Yukarıdan aşağıya :

1 — Bir hayvan. 2 — Bir kız ismi. 3 — Büyük. 4 — Geceleri çıkar. 5 — Bir soru. 6 — Alfabenin ikinci ve Onüçüncü harfi. 7 — Uyumaktan emir. 8 — Tersi atın ayağında olur 9 — Alfabenin 16 ncı harfi.

Hazırlıyan :
Erkan Aksu

(Çözümü S. 33 de)

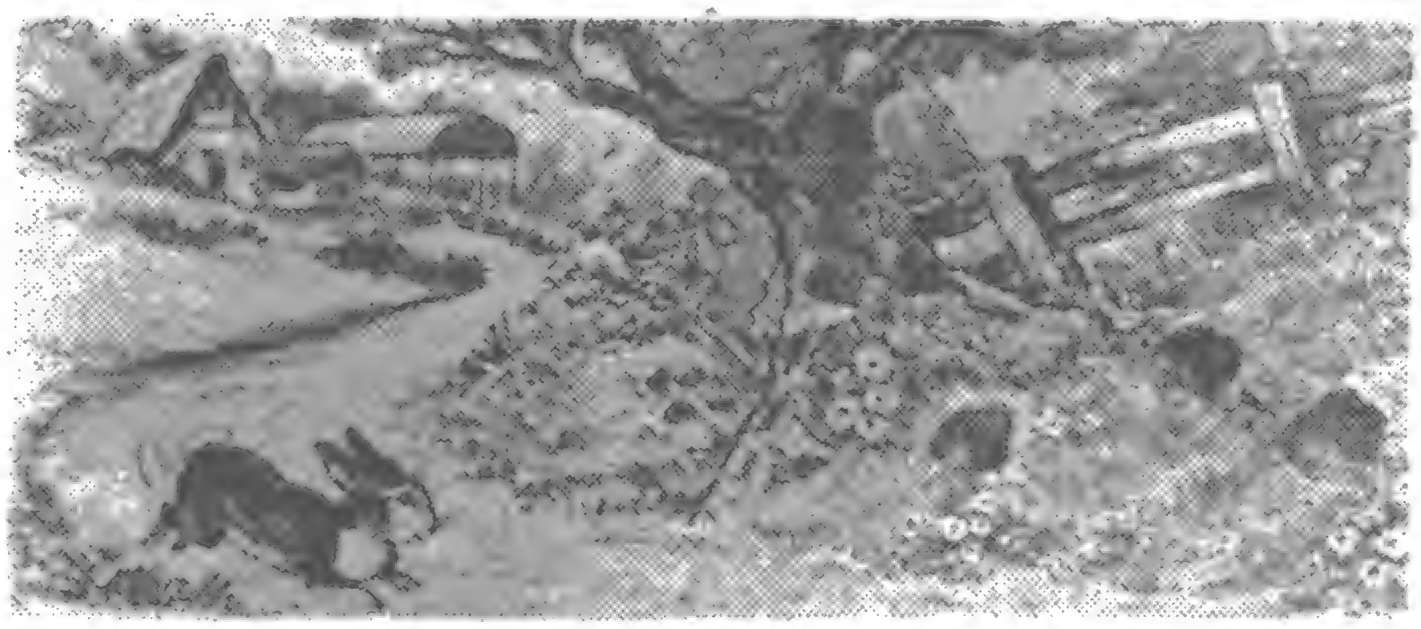

Tavşan kardeş olanca hızıyla yuvasına doğru koşuyor. Resimde ondan başka altı tavşan daha var. Bütün dikkatinizi toplıyarak bu altı tavşanı bulmaya çalışın. Bakalım bunların hepsini ne kadar zamanda görebileceksiniz.

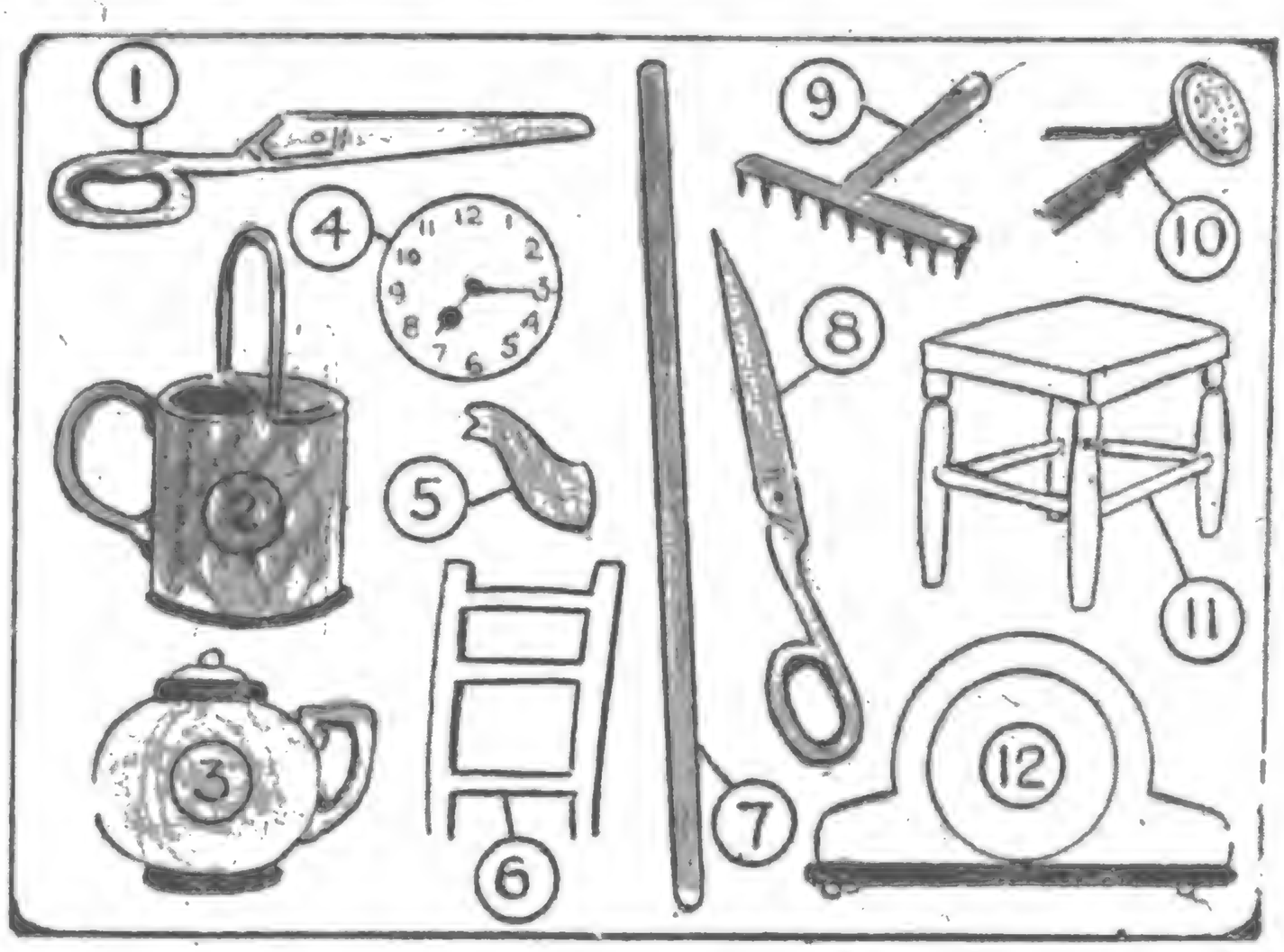

Yukarıda gördüğünüz eşyaların bazı kısımları resmin sol bölümüne, bazı kısımları da sağ bölümüne karışık olarak konmuştur. Bunlardan uygun olanları biribirleriyle birleştirerek altı eşya yapabilir misiniz?

EV SAHİBİ OLMAK İÇİN

Yapı ve Kredi Bankasının kumbaralı ikramiyeli aile cüzdanı bir gün sizi de bir ev sahibi yapabilir. Şimdiye kadar Yapı ve Kredi Bankasından bir çok çocuğa apartman dairesi ve zengin para ikramiyeleri çıkmıştır.

★ **Tatilde can sıkıntısına karşı en iyi ilâç: Doğan Kardeş kitaplarıdır.**

★ **Doğan Kardeş Dergisini ve kitaplarını arkadaşlarınıza tanıtınız.**

★ **Doğan Kardeş kitapları ev kitaplıklarının en güzel süsüdür.**

★ **Doğan Kardeş tatil yarışmalarına hepiniz katılınız.**

TRUVANIN BAŞINA GELENLER

Tanrının öfkesini gidermek için kıralın, deniz canavarına kızını kurban etmesi isteniyor

SİZE Anadolunun çok eski bir destanını anlatmağa çalışacağım. Bu olay İlkçağa yani günümüzden üçbin yıl önceye aittir. O zamanlar Anadoluya birçok soylar göç etmiş, bizim şimdi oturduğumuz toprakların üstünde şehirler kurup, yerleşmişlerdir. Parlak medeniyetler, kültürler meydana getirmişlerdir. İzlerini bugün de, Anadoluda yolculuk ederken görebilirsiniz.

Bu şehirlerin en ünlüsü Truva'dır. Truva, Çanakkaleden iki saat kadar ileride bir şehirdi. Bugün orada bilginlerin kazı yaparak meydana çıkardıkları kocaman surlar görülür. Truva'da üst üste dokuz şehir kurulmuş. Bir gün yolunuz oraya düşerse, gidip şehrin kalıntılarını görmenizi sağlık veririm. Yüzlerce yıl önce yapılmış Truva surlarının büyüklüğüne, güzelliğine şaşarsınız.

Truva çok ünlü bir şehirdir; dünyada onun adını duymamış insan azdır diyebiliriz. Bu ününü büyük bir ozana borçludur. Bu ozanı belki siz de duymuşsunuzdur. Adı Homeros. doğum yeri de İzmir'dir. Güzel İzmirimiz çok değerli adamlar yetiştirdi tarih boyunca, ama en ünlüsü bu kör ozan olsa gerek.

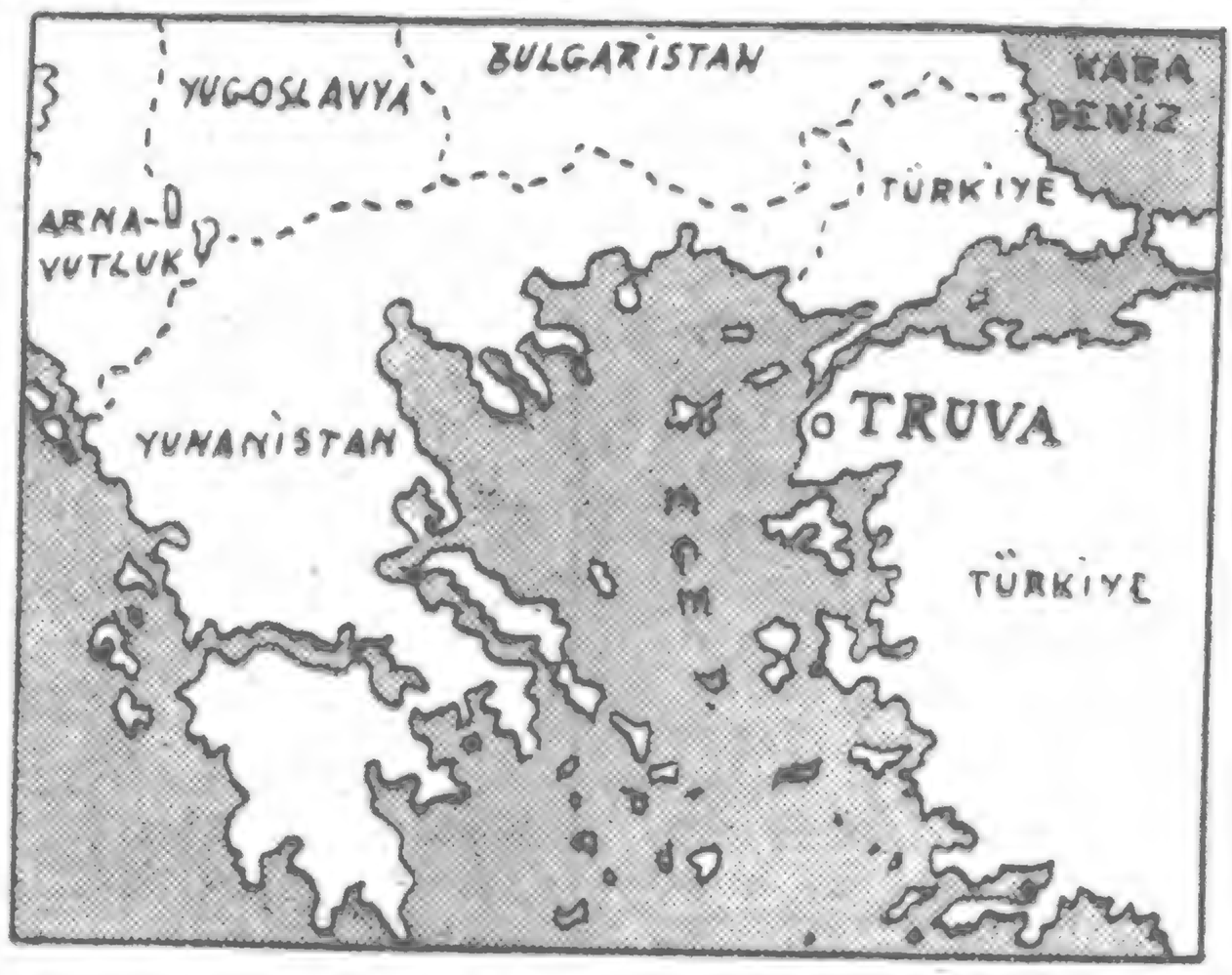

Homeros hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmiyoruz. Kitaplar dolusu destanlarında bir defacık olsun adı geçmez. Ama bize eski Yunan diliyle yazılmış iki büyük destan bıraktı: «İlias» ve «Odysseia». İlias'ta Truva savaşını, Odysseia'da da bu savaşa katılan yiğitlerden birinin on yıl denizlerde dolaştıktan sonra yurduna dönüşünü anlatır. Truva'nın bir adı da İlion'muş. İlias, İlion, yani Truva şehrinin destanı demektir. Truva'nın başına tarih boyunca nice nice felâketler gelmiş, bu şehir yangınlar, yer sarsıntıları ile birkaç defa yıkılmış, ama Truva'nın başına gelen en büyük felâket bir kız kaçırılması yüzünden çıkıp, on yıl süren bir savaştır.

İnsan kanı ile taşan Irmaklar

Truva, deniz kıyısından epey uzakta bir tepe üzerine kurulmuştur. Bugün Hisarlık denilen bu tepeye çıktınız mı, ovada iki ırmak, ufuklarda da kocaman bir dağ görürsünüz. Bugün Kazdağı dediğimiz bu dağa İlkçağda İda dağı derlermiş. Irmaklar da Eski Menderes ile Dümrek çayıdır. Truva savaşında yiğit Akhilleus o kadar adam öldürüp bu ırmaklara atmış ki, Dümrek ile Menderes taşmışlar ve suları ile yiğidi kovalamaya başlamışlar. İda dağının adı ise, masallarımızda çok geçecektir. Şair Homeros ona binbir pınarlı İda der. İda'nın vahşi hayvanları çokmuş ama yamaçlarında çobanlar sürülerini otlatırlarmış. İlkçağ insanları bu dağın doruğunda tanrıların oturduklarına inanırlardı. Truva savaşı devam ettikçe, tanrılar bulutlarla çevrili bu dağın tepesinden Truva'da olup biteni seyrederlermiş.

Truvanın Kuruluşu

Ama, bu savaşı anlatmağa girişmeden, Truva'nın nasıl kurulduğu üzerinde biraz duralım.

Truva'nın kurucusu Dardanos'tur. Çanakkaleden Truva'ya giderken, hüyük dedikleri bir tepecik görürsünüz, burası Dardanos'un kurduğu ilk Truva şehridir. Avrupalılar Çanakkale Boğazına «Dardanelles» yani Dardanos Boğazı adını verirler.

Dardanos'un Tros ile İlos adında iki oğlu olmuş. Asıl Truva şehrini bunlar kurmuşlar. Tros'un oğlu Ganymedes öyle güzel bir çocukmuş ki, tanrıların en büyüğü Zeus bir kartal olup, onu göklere kaçırmış, tanrılar sofrasının içki sunucusu yapmış. Babası fazla üzülmesin diye de, kıral Tros'a tanrıların rüzgâr gibi hızlı koşan atlarını armağan etmiş.

Tros ile İlos ölünce, İlos'un oğlu Laomedon tahta çıkmış. Laomedon Truva şehrine sağlam bir sur yaptırmak istermiş, yıkılmaz bir sur olsun diye tanrılara baş vurmuş. Güneş tanrısı Apollon ile deniz tanrısı Poseidon:

— Peki, sana öyle bir sur yapalım, demişler, ama bize rüzgâr gibi hızlı atlarını ver.

Veba Salgını ve Korkunç Canavar

Kıral Laomedon söz vermiş ve tanrılar da koca koca taşları üst üste yığarak, Truva'yı eşi görülmemiş sağlamlıkta bir duvarla çevirmişler.

CAMDAN ŞAPKA DA YAPILIYOR

Güney Londra'da bir fabrika cam liflerinden polislerin, itfaiye erlerinin, denizcilerin ve ağır endüstride çalışanların işine çok yarıyacak cam şapkalar yapmağa başlamıştır... Resimde bunlardan endüstride çalışanlar için kullanılacak emniyet miğferleri görülmektedir.

Ama Laomedon'a verdiği söz hatırlatılınca düzenbaz kıral atları vermek istememiş. Tanrılar çok öfkelenmiş, öç almağa karar vermişler. Apollon şehre korkunç bir veba salmış, Poseidon da bir deniz canavarı göndermiş. Surların içinde insanlar hastalıktan kırılıyorlar, dışarıya çıkanlar da canavara yem oluyorlarmış.

Kıral Laomedon yaptığına pişman, döviinür dururmuş. Sonunda geleceği görenleri çağırmış, bir çare arasınlar diye yalvarmış. Onlar da demişler ki kırala:

— Tanrıların öfkesini dindirmek için kızın Hesione'yi deniz canavarına kurban edeceksin.

Kıralın bir tek kızı varmış, canının parçası. Önce kurban etmem kızımı diye direnmiş. Ama ne yapsın ki kıralmış, yurttaşlarını bu beladan kurtarmak ona düşüyormuş. Sonunda Hesione'yi deniz kıyısında bir kayaya bağlayıp, bırakmışlar canavara. Tam o sırada, oradan sırtında arslan postu, elinde topuzu, yiğitler yiğidi Herakles geçiyormuş. Demiş ki kıral Laomedon'a:

— Rüzgâr gibi hızlı atlarını ver bana, kızını canavarın pençesinden kurtarayım.

Deniz kıyısında gözyaşı döken Laomedon hemencecik söz vermiş. Yiğit, kayanın üstüne çıkarak, ağızları alev saçan yedi başlı canavarı öldürmüş, kızı kurtarmış. Baygın bir halde bulunan Hesione'yi kolları arasında babasına getirdiği zaman, Laomedon çok sevinmiş, ama sonra ne yapıp yapıp bir düzen çevirmiş ve rüzgâr gibi hızlı atlarını vermemiş Herakles'e. Yiğitler yiğidi Herakles:

— Sen sözünün eri değilmişsin, düzenbaz kıral, diye haykırmış. Tanrıları aldatarak kurduğun bu şehrin surları, soyuna uğursuzluk getirsin!

Herakles'in bedduası tutmuş, o günden sonra Truva'nın başına hep belâlar gelmiş.

Ayşe NUR

BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

Soldan Sağa :

1 — İstanbul. 2 — Ne, ye, yan. 3 — Evi, d, un. 4 — Kir, ek. 5 — Ni. 6 — Aç.

Yukarıdan Aşağıya :

1 — İnek. 2 — Sevinç 3 — İri. 4 — Ay. 5 — Bir soru. 6 — B, K. 7 — Uyu. 8 — Lan. 9 — N.

Hikâye :

Senin için Anneciğim

DÜKKÂNDAN çıkarken, Solange endişeyle etrafına bakındı. Sonra, birçoğu onu farketmemişe benzeyen yolcuların sakin hallerinden rahatlıyarak dörtyol ağzına doğru yöneldi.

Tan yeri ağardığından beri Fergeac'a yağmakta olan yağmur ikindi üzeri dindi ve güneş, karanlık bulutları sıyırarak gözüktü... Acemi bir çocuk eli tarafından masmavi bir fon üzerine çizilmiş kırmızı bir güneş.

Solange büyük meydanı geçtikten sonra, kilisenin karşısındaki parktan dolaşıp, bahçe içinde fakir bir eve giden eğri büğrü yola saptı.

Kızcağız gizlice mutfağa daldı ve çabucak odasına kapanmağa koştu. Annesinin yolunun üzerine çıkabileceği düşüncesiyle korkudan titredi. Nasıl olmuştu da tam bu dakikada, annesi dikişini bırakıp sebze bahçesine gitmeyi kararlaştırmıştı?

Asabi bir hareketle paltosunu çıkardı ve içinde biraz evvel aldığı şahane ve kıymetli bir ipek atkı bulunan kutuyu masanın üzerine koydu. Eğer cesaret edebilseydi, tarihteki meşhur adamların resimleriyle süslü atkıyı seyretmek ve o incecik kumaşı okşamak için kutuyu açardı.

Hiçbir zaman Solange'ın böyle bir hazinesi olmamıştı: Büyük fedakârlıkların karşılığında elde edilmiş bir hazine! Zira, bu hediyeyi annesine verebilmek için, kızcağız aylarca birçok zevklerden yoksun kalmıştı.

Bir gün Fergeac'ın büyük meydanına, palyaçoları, dansörleri ve insanlar kadar zeki hayvanlarıyla, bir sirk yerleşmişti. Para harcamamak için Solange başının ağrıdığını bahane etmiş ve bütün arzusuna rağmen neşeli bir arkadaş topluluğuna katılmamıştı. Başka bir defa, bir yardım cemiyetinin satışında çoktandır rüyalarına giren kitabı görmüştü: Küçük Lord... Kahverengi deri ciltli insanı imrendiren resimlerle dolu bir kitap. Hele Küçük Lord'u korkunç büyükbabasının yanında diz çökmüş gösteren resim, eski zaman minyatürlerine benziyordu.

— Bunu niçin satın almıyorsun?

Sınıf arkadaşlarından Claudie'nin bu sorusu üzerine, Solange karıştırmakta olduğu kitabı sert bir hareketle kapamış ve titrek bir sesle:

— Bu hikâyeyi biliyorum; belki yirmi kere okudum! diye cevap vermişti.

Solange'ın yüzünü merakla tetkik etmekte olan Claudie bağırmıştı:

— Yalan söylüyorsun! Hiçbir şey okumadın! Bu kitabı alıp götüremediğinden dolayı da çok üzgünsün. Hoşuna giden herşeyden kendini mahrum ettiğin için hakikaten çok aptalsın!

Claudie «Yeşil Köşk»ün idare memurunun kızı idi. Bu malikâne, etrafındaki geniş arazisiyle birlikte Lyon'lu zengin bir sanayicinindi.

Solange'ın oturduğu ev, «Yeşil Köşk» parkının azametli parmaklıklarına yakındı ve kızlar okul saatlerinin dışında sık sık birbirlerine rastlıyorlardı.

Alçak gönüllü, yardım sever, acı çekenlere elini uzatmaga hazır olan Solange, Claudie'ye yaklaşmakta acayip ve yenilmez bir güçlük hissediyordu... Acaba bu, alaycı bakışları, kendini beğenmiş tavırları, sık sık tekrarlanan yalanlarından mıydı? Acaba bu, Claudie'nin, annesiyle kendini «küçük insanlar» olarak gördüğünü, Solange'ın gizlice hissetmesinden miydi? Zaten, kasabanın zengin ailelerinde gündelikçi olarak çalışan fakir bir kadına başka hangi isim verilebilirdi?

Claudie, muhayyilesi sayesinde «Yeşil Köşk»ün kendi evi olduğuna inanmıştı. Hayalleri ve uydurma zaferleriyle başbaşa, kendine yaklaşmaga cesaret eden kasabalı çocuklara acır ve onları küçümserdi. Onun bu halleri

Fransızcadan çeviren :

Leylâ TECER

sadelik ve iyilikten hoşlanan ailesini çok üzerdi.

Yardım cemiyetinin satışından bir hafta sonra - sanki Solange'ın iradesini denemek içinmiş gibi - civarın şirin köylerinden birinde bir bayram tertibedildi.

Claudie, pembe elbisesinin zarafeti içinde, arkadaşının kapısına geldi:

— Hazır değil misin? Kamyonet yirmi dakika içinde kalkıyor!

Bir örtü işleyen annesine yardım etmekte olan Solange, ne heyecanlandı ne de şaşırdı. Ayağa kalkarak :

— Büyük Meydana kadar seninle gitmeği isterim. Ama bu sıcakta bayram yeri beni hiç de çekmiyor.

Sokakta, Claudie eflâtun çiçeklerle işlenmiş elbisesini düzeltti, sonra alnını kısmen örten bir tutam siyah saçla oynayarak dedi ki:

— Haydi, açık konuş! Paranı kimin için biriktirdiğini söyle bana!

Solange'ın yüzü aydınlandı :

— «Anneler Günü» nün önümüzdeki günlerde olduğunu unuttun mu?

Claudie omuz silkti.

— Bu muydu? Tahmin etmeliydim! Ne lüzumsuz fedakârlık!

Şaşkınlıktan Solange'ın gözleri açıldı.

— Lüzumsuz mu? Dünyada en çok sevdiğim insana başka türlü nasıl hediye alabilirdim?

Claudie alaycı bir kahkaha attı :

— Ben hiçbir şeyimden kısmam. Gizlice amcama yazdım. Yılbaşında yollayacağı hediyenin parasından bir kısmını istedim.

— Ya reddederse?

Claudie dudak büktü:

— Niçin reddetsin? Beni çok sever. Daima memnun etmeğe çalışır.

Solange başını eğdi ve yavaşça :

— Senin şansın var ama kıskanmıyorum. Senin gibi hareket etmek bana pek dürüstçe gelmiyor. O zaman hediyemin hiç kıymeti kalmazdı.

Claudie'nin yeşil gözlerinde acıma hissi okundu:

— Sen ve senin vazife aşkın! Benim niyetim bu bayramda eğlenmek!

Solange ses çıkarmadı.

Ertesi gün, küçük kız annesine yakışacağını tahmin ettiği atkıyı hiçbir üzüntüsü olmaksızın alıyordu.

Anneler gününün arifesinde Yeşil Köşk'de bir hâdise baş gösterdi!

Claudie'nin çoktandır hasta olan amcası ağır bir kriz geçirmiş ve hastaneye kaldırılmıştı. Böylece güvendiği para da istediği tarihte gelmedi.

Şaşkın ve yaptığı taşkınlıklardan pişman olan Claudie ne yapacağını bilemedi. Hasretle ve hattâ kinle Solange'ın kendisine bahsettiği kıymetli atkıyı düşündü. Kutusuyla birlikte Solange'ın bir çekmeceye kilitlediği atkı... Anahtarı da yalnız o biliyordu.

Anahtar... Claudie, arkadaşının bu anahtarı bahçedeki kulübede bir saksının arkasına sakladığını bilmiyor değildi. Ah bu anahtar!

Onu elde etmeli... Sonra...

Hem atkının kendisinin olduğunu Solange gibi fakir bir kız nasıl ispat ederdi? Zaten mağazanın sahibi bir müddettir yoktu. Yaşlı ve yorgun olduğundan, dükkânını yeğenlerinden birine emanet etmiş ve dinlenmek için başka bir yere gitmişti. Üstelik, bu yabancı kız da her alışveriş edeni hatırlayabilir miydi?

Pencerenin arkasında, Claudie, görmeği ümit ettiği küçük evin kapısını göz hapsine aldı.

Öğleden sonra saat dört... Bir perşembeydi ve o gün okul yoktu... Claudie, arkadaşını elinde sepetiyle pazara giderken gördü. Birkaç dakika sonra da, Solange'ın annesinin sebze bahçelerinde olduğunun farkına vardı. Böylece hiç çekinmeden dışarı fırladı.

Hareketinin doğuracağı güç durumları, plânının tehlikelerini, kararının korkunçluğunu düşünemiyordu. Hem zaten bazı zorluklar olursa, kasabalılar, Solange gibi bir zavallıya mı yoksa onun sözlerine mi inanacaklarını bilirlerdi.

Solange, çok sevdiği atkıyı sakladığı kutunun kaybolduğunu farkedince çok üzüldü; uzun zaman ağladı. Kendi kendine, annesinin yokluğundan faydalanan birinin eve girdiğine hükmetti.

Ama nasıl? Anahtarı sakladığı yeri nasıl keşfetmişti?

Gece hiç uyumadı.

Ertesi gün yani Anneler bayramı gününde yataktan çıkmadı.

— Ne oldu yavrum? Hasta mısın? Bana niçin birşey söylemek istemiyorsun?

Annesinin endişe dolu sorularına Solange üzüntülü bir sesle cevap verdi:

— Anneciğim sana söylecek hiçbir şey yok. Ne olur-

Telefondaki Ses

TELEFON acı acı çaldı...

Janet, hemen koşarak âhizeyi eline aldı.

— Alo...

— Siz misiniz Bayan Elis?

— Bayan Elis evde yok efendim. Ben...

Janet sustu. Ben çocuk bakıcısıyım diyemedi. Koca evde yalnız olduğunu hırsızlıkların çok olduğu bir sırada herhangi bir yabancıya söylemek doğru değildi.

— Affedersiniz kimsiniz? diye sordu.

— Janet sen misin? Ben Margaret. Sorma başıma geleni.

Janet meraklandı.

— Ne oldu? Margaret?

— Çok fena vaziyetteyim, Janet. Babam bugün hastalanarak eve erken döndü. Kasadaki paraları almak üzere aksam üzeri beni dükkâna gönderdi. Ben de gittim. Paraları ufak bir valize doldurdum. Kendimi zeki zannederdim ama değilmişim. Peşimdeler...

Janet heyecanlanmıştı:

— Dur anlamadım, dedi... Sonra ne oldu? Peşinde olanlar kim?

— Anlamıyacak ne var? Dükkânı geç kapattığımızı biliyorsun, yani bankalardan sonra. Para dolu valizle dışarı çıktığım zaman, takibedildiğimi anladım. Parayı hırsızlara kaptırmamak için bir yol düşündüm. Hemen, valizi emanete bıraktım. Ama, onlar emanete verdiğimi görsün beni bırak...

Bu esnada Claudie sevinç içinde, sarı tafta kurdeleyle bağlı kutuyu annesine vermekteydi.

— Senin için anneciğim!

Mağrur bir gülümseme ile:

— Hayır, şimdi açma! Babamın da gelmesini bekle!

Claudie'nin annesi Madame Anne yalnız kalınca hediyesine bir göz atmaktan kendini alamadı... Bütün memnuniyetine rağmen, kendi kendine, kızının bunu alacak parayı nasıl bulduğunu düşünüyordu.

Paketi açtığı zaman şaşkınlıktan bağırmamak için kendini zor tuttu. Kocasının işinden dönüşünü bekledi.

Akşam yemeğinde kızına döndü:

— Bana verdiğin atkı için çok teşekkür ederim ama söyle bana, o kadar parayı nereden buldu?

Claudie hiç tereddüt etmeden garip bir eda ile bağırdı:

— Biriktirdim!

Baba, karısının halinden şaşırmış, susuyordu.

— Demek biriktirdin! Sana, minnettarlığımı ne şekilde anlatacağımı bilemiyorum! Kimbilir ne fedakârlıklara katlandın!

Kutuyu açan kadıncağız, atkıyı aldı; kocasına:

— Çok güzel değil mi?

Sonra Claudie'ye:

— Şimdi onu katla ve kutusuna koy.

Kutuyu korkmağa başlayan kızına uzattı. O zaman Claudie, en üstte bir kâğıt parçası farketti. Üzerine, pek düzgün olmayan bir yazıyla şunlar yazılmıştı:

«Çok sevgili anneme,
Küçük kızı
Solange.»

Derin bir sessizlik oldu... Nihayet Madame Anne yavaş yavaş dedi ki:

— Hırsızlık yapmadan evvel herşeyi hesaplamıştın! Herşeyi! Yalnız, Solange'ın paketin içine koyduğu şu küçücük mektubu düşünememiş...

temiyorum, Janet.

Janet bir an düşündü:

— Margaret, emanet makbuzunu yırt veya yut, dedi.

Margaret itiraz etti:

— Sonra valizin kendimin olduğunu nasıl ispat ederim. Hem o zaman yine hırsızlar peşimi bırakmazlar ki...

Janet yine sustu ve düşünmeğe başladı:

Margaret sabırsızlanıyordu:

— Çabuk bir akıl ver, Janet. Hırsızlar, telefon kulübesinin etrafında dolaşıyorlar. Ne yapayım?

— Buldum, buldum Margaret. Yanında hiç başka makbuz yok mu? Emanetçinin verdiği makbuza benziyen bir makbuz bul kâfi...

— Var, ne olacak?

— Öyleyse, hemen çık dışarı. Yürüyormuş gibi yap. Bir ara o makbuzu sanki dalgınlık ve telâşla olmuş gibi yere düşür. Sonra, hemen bir taksiye binerek buraya gel.

Margaret sevindi:

— Ah, ne akıllısın Janet, dedi. Acaba bunu becerebilecek miyim?

— Tabii. Hiç vakit kaybetmeden işe başla!...

Janet, Margaret'in telefonu kapattığını işitti. Yaptığı şeyin, doğru olup olmadığını düşünecek halde değildi. Hırsızların, makbuzu alıp, doğru emanetçiye koşacakları muhakkaktı.

Janet, dakikaları hesaplıyordu. Şimdi Margaret, telefon kulübesinden çıkmış olacaktı. Herhalde yürüyordu. Biraz sonra, çantasını açıyor gibi yaparken makbuzu düşürecekti.

Tam o sırada, Janet'in geceleri annesi Babası evde yokken az bir para karşılığı baktığı küçük çocuk ağlamağa başladı:

— Janet bana masal anlat diye bağırıyordu.

Janet, heyecanla çocuğun yanına gitti:

— Biraz sabret, dedi. Şimdi bir abla gelecek. O çok güzel masallar biliyor.

Janet, çocuğu battaniyeye sardıktan sonra, kucağına aldı ve pencereye yaklaştı.

Gözü dışarda, kulağı korna sesindeydi. Acaba, Margaret muvaffak olmuş muydu? Hırsızları atlatabilmiş miydi?

On dakika geçti Janetin içine bir şüphe düştü. Margaret'in şimdiye kadar gelmiş olması lâzımdı. Demek hırsızlar kazanmıştı bu oyunu. Hemen polise telefon etmeli, emanetçiden alınan valizleri kontrol ettirmeliydi. Telefonun bulunduğu salona ilerledi. Ahizeyi eline aldı. Tam numarayı çevirecekti ki, bir motor sesi işitti. Ahizeyi masanın üzerine bırakarak, kapıya koştu.

Pencerenin altında duran taksiden Margaret iniyordu.

— Oldu, atlattım, Janet, diye bağırıyordu. Arkamdan gelmediler. Ama, taksiye verecek param yok.

— Söyle beklesin, ben öderim. Makbuzu bana ver. Gidip valizi getireyim. Hırsızlar, hâlâ orada olsalar bile benden şüphelenmezler.

Margaret, çantasından bir kâğıt çıkarıp Janet'e uzattı.

Janet, kucağındaki çocuğu ona verdi:

— Sen Tommy'e masal anlatadur. Ben yarım saate kalmaz dönerim.

Janet, kapıda duran taksiye atlıyarak doğru emanetçiye gitti. Makbuzu vererek valizi aldı. Yolda şüpheli kimseye rastlamadı.

Yarım saat demişti ama, onbeş dakika içersinde döndü.

Valizi arkadaşına uzatarak:

— Al, kardeşim, büyük geç-

(Devamı S. 39 da)

---

miştin...

Claudie yaşlı gözlerle önüne bakarak susuyordu.

— Çabuk oraya git! Solange'a bunu iade et ve ondan af dile!

Claudie'yi kolundan yakalıyarak kalkmaya mecbur etti.

Göz yaşların ve hatanı anlaman, benim için en büyük mükâfat olacaktır.

Bu arada Claudie hıçkırarak ağlıyordu.

— Başkalarının fedakârlıklarından istifadeye hakkınız yok... Takdire lâyık olabilmek için kendimiz sıkıntılara katlanmalı, fedakârlık yapmalıyız.

Yavaşça Claudie'nin gözyaşlarını sildi.

— Şimdi git! Suçunu anladığını biliyorum. Uzun zamandır seni böyle görmek istiyordum... Pişman ve samimî!

Claudie, Solange'ın evine doğru uzaklaşırken, Madame Anne şöyle mırıldandı:

— Anneler Bayramı bu sene benim için çok güzel olabilirdi. Ama buna da razıyım, çünkü kızımı değiştirdi. Bu da benim için hediyelerin en değerlisidir.

Bu esnada Claudie nefes nefese küçük evin kapısını itip, arkadaşına doğru koşuyordu:

— Solange, ben bir hırsızım! Beni affedecek misin?

Solange gülümsedi:

— Seni affetmek mi?

— Evet. Eğlendim, bayramlara gittim, halbuki o zaman sen...

— Şu anda böyle konuşabilmek için, benim şimdiye kadar gösterdiğimden çok daha büyük gayret lâzım.

Solange arkadaşına sarıldı...

Bitişik odada, Solange'ın annesi herşeyi duymuştu. Fakat Claudie'ye belli etmemek için hiç kıpırdamıyordu.

Anneler bayramı onun için de güzel olmuştu...

Kızı kimseyi suçlandırmamış, sessizce üzülmüş, susmayı öğrenmiş ve nihayet arkadaşını affetmişti.

Kırlangıç Kız

CEMİLE bir yatılı okulda okuyordu... Kimsesiz olduğu için okulların tatil zamanında bile bütün günlerini okulda geçiriyor, bir yere gidemiyordu. Okulda kalan öğretmenler de onu çok sevdiği için çocuğun pek canı sıkılmıyor, bahçede oynayıp duruyordu.

Cemile her şeye rağmen hayatından memnun değildi. Kimsesizlik gün geçtikçe onu daha çok üzüyordu. Hele siyahlı beyazlı elbisesinden hiç hoşlanmıyordu. Dünyada bu iki renk kadar hoşuna gitmeyen bir şey yoktu.

O yıl da okul tatil olduğu zaman arkadaşları neş'e içinde evlerine dönerken Cemile yine orada kalmıştı. Okulun bahçesinde sağ tarafta kocaman bir ağaç vardı. Bir gün bu ağacın altında gezinirken ayaklarının dibine bir kuş düşüverdi. Sivri kuyruklu, siyah beyaz tüylü bir kuş. Cemile görür görmez tanıdı. bu bir kırlangıçtı. Zavallıcık daha yavruydu. Kanadında küçük bir yara vardı. Her halde uçmaya çalışırken bir yere çarpıp düşmüş olacaktı.

Cemile kuşu avuçlarına aldı, hayvanın biçimi ve renkleri o kadar hoşuna gitmişti ki, bir anda siyah beyaz renge karşı büyük bir sevgi duymaya başladı. Artık elbisesinden nefret etmiyordu. Kuşun güzel tüylerini öperek :

— Senin elbisen de benimkinin renginde, dedi. Sakın korkma emi cici kuş, iyileştiğin zaman yine uçacaksın... Aa... Bak yağmur başladı...

O sırada öğretmenin sesi duyuldu:

— Cemile, içeri gir, ıslanacaksın.

Cemile elinde kırlangıçla okula doğru koştu ama, yolda içeri hayvan sokmanın yasak olduğunu hatırladı. Bunun üzerine bahçenin bir köşesindeki eski köpek kulübesine doğrularak kuşa :

— Burada rahat edersin, dedi, çünkü köpek yok, üstelik biraz saman da var.

Koşa koşa kırlangıcı kulübeye bıraktıktan sonra okula girdi. Yağmur oldukça hızlı yağıyordu. Akşama doğru yağmurun biraz hafiflediği bir sırada öğretmenin bir arkadaşı okula geldi. Biraz konuştuktan sonra :

— Köpeğimi de beraber getirmiştim, dedi, yerler çamur olduğu için kulübeye bıraktım.

Bu sözleri duyan küçük kız beyninden vurulmuşa döndü. Kırlangıç, kırlangıç ne olmuştu acaba? Köpek onu bir lokmada yutuverdi.

Hemen okuldan çıkarak kulübeye doğru koşmaya başladı. Köpek ona hırladıysa da Cemile aldırış etmedi

— Ah, diyordu, hiç değilse bir tüyünü bulabilsem. Aritmetik kitabımın arasına koyar, ömrüm oldukça saklardım.

Ama hayır, kırlangıç karşısında sapasağlam duruyordu. Etli kemiği seven köpek, bu küçücük siyah kuşa dokunmamıştı. Cemile yine kuşu eline alarak:

— Seni, dedi, şimdi iyi bir saklamalıyım. Ağaç kovuğuna bırakırsam kediler bulur. Pis hayvanlar geçen yıl üç serçe yediler.

Bahçenin bir köşesinde, küçük bir kulübe vardı. He-

men oraya gidip kırlangıcı bıraktı.

Aradan birkaç gün geçmişti. Bir gün yine kuşuna bakmaya giderken okul arkadaşlarından birini gördü. Kız onu görünce:

Merhaba Cemile, dedi, ördeklerime salyangoz topluyorum.

Cemile bu kızı çok severdi. Onun için söylediklerine aldırmadan:

— Baksana, dedi, insan bir kırlangıç bulunca ne yapar.

— Ne yapacak, salıverir. Bu kuşlar kafeste yaşayamaz.

— Evet ama, benim kırlangıcım uçamıyor.

— Uçamaz olur mu. Bu küçük kuşların o kadar büyük kanadı vardır ki, ne yapar yapar, uçarlar. Bak sana bir akıl öğreteyim. Okulun üst katına çık, Kuşu oradan havaya fırlat.

— Ölmez mi?

— Bir şey olmaz, sen benim dediğimi yap.

— Peki.

Cemile kuşu alarak koşa koşa merdivenlerden çıkmaya başladı. En üst kata varınca pencereye yaklaştı, kırlangıcını kucaklamak ister gibi avuçlarında sıktı, küçük ve yuvarlak başından öptükten sonra heyecan içinde kuşu boşluğa fırlattı.

Kırlangıç ilk önce düşüyor gibi oldu, sonra birden uzun kanatları açıldı ve yuvasına doğru uçtu.

Kırlangıç kız, hem üzüntülü hem sevinçli tekrar aşağıya indi, artık büsbütün yalnızdı. Kırlangıç yuvasına gitmişti ama onun bir yuvası yoktu.

Kırlangıçtan ayrıldığına o kadar üzülmüştü ki, olup bitenleri öğretmenine anlatarak teselli bulmak istedi. Aradan birkaç hafta geçmişti. Bir gün öğretmen onu çağırarak:

— Sonbaharda kırlangıçların güneye, daha sıcak yerlere gittiklerini biliyor musun dedi.

— Evet

— Peki kırlangıç kız, sen de onlar gibi yapmak ister miydin.

Cemile hiç bir şey anlamadan öğretmeninin yüzüne bakıyordu. Öğretmen devam etti :

— Evet Cemile, sen de kırlangıçlar gibi güneye gideceksin. Senin de bir ailen olacak. Adana'daki Ayşe teyzenden mektup aldık.

— Ayşe teyze mi, diye Cemile sevinçle bağırdı.

— Evet, uzun yıllardan beri kocası ağır bir hastalığa yakalandığı için seninle ilgilenemiyordu. Ama artık seni yanına alacak, kimsesi olmadığı için onun çocuğu olacaksın.

O yıl kırlangıçlar giderken Cemile de yola çıktı. Teyzesi ona çok süslü elbiseler göndermişti. Ama Cemile kırlangıçları ve kendi kırlangıç elbisesini hiç bir zaman unutamıyacaktı.

■

TELEFONDAKİ SES

(Baştarafı S. 36 da)

miş olsun, dedi. Hemen aynı taksiyle evine dön. Baban merak eder.

Margaret nasıl teşekkür edeceğini bilemiyordu... Janet'in boynuna sarıldı, yanaklarından öptü. Sonra, taksiyi bekletmemek için veda ederek ayrıldı.

Janet, onu geçirdikten sonra, Tommy'nin yanına geldi. Küçük çocuk, başını kaldırarak:

— Janet, hani bana masal anlatacaktın? dedi.

Janet, derin bir nefes aldıktan sonra Margaretin başına gelenleri anlatmağa başladı.

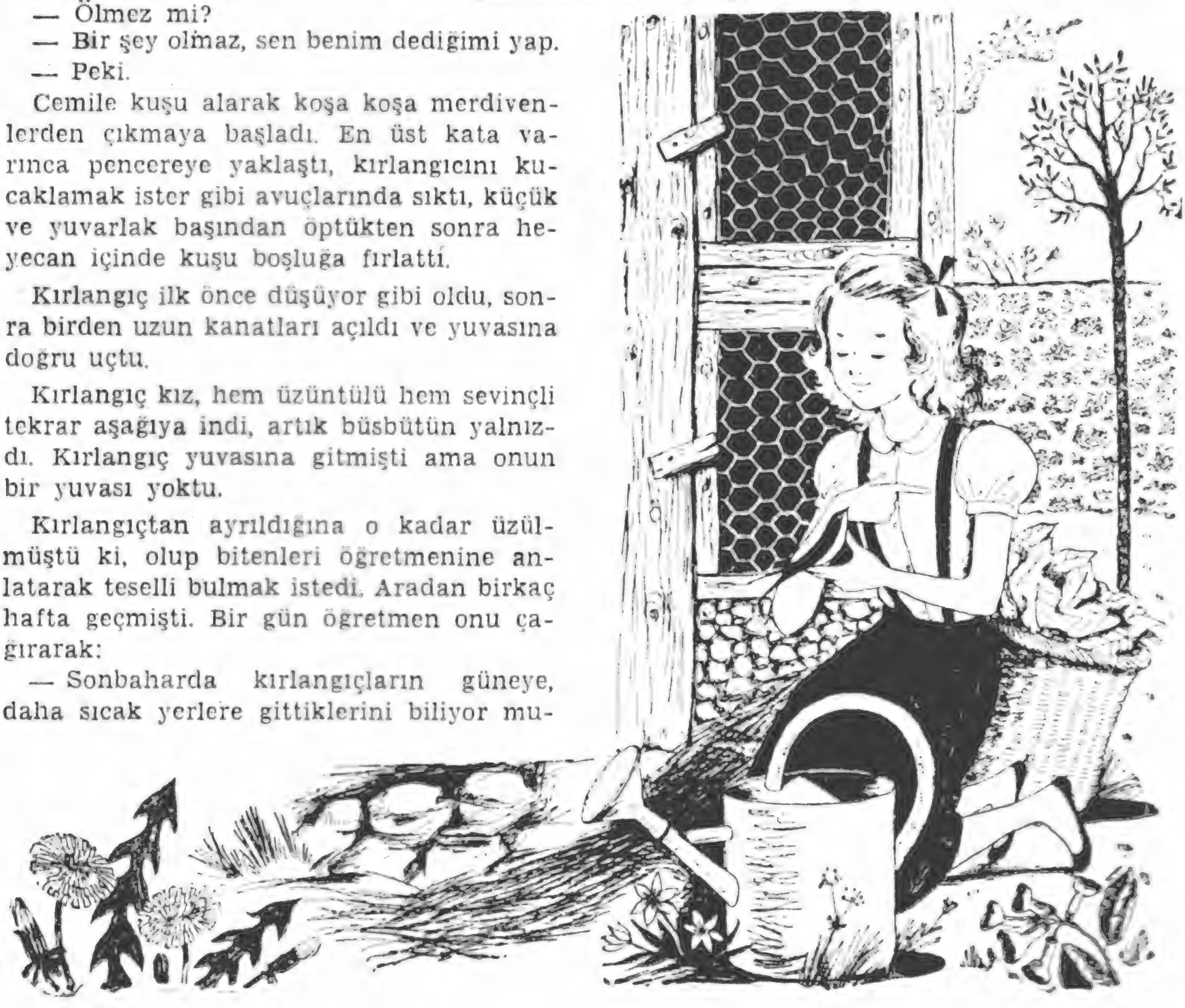

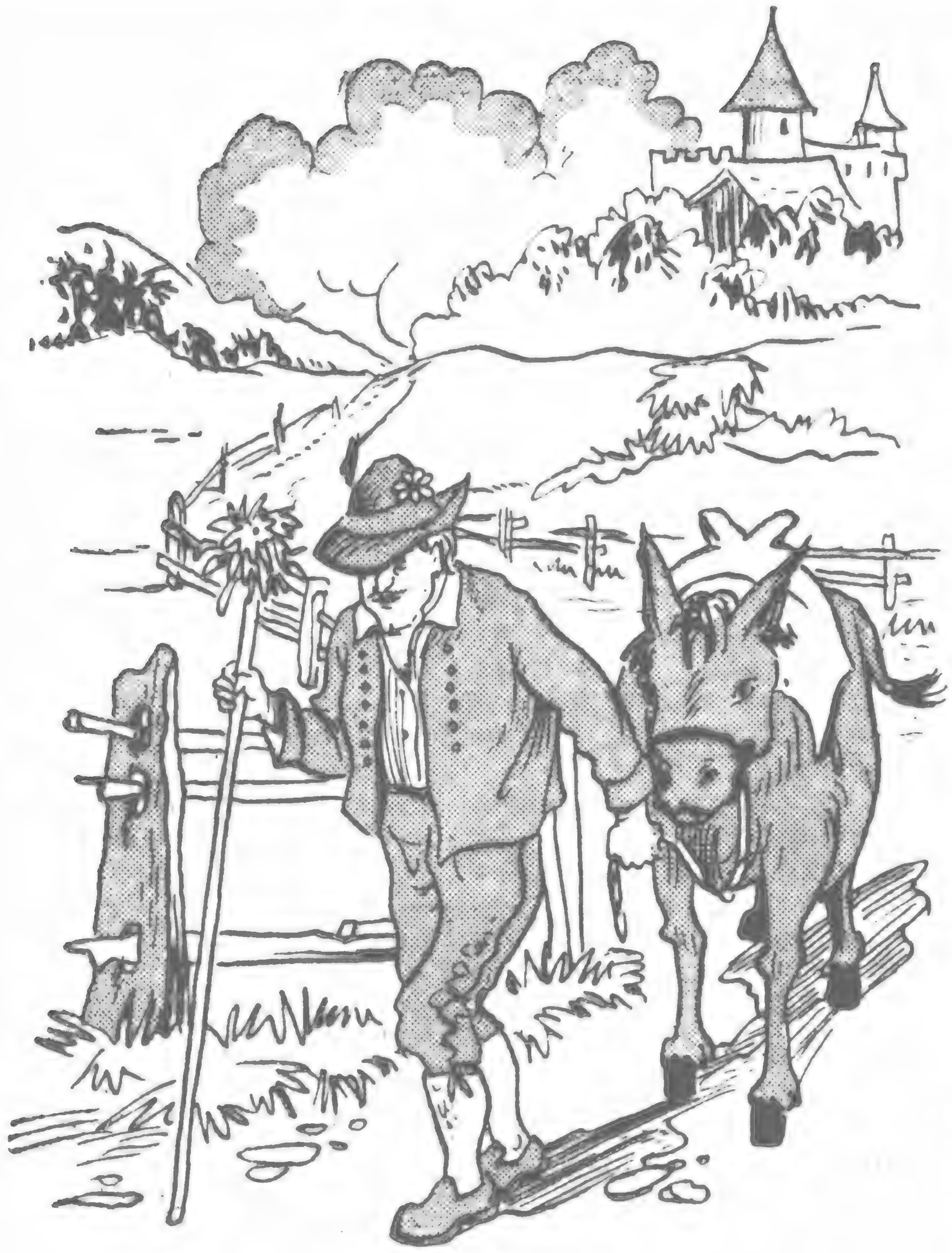

Eşsiz Tablolar

Çirkin olanlar da resimde güzel görünmek istiyorlardı. Aksi takdirde ressam ya zindana atılacak ya da kafası kesilecekti.

ANLATACAĞIMIZ hikâye günümüzden çok önce zekâsını kullanarak çok rahat ve iyi bir hayat sürmüş olan neşeli Till'in başından geçen sayısız olaylardan biridir.

Bu açıkgöz adamın işi gücü başkalarının kusurlarını kendilerine göstermekti. Bu işte de şöyle bir ustalığı vardı. Onları insanların güzel bir ders alıp ilerde tekrar etmelerini önleyecek şekilde gözleri önüne sererdi.

Bir gün eşeğine binmiş tenha bir yolda gidiyordu... Hayvan ansızın duruverdi... Till yere atlayıp olanca gücüyle yulara asıldı ama inatçı yaratığın kıpırdamaya bile niyeti yoktu.

Bu işi kuvvetle başaramıyacağını anlayınca ilerdeki çalılıklardan bir kiraz dalı kırıp tekrar hayvanın sırtına bindi... Sonra kolunu ileri doğru uzatarak dalı hayvanın ağzının önüne tuttu...

Eşek yiyeceğe yetişmek için ilerlemeğe başladı. Till bir soylu kişinin şatosuna varıncaya kadar hayvanı hızlı hızlı yürüttü.

O sırada civarda dolaşan şato sahibi karşıdan gelen yolcuyu görünce durup bakmaga başladı. Onun bu garip hali ilgisini çekmişti. İyice yaklaşınca da,

«Güler yüzlü yolcu, biraz dur» diye seslendi. «Ömrümde hiç senin gibi akıllıca hareket edip bu inatçı hayvanı tatlılıkla yola getireni görmemiştim. Bana kalırsa sen çok yaman bir adamsın. Ne iş yaparsın bakayım?»

Till eşeğinden inerek saygı ile eğildi. «Ressamım efendim» dedi.

Zengin adam, «çok güzel. Ben de ne zamandır bizim ailenin resmini yapacak birini arayıp duruyordum. Ne dersin dostum böyle bir görevi kabul eder misin? Bizim şatonun ressamı olur musun?»

Till önce kulaklarına inanamadı. Sonra kendini toplayıp sakin bir sesle:

«Emredersiniz efendim... Yalnız benim bir iki şartım var. Evinizde oturduğum müddetçe ben de ev halkından ayırt edilmemeliyim. Onlar gibi yemeli, onlar gibi giyinmeliyim.» dedi.

Zengin adam:

«Bütün istediğin bu mu? Öyleyse anlaştık. Gel benimle» deyip onu az ilerdeki kocaman şatoya götürdü.

Az sonra Till pahalı kumaşlardan yapılmış süslü elbiseler giymiş, türlü türlü yiyeceklerle donatılmış bir sofranın başında kurulmuştu.

Yemekten sonra yeni efendisi :

«Benim, karımın, çocukla-

rımın ve şatoda çalışan herkesin birer portresini yapmanı istiyorum.»

Till saygıyla yerlere kadar eğilerek, «İstedikleriniz benim için emirdir efendim... Ancak dediğiniz portreleri iki yüz altına yapabilirim.»

Adam o kadar zengindi ki parayı hemen çıkarıp verdi.

Ertesi sabah Till, resimlerini çizeceği insanların teker teker önünden geçmelerini istedi. Önce şato sahibinin akrabalarından şişman bir dük geldi.

«Sakın beni böyle şişman olarak çizme. On yıl önceki halimle görülmeliyim. Dediklerim yerine getirilmezse sonunu sen düşün» diyerek sert sert ressamın yüzüne baktı.

Onun arkasından çirkin, kuru, yaşlı bir hanım geldi. Kadın yanına yaklaşınca hemen hemen aynı şeyleri tekrarladı:

«Bay ressam, eğer resmim güzel olmazsa kendini zindanda bulursun»

Onun arkasından gelen hanım hem genç hem de çok güzeldi. Altın gibi saçları, pembe pembe yanakları vardı, ama ön dişleri iğri büğrüydü. Genç kadın, «Ressam» dedi, «Ustalığını göster. Resmim beni gülerken göstersin ama çürük dişlerim gözükmesin. Eğer söylediklerime kulak asmazsan sana güzel bir sopa çektiririm.»

Bu tehditler böylece devam etti. Şatodakilerin herbiri Till'in önünden geçerken ona resimlerinin olduklarından çok daha güzel olmasını tembihlediler. Dediklerini yerine getirmezse kendisini en ağır şekilde cezalandıracaklarını söylediler.

Sıra kuyruğun en sonundaki şatonun sahibine geldi. Adam, «Till» dedi. «Bu portreler için sana iyi para verdim. Sen de resimleri tıpa tıp sahiplerine benzetmeğe çalış. Şunu da baştan söyliyeyim. Eğer beceremezsen başını gitmiş bil. Hiç bir mazeret de kabul etmem.» deyip çekildi.

Adamcağız yalnız kalınca ne yapacağını düşünmeğe koyuldu. Aklına hiçbir çare gelmediğinden üzülüp duruyor, kendi kendine şöyle söyleniyordu:

«Hiç kimse böyle güç bir işle karşılaşmamıştır. Hem her birini istedikleri gibi göstereceğim, hem de kendilerine iyice benzeteceğim. Başaramazsam ya zindana atılacağım, ya da kafam gidecek. Ben de, bir ressamın hayatının çok eğlenceli geçtiğini sanırdım.»

Düşündü, taşındı sonunda üzüntüsüne şöyle bir çare buldu:

«Hanımefendiler, beyler sizlerin eşsiz güzellikte resimlerinizi yapacağım.»

Şato sahibinden kendisine büyük bir oda ile üç yardımcı ve duvarları boydan boya örtecek perdeler verilmesini istedi.

Dedikleri yerine getirilince resimler bitinceye kadar kimsenin kendisini rahatsız etmemesini söyliyerek yardımcılarıyla birlikte içeri girip kapısını kilitledi.

Tam otuz gün, dört ressam rahat bir hayat sürdüler.

Otuz birinci günü şato sahibi kapıya geldi.

«Hey Till, işler nasıl gidiyor?» diye sordu. Ressam, «Çok iyi efendim, çok iyi» diye cevap verdi. Adam, «Bir de ben baksam» deyince Till hemen cevabı yapıştırdı:

«Daha vakit var efendim. Şimdi olmaz.»

Kırkıncı gün adam yine kapıya geldi. «Till» dedi. «Daha bitmedi mi?»

Till :

«Efendimiz, pek az bir şey kaldı. Tamamlanmadan kimseye gösteremem» dedi.

Ellinci gün adam yine kapıya dikildi. Bu defa kızgınlıktan ateş püskürüyordu. Kapıyı açtırıp içeri yürüdü. Duvarlar boydan boya perdelerle örtülmüştü.

Adam bu defa çok sinirli konuşuyordu:

«Bu saçmalıkları bırakın. Derhal resimleri görmek istiyorum.»

Bunun üzerine Till, yumuşak bir sesle, «Emredersiniz efendim» dedi. «Yalnız önce izin verin de resimlerini yaptığım herkes buraya toplansın.»

Az sonra bütün şato halkı içeri girmiş ve Till yüksek sesle, Şu açıklamayı yapmıştı: «Şimdi gözlerinizi kamaştıracak şahane tablolar göreceksiniz. Sihirli boyalarla boyadığım resimler tıpıtıpına sahiplerinin aynı. Bu sırrı usta bir sihirbazdan öğrenmiştim. Boyalar sihirli olduğundan yalnız asil olanlar resimlerini görebilirler. Eğer aranızda asil olmıyan varsa onlar yalnız bomboş bir duvar göreceklerdir.»

Bu sözleri söyledikten sonra perdeleri açtı. Resimleri görmek için sabırsızlanan şato halkının gözleri faltaşı gibi açıldı. Hiçbir şey söyli-

(Devamı S. 49 da)

KİM BİLİYOR?

1. **Mikron nedir?**
2. **«18 ayar altın» sözünden ne anlıyorsunuz?**
3. **Tarihte filleri Alp dağlarından geçiren ünlü komutan kimdir?**
4. **Niçin su içeriz?**
5. **İstiklâl Marşımızı kim yazmış, kim bestelemiştir?**

(Cevabı S. 17 de)

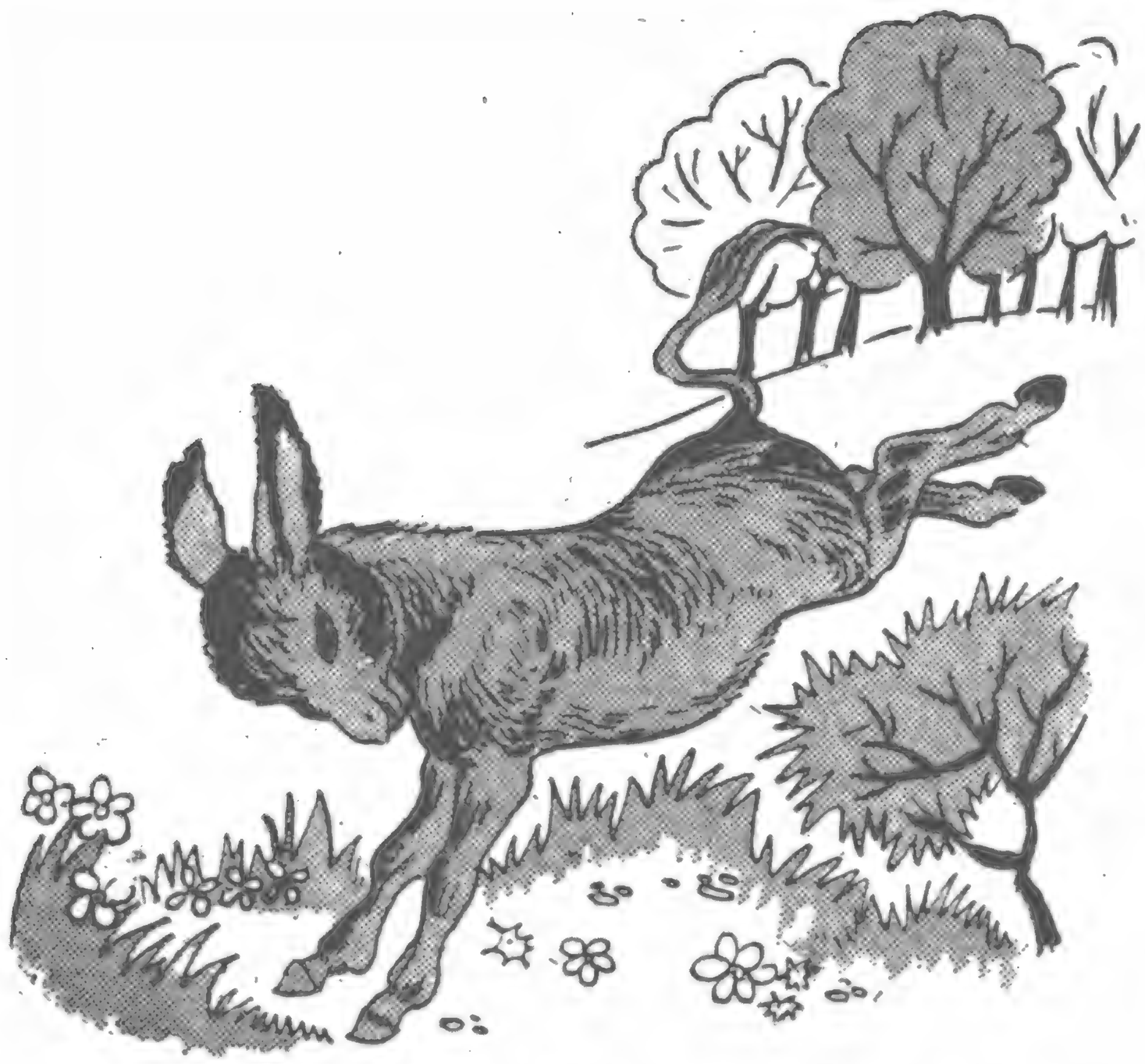

Hor görülmekten usanmıştı

TON - TON minik, kül renkli bir eşekti. Simsiyah iri gözleri, sık kirpikleri, upuzun kulakları, yumuşak, kıvır kıvır tüyleri vardı. Eşekler hayvanlar arasında pek önemli bir yer tutmuyorsa da, onun buna aldırış ettiği yoktu. Onu üzen şey küçüklüğüydü. Ahırdaki bütün arkadaşları iri-yarı binek atlarıydı. Böyle koskocaman yaratıkların arasında bulunmak kendisine büsbütün aşağılık duygusu veriyordu.

Nedense arkadaşları kendisini hor görüyorlardı.

Geçenlerde bu yüzden az daha ağlıyacaktı. Çünkü atlar kendisiyle açıkça alay etmişlerdi.

Mal sahibi Ahmet Bey, çıkacağı uzun bir gezi için atların yemini eşeğin sırtına yüklediğinde, yarış atlarından biri kendisini tepeden tırnağa süzdükten sonra dudak bükerek öteki atlara dönüp: «İşte bundan başka ne işe yarar sanki?» demişti. «Ne de olsa o bizden değil, bir eşek! Üstelik çok da küçük.»

Atlar kendisiyle alay ettiklerinde Ton-Ton ekseriya başını önüne eğip duymazlıktan gelirdi, ama artık sabrı tükenmişti, daha fazla dayanamadı, kulaklarını dikip beyaz dişlerini göstererek:

«Bu defa benim nasıl bir hayvan olduğumu anlıyacaksınız. Beyin gezisine katılmıyacağım. Beni küçük görmenizden bıktım usandım Kaçacağım buradan. Bir daha da bu civara uğramıyacağım» diye kızgın kızgın söylendi.

Atlar kulaklarına inanamıyor, birbirlerine şaşkın şaşkın bakıp duruyorlardı. Bu arada Ton-ton da hayli afallamıştı. Öfkeyle ağzından çıkan sözleri söylemeğe nasıl cesaret ettiğine kendisi de şaşmıştı.

Üstelik evden kaçmayı o zamana kadar hiç aklından geçirmemişti. Ama artık kaçmalıydı. Eğer dediklerini yapmazsa dillerden kurtulamazdı. Doğrusu zavallı ne yapacağını şaşırıp kalmıştı.

Ahmet Bey çıkarken ahırın etrafını çeviren dikenli telin kapısını kilitlemeyi unutmuştu. Ton-ton bunu görünce fırsatı elden kaçırmamağa karar verdi. Hemen aralık kapıdan kurtulup bütün gücünü, cesaretini toplıyarak koşmağa başladı. Ormanın yolunu tutmuştu. Arkasına dönüp baktığında, çiftlikten hayli uzaklaşmış olduğunu gördü. Artık yakalanma tehlikesi de pek kalmamıştı. Biraz yavaşlıyarak derin derin nefes alıp taze kır havasını ciğerlerine doldurmağa başladı. Bundan böyle hürdü, dilediği gibi hareket edebilirdi. Sevinçle dört bir yana koştu, zıpladı, tekmeler attı. Hava da iyice ısınmıştı. İlerdeki orman âdeta kendisini davet ediyor gibiydi.

Neşeli bir şarkı tutturarak o tarafa doğru yürümeğe başladı.

— Ai, ai, ai...

« Bir daha çiftliğe dönmiyeceğim. Kimse beni yakalayıp götüremez.»

Ağaçlar arasından geçen yolda ilerlerken sevincinden ormanın en sık yerine geldiğinin farkına bile varmamıştı Burada ağaçlar öylesine birbirlerine girmişlerdi ki, yaprakları tepede bir örtü meydana getiriyor. güneş ışığının aşağıya geçmesine engel oluyorlardı. Ortalık alaca karanlıktı. Üstelik ömründe hiç o civara gelmemişti Ne tarafa gideceğini kestirmek için durdu. Etrafta birbiri ardınca sıralanmış ağaç gövdelerinden başka birşey görülmüyordu. Üstelik yerdeki otlar, yapraklar diz boyu yükseliyordu. Bir ara gözüne bir alaca karga ilişti. Ton-ton yolunu sormak için o tarafa doğru yürüdüğünde kuş çoktan uçmuştu.

Kırlarda koşup zıplamaktan yorulduğunu da farket-

ti. Öğle vakti çoktan geçmişti, karnı guruldayıp duruyordu. Üstelik kendisine bakacak kimsesi de yoktu artık. Gözlerinin önüne her gün kendisine bol bol yem veren, çok sevdiği sahibi Ahmet Bey geldi. Evden kaçtığına bin defa pişman olmuştu. Akılsızca hareket ettiğinden dolayı kendi kendisine kızıp duruyordu. Böyle bir işe girişirken nasıl olmuştu da kendisini sevenlerin ne kadar üzüleceklerini akıl edememişti? Kimbilir adamcağız ne hale girmişti.

Ormanda kaybolduğunu anladığından ürpertiler geçiriyordu. Artık evin yolunu bulmak da imkânsızdı. Belki açlıktan ölecek, belki de yırtıcı hayvanlardan birine yem olacaktı. Ama o bunları hak etmişti.

Böyle kara kara düşünürken kulağına uzaklardan bazı sesler geldi. Hemen ilerdeki tümseğe yönelip etrafını iyice dinledi. Sonra da seslerin geldiği tarafa doğru yürümeğe koyuldu.

Az sonra güneş ışığından gözleri kamaştı. Bir ara etrafını göremedi. Bir iki kere gözlerini kırpıştırdıktan sonra siyah saçlı cicili bicili esvaplı bir kızın kendisine doğru koştuğunu farketti. Yanına gelince kız kollarını Ton-ton'un boynuna dolayıp onu sevmeğe başladı. Çocuk annesine Ton-ton'u göstererek sevinçli sevinçli konuşmaya başladı: «Bak anneciğim ne kadar da tatlı. Minicik bir eşek. Ömrümde hiç böylesini görmemiştim Üstelik çok da uslu. İyi ki, bu tarafa doğru yürümüşüz.»

Annesi kızının saçlarını okşıyarak: «Gerçekten de pek sevimliymiş» deyince, Suzan bu defa: «Beni sırtına bindirsene anneciğim» diye yalvarmaya başladı, «Tam bana göre, bak ne kadar uslu bir hayvan.»

Annesi iyice yaklaşıp Ton-ton'a dikkatlice bakınca, «A, a, sen şu ilerdeki koşu atlarının bulunduğu çiftliktensin. Senin ormanda başı boş dolaştığından Ahmet Beyin haberi var mı acaba?» diye söylendi Sonra Suzan'a dönüp, «haklısın yavrum» dedi «bu tam sana göre bir binek hayvanı ama önce gidip sahibine eşeğini bulduğumuzu söyliyelim. Eğer izin verirse sırtına binersin.»

Bu sözleri duyunca Ton-ton az daha sevincinden uçacaktı. Bir defa kendisini sahibine götüreceklerdi, üstelik atlar gibi, o da sırtında birini gezdirebilecekti. Demek ki, kendisi yük taşımaktan başka işlere de yarıyordu. Şimdi artık yük taşımanın hiç de kötü bir iş olmadığını anlamıştı. Atlar nasıl insanları taşıyarak onlara faydalı oluyorlarsa, kendisi de yük taşıyarak yararlı olmaya çalışıyordu. Ahmet Beye yardım edeceği yerde çiftlikten kaçtığından dolayı, kendisini bir türlü affedemiyordu. Hep sahibinin karşısına ne yüzle çıkacağını düşünüyordu.

Üçü birlikte yola koyuldular. Suzan'ın annesi onları kestirmeden götürüyordu. Az sonra çiftliğe vardılar.

Ahmet Bey, Ton-ton'u karşısında görünce öyle sevindi öyle sevindi ki, kabahatinden ötürü onu azarlamayı bile unuttu. Suzan'a da Ton-ton'la ufak bir gezinti yapmak için izin verdi. Hayvancağız yürüyüşüne, kızın rahat etmesine öylesine dikkat etti ki, annesi çocuğu sık sık getireceğini söyledi.

O günden sonra artık Ton-ton, sabahleyin erkenden kalkıp bütün gücüyle harıl harıl çalışıyor. Cumartesileri, ona haftanın bütün yorgunluğunu unutturuyor. Suzan'ı etrafta dolaştırırken sevincinden içi içine sığmıyor. Kurula kurula yürürken bir yandan da:

«Aİ, ai, ai!
İri yarı değilim,
Tam Suzan'a göreyim,
O da benim gibi minik»

diye kendi uydurduğu neşeli şarkılar da söylüyor.

Okullar, hazırladıkları törenlerle ders yılını kapamışlardır. Bu arada Gebze Ortaokulu öğrencileri de türkçe öğretmenleri Hatice Alpay'ın idaresinde hazırladıkları «Gönüllerin türküsü» adlı eseri başarıyle temsil etmişlerdir. Yukarıdaki resimde temsilden bir an görülmektedir.

Bir nokta yüzünden

Karınca kardeşin başına gelenler

CİNGÖZ Ali Navar kocaman ismine karşılık minicik, çelimsiz bir karıncaydı. O gün daha güneş doğmadan kalkıp yola koyuldu. Karınca şehrinin en güzel yerinde büyük bir arsa satın almıştı. Gerçekten de şehirdeki en geniş arsaydı bu. Amacı, erkenden oraya gidip yeni evine biran önce yerleşmekti.

İstasyona vardığında ortalıkta kimsecikler yoktu. Daha herkes yatağında tatlı, tatlı rüyalar görüyordu.

Karınca kardeş bomboş sokaklardan usul usul geçip kimseyi uyandırmadan arsasına vardı. Kollarını sıvayıp hemen işe girişti. Kendi kendine:

«Önce şuraya bir posta kutusu koyup üstüne ismimi yazayım. Böylece herkes kim olduğumu çarçabuk öğrenir, kısa zamanda bir sürü dost edinirim» dedi.

Biraz uğraştıktan sonra kutusunu her taraftan kolayca görülebilecek bir yere çaktı. Sonra boya kovasıyla fırçayı alıp üstüne ismini yazmağa başladı. Ama daha bir harf yazar yazmaz koskocaman adını kutunun üstüne sığdıramıyacağını anlıyarak soyadını bütünüyle yazıp öbür iki adının da sadece baş harflerini almağa karar verdi.

Öğleye kadar bütün işlerini bitirdi. Hem biraz dinlenmek, hem de yeni taşındığı yerdeki insanlarla tanışmak için mahalleyi dolaşmağa çıktı. İşin garibi, sokaklar hâlâ bomboş ve sessizdi. Cingöz kendi kendine: «Peki, nereye gittiler acaba?» diye söylendi. Sonra da evine döndü, tek başına oturup akşam yemeğini yedi.

Ertesi sabah tekrar yürüyüşe çıktı. Yine ortalıkta kimsecikleri göremedi. Bunu ne türlü yorumlayacağını bilemiyordu. «Acaba ne oldu? Niçin hepsi birden ka-

yıplara karıştılar?» diye derin derin düşünmeye başladı

Üçüncü gün yine aynı şeyle karşılaşınca sabrı tükendi. Mahalleyi, en dar ara sokaklarına kadar baştanbaşa dolaştığı halde bir tek kimseye bile rastlıyamadı. Ölü bir şehre düşmüş gibiydi. Artık kendini tutamadı. «Bu çok korkunç bir şey. Benim gibi kalabalıktan, arkadaştan hoşlanan biri için çok ağır bir ceza» diye yüksek sesle söylenmeğe başladı.

Tam bu sırada kulağına bir gürültü geldi. Bu bir ayak sesiydi. İlkin ses çok hafifti. Dinledi, ayak sesleri gittikçe yaklaşıyordu. Olduğu yerde durmuş, geleni görmek için sabırsızlanıyordu. Artık ayak sesleri hayli yaklaşmıştı. Pat, pat, pat sesleri gittikçe kuvvetleniyordu. Az sonra gördükleri karşısında Cingöz korkusundan olduğu yere çivilendi. Dev gibi bir kırmızı karınca köşeyi dönmüş kendisine doğru geliyordu. Elinde kocaman bir sopa vardı. Cingöz korkusundan ne yapacağını şaşırmıştı. Hemen kaçıp bir yere gizlenmeğe karar verdi. Öteki Cingöz'ün koşmağa başladığını görünce arkasından «Hey, nereye gidiyorsun? Şu canavarın yerini bana göster bakayım» diye seslendi.

Cingöz öylesine titriyordu ki, ancak kısık bir sesle kekeliyerek: «Bilmiyorum efendim» diyebildi. Öteki, «Şimdi onu saklandığı delikten çıkaracağım» diye gürleyince Cingöz «Tabiî, tabiî, tabiî, yaparsınız efendim» dedi.

Korkusundan doğru dürüst konuşamıyordu. Kırmızı karınca gülerek, «Dostum benden niye korkuyorsun? Ben ortalığa korku saçan canavarı, öldürmeye çıktım. Sana hiçbir ziyanım dokunmaz» diyebildi.

Kırmızı dev karınca konuşacak birini arıyordu. Onun için Cingözle çene çalmağa başladı: «Dostum sen de pek miniksin. Şimdiye kadar gördüğüm karıncaların en küçüğüsün.»

Ömründe ilk defa böyle bodur kaldığı için Cingöz hayli sevinmişti. Öteki, «Haydi gel beraberce arıyalım» dedi.

Cingöz buna kibarca karşılık verdi: «Bu konuda hiçbir şey bilmiyorum. Korkarım size herhangi bir yardımda bulunamıyacağım.»

Dev karınca «Bu öyle zor

bir şey değil ki, şehirdeki en büyük arsayı almış» deyince, küçük karınca: «Yanılıyorsunuz efendim» diye söze başladıysa da, ötekinin kendisini dinlemediğini görünce sessiz sadasız peşinden gitmekten başka çare göremedi. Artık Cingözün satın aldığı eve yaklaşmışlardı. Hayvancağız bütün cesaretini toplayıp:

«Burada canavar filân yok» dediyse de Kırmızı karınca: «Ne demek, düş önüme de sana göstereyim» diye onu tersledi.

Zavallı Cingöz, üst üste sorular sormanın kendisi için hiç de iyi olmıyacağını bildiği halde, «Peki ama canavarın burada oturduğunu nereden biliyorsunuz?» demekten kendini alamadı.

Dev karınca, «Mahalleli söyledi» dedi. «Bana da kendilerini bu dertten kurtarmak ödevini verdiler.»

Cingöz, «Eyvah, eyvah» diye söylenip duruyordu. Artık evin bahçesine girmişlerdi. Dev karınca «bak, bak» dedi. «Şu kutunun üstünde ne yazıyor? Oraya adını yazmış: «CANAVAR.»

Bu defa Cingöz katıla katıla gülmeğe başladı. Burası benim arsam. Bu da benim posta kutum.»

Onun bu davranışı ötekini hayli öfkelendirmişti.

Dönüp dik dik baktı.

Bu defa minik karınca toparlanıp «Ufak bir yanlışlık oldu. Bir dakika» deyip hemen içeri girdi ve boya kovasıyla fırçayı yakalayıp dışarı fırladı. Çarçabuk kutu üzerine iki nokta koydu.

Sonra ötekine dönüp yazıyı gösterdi. C. A. NAVAR. Bu benim adımdır. Cingöz Ali Navar'ın kısaltılmış şekli. Sonra başını sallıyarak, «mahalledekilerin niçin korktuklarını şimdi anladım. Demek beni canavar sandılar.»

Kırmızı karıncanın hayli canı sıkılmıştı. O, kocaman bir dev yakalayıp ün kazanmayı umuyordu. Şimdi bütün ümitleri kırılmıştı. Minik karıncaya dönüp, «Peki niçin bu kadar kocaman bir arsa aldın?» diye sordu.

«Karımla yirmi yedi çocuğum yarın sabah gelecekler. Artık mahalledekilerin bize karşı daha iyi davranacaklarını umuyorum» dedi. Öteki: «Hiç şüpheniz olmasın. Burası güzel bir şehir ama, gerçekten bir canavar olmamasına üzüldüm doğrusu.»

Bu olaydan sonra Cingöz, yazı yazarken, noktaları unutmamağa, yazı kurallarına uymağa son derece dikkat etmeğe başladı.

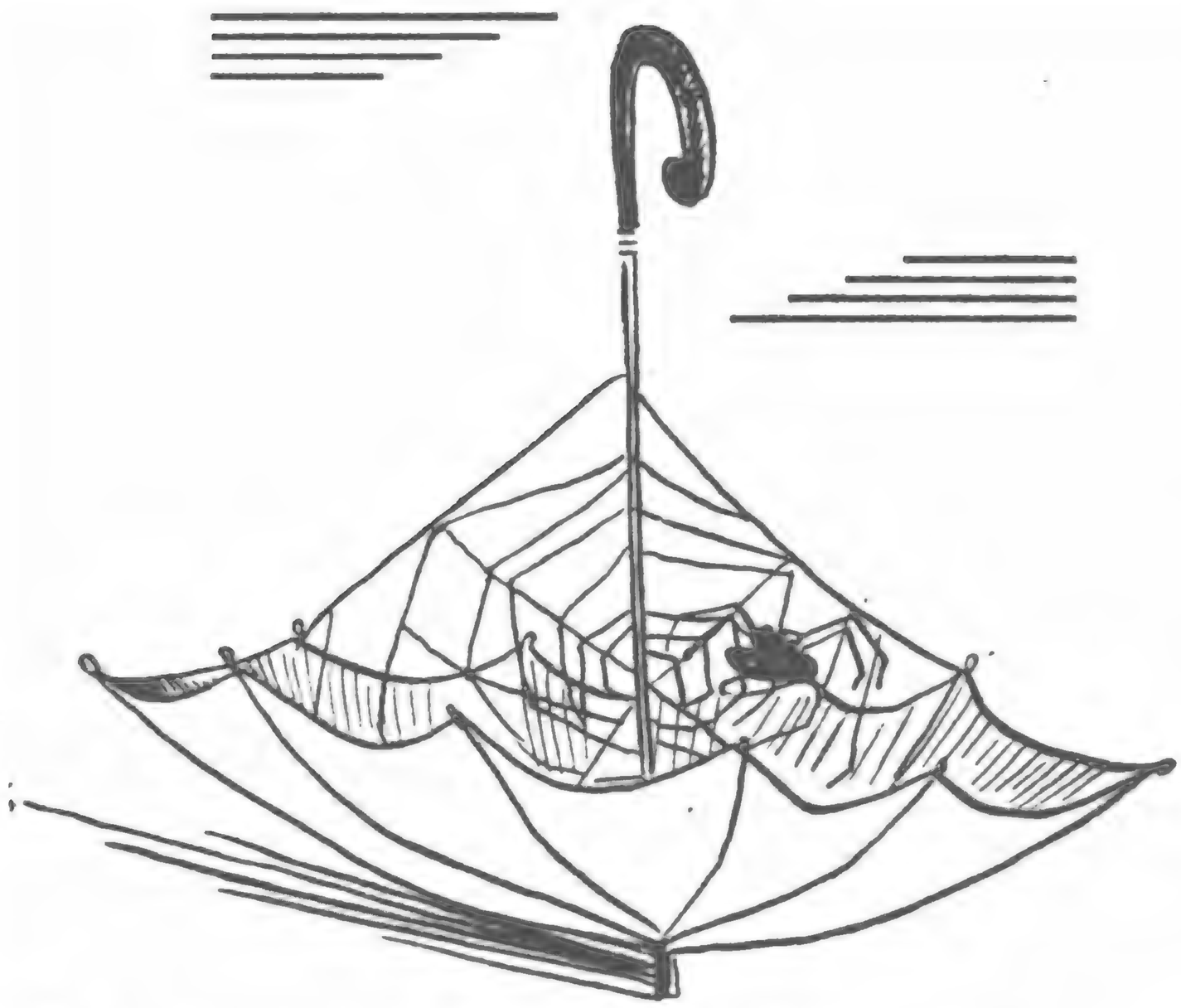

Örümcek kardeşin evi

ÖRÜCÜ, minik bir örümcekti. Çok eski bir evin çatısında karanlık, tozlu bir köşede yaşıyordu. Burası, Zeynep Teyze adında yaşlı bir kadının eviydi. Kadın burada doğup büyümüş, ömrü boyunca, aşağı yukarı altmış yıldır da, aynı yerden hiç ayrılmamıştı. Bu yüzden sayısız bağlarla bağlı olduğu bu evi pek fazla severdi. İçini de eline geçen şeylerle tıklım tıklım doldurmuştu. Aklınıza gelebilecek herşey bulunurdu orada. Eşyalar arasında Zeynep Teyzenin küçüklüğündenberi toplayıp bir türlü atmağa kıyamadığı pılı pırtı büyük bir yer tutardı. Zaten Zeynep Teyze hiçbir şeyini atmayı sevmez, önemsiz şeyleri bile, günün birinde lâzım olur, düşüncesiyle saklardı.

Yeğeninin ve her gün evini temizlemeğe gelen kadının ellerine geçirdiklerini çöp tenekesine attıklarını gördükçe öfkelenir, hemen, «Bunlar en ummadığınız bir anda işinize yarar» diyerek kapıp kaldırırdı.

Onlar çöp, süprüntü dedikleri bu kırık dökükten kurtulmak için hangi çareye baş vururlarsa vursunlar her defasında Fatma Teyzeyi karşılarında bulurlardı.

Örücü, Fatma Teyzenin, bu herşeyi toplayıp saklama huyuna bayılıyordu. Doğrusu, bunun kendisine de büyük bir faydası dokunuyordu. Bir kere evin her tarafında ağlarını kurabileceği bir yer bulabiliyordu.

Günün birinde, Fatma Teyze, son derece yararlı bir şey daha getirip tavan arasındaki oda kapısının arkasındaki boş köşeye koyuverdi. Bu, upuzun saplı bir şemsiyeydi. Fatma Teyze o gün alışverişe çıkmıştı. Hava yağmurlu olduğundan şemsiyesini de almıştı. Deli gibi esen rüzgâr, şemsiyeyi öylesine büyük bir kuvvetle yukarı doğru itmeğe başladı ki, kadının kolunda takat kalmadı. Son bir itişle zavallı eski şemsiyecik -puff- diye tersine dönüverdi. Başkaları olsa ya kızgınlıklarından yahut da «iyi oldu hiç değilse bundan kurtuldum» diyerek daha oracıkta ellerinden fırlatırlardı onu. Ama bu Fatma teyzeye yaraşan bir hareket değildi. Tersine döndüğü, bir iki teli kırıldığı, böylece işe yaramaz bir hale geldiği halde Fatma teyzenin ondan ayrılmağa gönlü razı olamazdı. Alışverişini yaptıktan sonra taşıması hayli güç olduğu halde onu eve getirip tavan arasındaki oda kapısının arkasına bırakmıştı. Sonra da: «Sen artık iyice ihtiyarladın. Şimdilik şuracıkta oturup dinlen, günün birinde yine bana lâzım olacaksın» dedi ve kendisi de divanın üzerine uzanarak o günkü yorgunluğunu çıkarmaya koyuldu.

O günden sonra Örücü bir yana bırakılırsa, şemsiyeyi hiç kullanan olmadı. Evi andıran bu eşya, minik örümceğin pek hoşuna gidiyordu. Ağ kurmak için bundan daha güzel, daha çekici ve daha uygun bir yer bulunamazdı. Bunun üstünde büyük bir merak ve heyecanla bir telden diğerine geçiyor, bir aşağı bir yukarı dolaşıp duruyordu. Bu gezintileri kendine göz kamaştırıcı bir ağ örünceye kadar sürdü. Bu olağanüstü yapı, sihirli bir dantel gibi, bir uçtan öbür uca uzanıyordu. Örücü çok uğraşmıştı ama, bitince eserinin güzelliğine kendisi bile hayran kalmıştı.

Kendi kendine sevinçle: «Bu güzel yuva gerçekten benim mi? Buranın kendi evim olduğuna bir türlü inanamıyorum. Sabahleyin uyanınca, kendimi hâlâ rüya görüyor sanacağım» deyip duruyordu.

Fakat minik örümceğin sevinci pek uzun sürmedi. Bir gün eski şemsiyenin içindeki yeni ağın ortasına kurulmuş, mışıl mışıl uyurken Fatma Teyzenin yeğeni ko-

şa koşa çatıya çıktı.

Az önce bir çingene, kapıyı çalıp kendisine eski bir şeyler vermesi için yalvarmağa başlamış, kızcağız da, Fatma Teyzenin evde olmamasından faydalanarak çatıdaki dökünlülerin hiç değilse bir kısmından kurtulmağa karar vermişti.

Bu niyetle gözüne ilişenleri bir sepete doldurmağa başladı. İlkin bir çift pabuç, sonra ağzı kırık bir testi, modası geçmiş bir şapka, kapaksız bir tencere, daha sonra güvelerin delik deşik ettiği bir eteklik sepetin içine girdi. Sonra şöyle bir etrafına bakındı. «Şu eski şemsiye ne işe yarıyacakmış sanki» diyerek onu da kapıp aşağıya indi.

Kadın kendisine bir yığın şey verilmesine son derece sevinmişti. Üstüste hayır dualar ederek yola koyuldu.

Yürürken şemsiye sallandığından Örücü korkunç rüyalar görmeğe başlamıştı. Dalgalı bir denizde minicik bir sandal içindeydi sanki.

Az sonra çingene bir düzlüğe geldi. Hemen bir hendeğin kenarına çömelip o günkü kazancını gözden geçirmeye koyuldu. Verilenler gerçekten çok güzel ve işe yarar şeylerdi. Her birini ayrı ayrı nerelerde kullanabileceğini tasarladıktan sonra gözüne eski şemsiye ilişti. Fakat bunu görür görmez keyfi kaçtı, kaşları çatıldı, sonunda da hendeğin içine fırlattı. Sonra diğer eşyaları toplayıp yola koyuldu.

Şemsiye hendeğin içine düşünce, Örücü, rüyasında kayığının büyük bir kayaya çarptığını gördü, ama daha uyanmamıştı.

Az sonra yağmur yağmağa başladı. İri damlalar şemsiyeyi dövüyordu. Örücü birisinin kapısını çaldığını sanıp sıçrıyarak uyandı. Ama şaşırıp kaldı. «Ben neredeyim acaba?» diye hayretle etrafına bakınmağa başladı. Çatıyı dolduran kırık, dökük, tozlu şeylerin hiç birisini göremiyordu. Etraf karanlık ve hayli soğuktu. Hayvancağız hâlâ rüya gördüğünü sanıyordu. Bir ara kalkıp etrafı dolaşmak aklına geldi. Bir aşağı bir yukarı gezindi. Bu arada son derece güzel bir ağ meydana geldi. Bu defaki, çatıda ördüğünden kat kat üstün bir şey olmuştu. Eserini hayranlıkla seyrederken, birinin kendisine seslendiğini duydu. Aşağıya bakınca, irice bir böceğin çamura gömülmüş şemsiye sapının dibinde durarak kendisine yalvarırcasına baktığını gördü. Böcek, «ne olur» diyordu, «şu fırtına dininceye kadar evinizde barınayım.»

Örücü koskoca şemsiyeyi kendisinin malı sanmalarına hayli şaşırmıştı, ama doğrusu böyle bir şey çok da hoşuna gitmişti. Böceği, «Evim konuklara her zaman açıktır. İstediğin kadar otur» deyip içeri buyur etti.

Az sonra, hendekten titrek bir ses yükseldi: «İnşallah burada uzun bir süre kalırsınız, çadırınızı yuvamın ağzına kurmanız büyük bir şans doğrusu. Evimi yağmurdan koruduğunuz için size teşekkür etmeğe geldim.»

Örücü, iyice bakınca gözleri pırıl pırıl parlayan minik bir farenin saygı ve sevgiyle kendisine baktığını gördü.

Böcekle, Fare kardeşten sonra daha bir sürü yaratık sökün etti. Örümceğin şemsiyesinde barınmak istiyenlerin ardı arkası kesilmiyordu. Bütün bu olanlar, hayvancağızı hayli şaşırtmıştı. Sonunda şöyle bir karara vardı: «Madem ki herkes barınacak bir yer arıyor, ben de şuraya bir ilân asıp evimde kiralık yer bulunduğunu herkese duyurayım.»

Eğer günün birinde bir hendekte tersine dönmüş, telleri kırık bir şemsiyeye rastlarsanız, Örücünün ilânını da mutlaka görürsünüz. Yazı her ne kadar biraz çirkince de olsa, çok okunaklı olacak ki, Örücünün bu şemsiye evi hiçbir zaman boş kalmadı, her zaman tıklım tıklım doldu taştı...

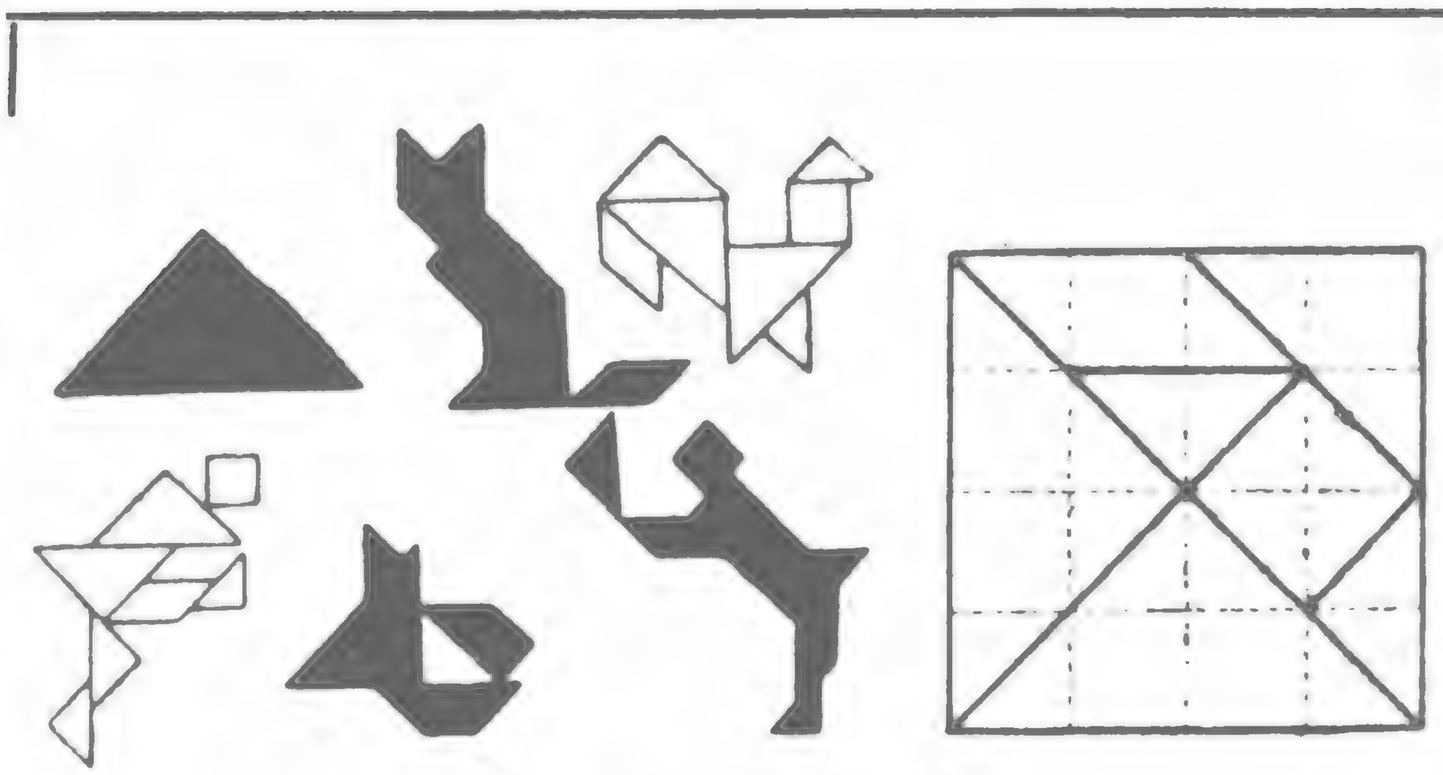

EĞLENCELİ KÂĞIT OYUNU

Resimde gördüğünüz dörtgenin etrafı çizili kısımlarını başka başka biçimde katlıyarak çeşitli şekiller yapabilirsiniz. Bunun için ince kartondan böyle bir dörtgen çizdikten sonra kesin ve siyaha boyayın.

Gördüğünüz şekillerin her biri 7 parçadan yapılır. Şekilleri yaparken karton parçalarını birbiri üstüne koymağa dikkat edeceksiniz.

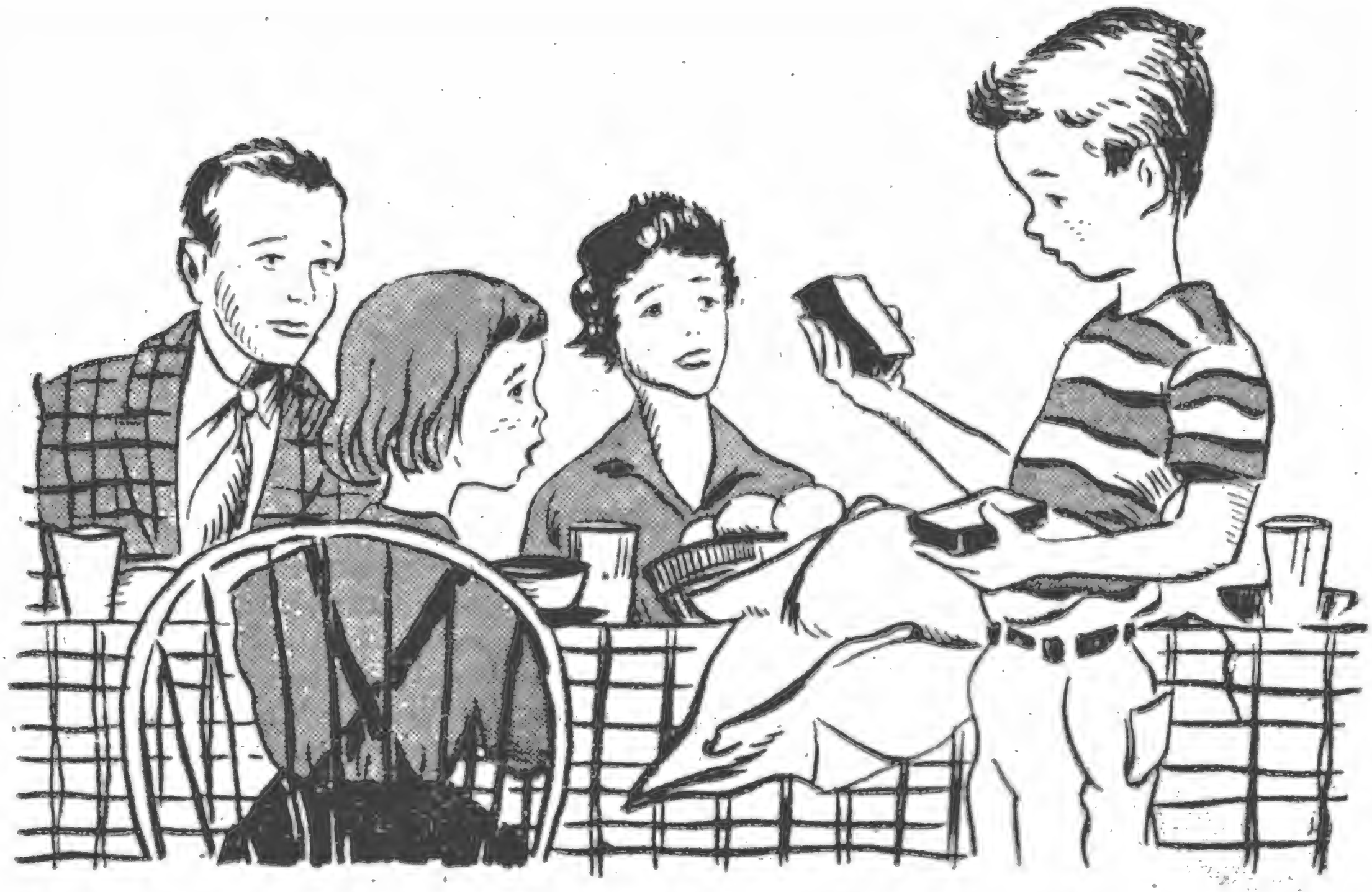

Doğum Günü Hediyesi

KARYOLANIN yayları gıcırdadı. Yataktaki çocuk bir yanından öbür yanına döndükten sonra aklına bir şey geldi.

Hemen doğrulup yataktan fırladı. Pijamalarını çıkarıp elbiselerini giyerken tatlı tatlı hayaller kuruyordu.

«Bu gün cumartesi, Benim doğum günüm. Kimbilir ne kadar eğleneceğim. Bunun diğer günlerden başka türlü geçmesini istiyorum» diye söylendi.

Aynadaki hayali, kendisine tatlı tatlı gülümsüyordu... Merdivenleri ikişer, ikişer inerek mis gibi sucuk kokusunun geldiği mutfağa doğru yöneldi. Kendisi içeri girer girmez, yemek masasına oturmuş onu bekliyen annesi, babası, altı yaşındaki kardeşi Gül hep bir ağızdan, «Doğum günün kutlu olsun» dediler.

Çocuk teşekkür ederek yerine oturdu. Gül ağabeysinin hediyesini görmek için sabırsızlanıyordu:

«Haydi hediyeni açsana, bak şurada peçetenin altında. Ne olur aç da biz de görelim».

Ayhan peçeteyi kaldırınca ortaya mavi bir kurdeleyle bağlanmış minik bir paket çıktı. Çocuk bisiklet, laboratuvar takımı gibi birşeyler umuyordu Minicik paketi görünce bütün ümitleri kırıldı Bunu belli etmemek için zorla gülümsemeğe çalışarak, «içinde ne olduğunu biliyorum» dedi. «Mutlaka bir kol saati».

Bunun üzerine babası «yavrum aç da bak» dedi.

Ayhan kurdeleyi çözdü. Kâğıdı açıp kutunun kapağını kaldırınca hayretten donakaldı. Kutunun içinde ikiye katlanmış boş bir kâğıt parçasından başka bir şey yoktu.

Şaşkın şaşkın bir annesinin bir de babasının yüzüne baktıktan sonra «Hediyemi koymayı unuttunuz herhalde?» dedi «İçinde yalnız bir mektup var.»

Annesi kurnaz kurnaz gülümsiyerek «Okusana bakalım» diye söylendi.

Ayhan elleri titriyerek kâğıdı açıp yüksek sesle okudu.

«Hediyeni bulmak için bugün biraz uğraşman gerekecek.

İşte sana bir ipucu. Ona götüren ilk adımı atabilmek için tabağındaki yemeği silip süpürmelisin.»

Bu sürpriz ve esrarlı hava Ayhan'ın hoşuna gitmişti. Tabağının başına geçip, «Haydi Ayhan göreyim seni gerçek bir hazinenin peşindesin» diye iştahla yemeğe başladı. Tabaktaki nar gibi kızarmış yağlı ekmek dilimleri hızla azalıyordu. Sonuncuyu eline alınca altından bir kâğıt çıktı. Bunda şunlar yazıyordu.

«Haydi iş başına. İkinci

ipucuna, bulunduğun yere çok yakın bir odada rastlıyacaksın. Ama neresi? Bu öyle bir yer ki günde üç defa ısınır.»

Bunları okuyunca Ayhan düşündü, düşündü. Sonra birdenbire yerinden fırladı. Az kalsın masayı devirecekti. Doğruca mutfağın yolunu tuttu. Koşarken bir yandan da «Mutfak sobasında, mutlaka mutfaktaki sobanın içinde» diye söylenip duruyordu. Evet yanılmıyordu. Diğer ipucunu da mutfak sobasının içinde buldu. Kâğıdı eline geçirir geçirmez bir solukta okudu:

«Şimdi de çok iyi tanıdığın bir yeri araştır. Burada çiçeklerin en güzeli bulunur. Senden hayli yüksek bir yerde esrarlı bir ize rastlıyacaksın.»

Çocuk hemen bahçeye fırladı. Gül de peşindeydi. Hemen gül fidanlığına yöneldi. Kendisinden hayli yüksek olduğuna göre bir ağacın üstünde olacaktı... Çocuklar gözleriyle fidanlığın ortasındaki meşe ağacının dallarını iyice araştırdılar ama hiçbirinde dikkatlerini çekebilecek bir özellik göremediler. Bu defa bir taşın üstüne oturup dinlenmeğe başladılar. Ayhan durmadan ağaca bakıyordu. Az sonra minik bir kovuğun ucundan beyaz bir şeyin gözüktüğünü keşfetti. Hemen koşup kâğıdı aldı. Bir çırpıda okuyuverdi:

«Öbür ipucunu minik bir yerde bulacaksın. Oraya kimse giremez. Ama birisi orada uyur.

Neresi olduğunu tahmin edebiliyor musun?»

Ayhan, «Eyvah, eyvah, bu da ne demek?» diye bağırmaktan kendini alamadı. Kâğıdı yeni baştan, kelimelerin üstünde dura dura okudu. Bir daha, bir daha, bir daha tekrarladı ama her defasında büsbütün aklı karışıyordu.

Gül, Ayhana yardım etmek istedi: «Ne dersen de ben buranın neresi olduğunu anladım. Sen bulmağa çalışmaktan vazgeç de ben söyliyeyim.»

Ayhan, «vazgeçmek mi» dedi, «Ben tuttuğumu koparırım. Sen bulabiliyorsun da ben niçin bulamıyacakmışım?»

Ayhan bu ipucunu ele geçirmek için bir hayli uğraştı. Sonra kendi kendine şöyle düşünmeğe başladı. «Peki Gül bunu nasıl buldu? Ben niçin...?»

Sözlerini tamamlamaga kalmadan yerinden fırladı. Sevinçle eve doğru koştu... Merdivenleri ikişer, üçer, çıkarak salonu geçip Gül'ün odasına girdi. İpucu oyuncak dolabındaydı. Dolabı açtı minik karyolasında yatan bebeğin eline bir kâğıt parçası sıkıştırılmıştı. Bunu hemen alıp okudu:

«Artık yolun sonuna yaklaştın.

Biraz daha gayret edersen çelik, lâstik ve kromdan yapılmış ağır bir şey bulacaksın.»

Ayhan, «Ağır, çelik, lâstik ve krom» diye okuduklarını tekrarlıyordu. Bu ne acaba diye şöyle bir düşündü. Artık her şey gün gibi apaçıktı... Hemen dışarı fırlayıp garaja koştu. Ağır kapıyı açtığında kırmızı gıcır gıcır bir bisikletle karşılaştı. Gördüğü bisikletlerin en güzeliydi bu. Üstelik herşeyi de tamamdı. Lâmbası, zili, aynası, arkalığı, hattâ hız gösteren aleti bile vardı. Pırıl parlıyan kollarından bir ipin ucuna asılı bir kart sallanıyordu.

Üstünde şunlar yazılıydı:

«Senin gibi akıllı bir çocuğun doğum günü hediyesini kolaylıkla bulacağına eminiz. Pek çok mesut yıllar dileğiyle.

Annen, baban, kardeşin Gül...»

■

Aptal Bebek

Bir bebeğim var aptal mı aptal,
Entari diksem sevinmez,
Yemek versem yemez içmez,
Benim aptal bebeğim.

Asuman Arkal

EŞSİZ TABLOLAR

(Baştarafı S. 40 da)

yemiyorlardı. Çünkü önlerinde bembeyaz bir duvardan başka bir şey seçemiyorlardı.

Bu sırada Till onlara boş duvar sanki portrelerle kaplıymış gibi resimler hakkında bilgi veriyordu. Hiç kimse dediklerine itiraz etmiyordu. Herkes hiçbir şey göremediğini açıklamaktan korkuyordu.

Birdenbire şatonun soytarısı, «Bana ne dersiniz deyin, umurumda değil. Ben burada resim filân göremiyorum» deyiverdi.

Derin bir sessizlikten sonra Till gülmeğe başladı:

«Sizleri aldattığımı itiraf ediyorum. Ama başka türlü herbirinizi teker teker memnun edemezdim.»

Şatonun sahibi bu sözleri anlayışla dinledi ve sonunda dedi ki: «Til sen çok akıllı bir insansın. Hepimiz sana portrelerimizi hoşumuza gidecek şekilde yapman gerektiğini tembihledik. Sen bize ne kadar yanlış hareket ettiğimizi gösterdin. Çünkü gerçeği değiştirmeye kimsenin gücü yetmez.»

ÇÖMLEK YAPIYORUZ

1. şekilde gördüğünüz gibi bir kâğıdı ortasından katlayıp üzerine çömlek resimleri çizin. Yalnız çömleğin ağzı parmaklarınızın girebileceği kadar geniş olmalıdır. En çok beğendiğiniz şekli kalınca bir karton üzerine çizip 2. şekilde gördüğünüz gibi kesip çıkarın. Çömleğinizi yaparken bu size kalıp ödevi görecektir. Bunu çömleğin etrafında dolaştırarak ona düzgün bir şekil verebilirsiniz. Kili iyice yoğurun sonra çömleğin dibini yapmak için kilden bir parça koparark bunu elinizle yassılaştırın ve yuvarlak bir şekil verin. 2. şekilde hazırladığınız karton kalıpla genişliğini düzenleyin.

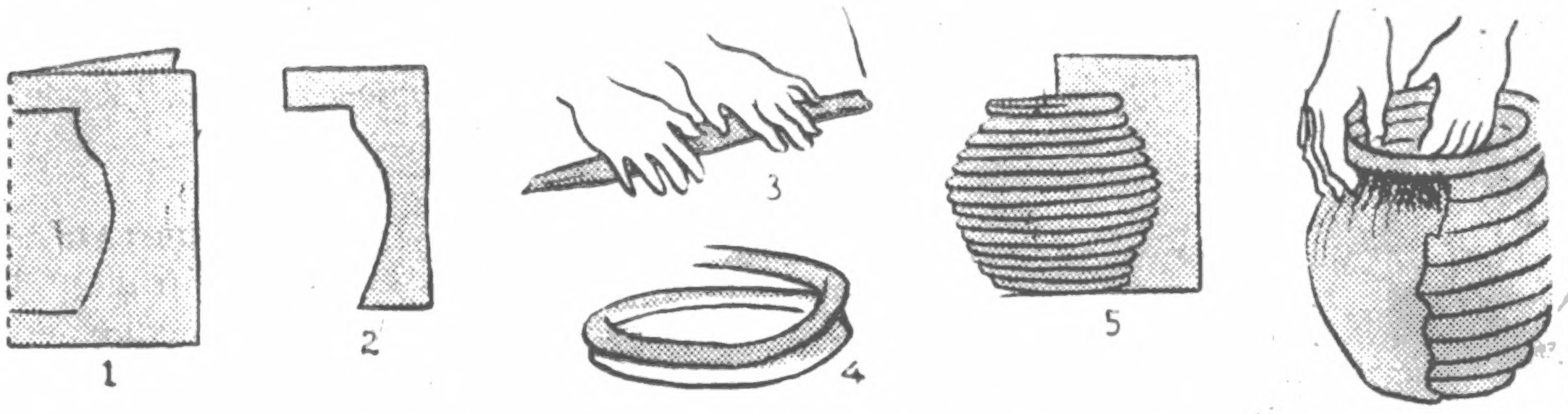

Sonra yine bir parça kil koparıp yuvarlıyarak 3. şekildeki gibi çubuk haline getirin. Bunu, yaptığınız tabanın üstüne yerleştirin.

Daha sonra da 4. şekilde gördüğünüz gibi bu uzun kil çubuklarını kangal halinde üst üste dizin. Çömleğin kenarının düz olması gereken yerlerde halkaları üst üste getirin, dışa doğru genişlemesi gerekiyorsa dairelerin çaplarını büyütün, çömleğin daraldığı yerlerde de dairelerinizi ufaltın. Sonra parmaklarınız veya bir sopayı çömleğin içinde gezdirerek halkaları birbirine kaynatın. Kartondan yaptığınız kalıbı 5. şekilde görüldüğü gibi dış yüzünde gezdirerek çömleğe muntazam bir biçim verin.

Çömleğinize biçim verirken kil kurursa parmaklarınızı suya batırıp çömleği hafifçe nemlendirin. Eğer kiliniz çok sulu ve yapışkansa rahat çalışılabilir hale getirebilmek için onu biraz kurutmanız iyi olur.

Çömleğiniz bittikten sonra yavaş yavaş kuruması için bir köşeye koyun. Daha sonra da üzerine birkaç kat vernik sürün.

Gözleriniz sizi aldatabilir

Gözlerimiz bizi yanıltabilir. Sağdaki şekle iyice bakın. Tabağın çapı mı, yoksa bardağın yüksekliği mi daha fazladır?

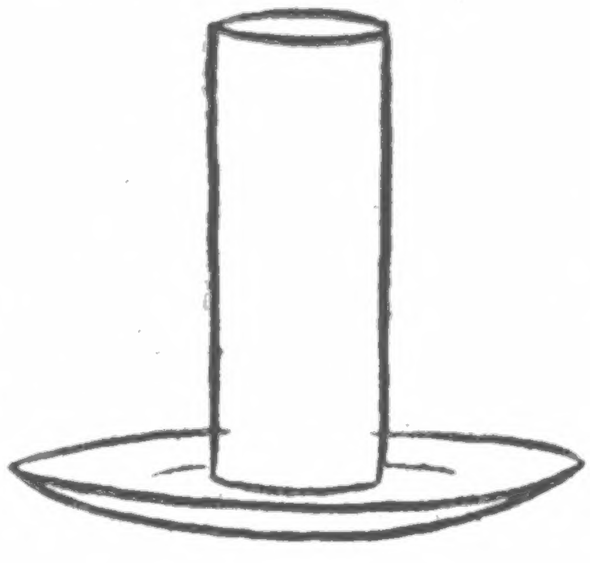

- *Arkadaşlarına doğum günlerinde Doğan Kardeş kitapları hediye edersen onları çok sevindirmiş olursun.*
- *Kafasını ve ruhunu Doğan Kardeş yayınları ile besliyen çocuklar daima ilerlerler.*

HAYVAN DOSTLARI

Mürvet Sönmez

Mehmet Yalçın

Halûk Merter

Ayhan Göktürker

Rüknettin Kumkale

Halûk Karaca

Reşit Ergener

Halûk Özbek

Ali Kaya Çetin

Samim Aydın

Erdal Kaş

Kemal Tanfer

Günay Yılmazer

Ömer Boronalı

Selçuk Tongsir

Senezomez Onur

Erdoğan Altay

Füsun Bodur

Osman Saybaşılı

Selçuk Sungur

Orhan Ahi

İzak Barokası

Metin Erker

minikler

Çizen: İBR. ERSARAS

Doğan Kardeş Yapı ve Kredi Bankasının bir kültür hizmetidir.